

SOUTHEAST BANGKOK JOURNAL

ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2559 ISSN 2408-2279

บทความวิจัย

- ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้เสียภาษี ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต : กรณีศึกษา สำนักงานสรรพากรพื้นที่สระแก้ว
มธุรส สำราญ, ดร.อนุชาติ บุณนาค
- ปัจจัยสำคัญในการเลือกผู้ให้บริการขนส่งด้วยรถบรรทุก กรณี บริษัท อาร์เจ โลจิสติกส์ จำกัด
นพปฎล ล่ามกิจจา, ไชยยศ ไชยมั่นคง
- สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนขนาดใหญ่ จังหวัดนครนายก
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 7
อนามิกา เศรษฐบุต
- ความคิดเห็นต่อการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ในประเทศไทย
สุภาพร โคตรสงคราม, ไชยยศ ไชยมั่นคง
- LEGAL MEASURES FOR PROTECTING THE RIGHT TO PRIVACY IN CASE OF SHARING
PERSONAL DATA VIA ONLINE COMMUNICATION
Kanathip Thongraweewong
- ระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่าย - เทค
ภณทิรา ประทุมโช
- ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก : กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองปลิง จังหวัดนครสวรรค์
วิไลพร อักษร
- สภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42
คณิศรณัฐ ประสงค์ผล

บทความวิชาการ

- อานาจศาลในกฎหมายการชุมนุมสาธารณะของประเทศไทย
ญาณวัฒน์ พลอยเทศ

บทวิจารณ์หนังสือ

- Book Review : ความลับของสมอง ทำอย่างไรให้สมองมีความสุข
วรสิริ ธรรมประดิษฐ์

SOUTHEAST BANGKOK JOURNAL

ปีที่ 2 ฉบับที่ 1

มกราคม – มิถุนายน 2559

ISSN 2408-2279

วารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

เจ้าของ : วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่บทความทางวิชาการ บทความวิจัย ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การแนะนำหนังสือ ตำรา และบทวิจารณ์ จากบุคลากรภายในและภายนอกวิทยาลัย
2. เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการนำเสนอบทความทางด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการ

การตรวจสอบทางวิชาการ

บทความได้ผ่านการตรวจสอบทางวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิบทความละ 2 ท่าน

กำหนดการเผยแพร่ : กำหนดออกเผยแพร่ราย 6 เดือน ปีละ 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน

ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม

ประสานงานการผลิตและเผยแพร่ : สำนักวิจัยและพัฒนา วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

คำชี้แจง

ทัศนะหรือความคิดเห็นใดๆ ที่ปรากฏในวารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอกฉบับนี้เป็นของผู้เขียนโดยเฉพาะ วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก บรรณาธิการและคณะผู้จัดทำ ขอสงวนสิทธิ์ในการแก้ไขถ้อยคำหรือเนื้อหาที่อาจส่งผลกระทบต่อทางกฎหมาย

พิมพ์ที่ : บริษัท ประชุมทอง พรินติ้ง กรุ๊ป จำกัด

22-26/6 ซอยธนารักษ์ (เซ็นต์หลุยส์ 3) ถนนสาทรใต้ แขวงยานนาวา เขตสาทร

กรุงเทพมหานคร 10120 โทรศัพท์ : 0-2676-5065

SOUTHEAST BANGKOK JOURNAL

ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2559

ISSN 2408-2279

วารสารวิชาการเซาท์อีสต์ Bangkok (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

ที่ปรึกษา

ดร.สมศักดิ์ รุ่งเรือง

อธิการบดีวิทยาลัยเซาท์อีสต์ Bangkok

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลยา ชูประดิษฐ์

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยเซาท์อีสต์ Bangkok

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ พลเรือตรีหญิง ยุวดี เปรมวิชัย

รองศาสตราจารย์ ผ่องพรรณ รัตนธนาวันต์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำพล นววงศ์เสถียร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรสิริ ธรรมประดิษฐ์

รองศาสตราจารย์ อมรศรี ตันพิพัฒน์

ดร.ธนภูมิ อติเวทิน

ดร.อัจฉรา ไชยปถัมภ์

โรงเรียนนายเรือ

ที่ปรึกษาฝ่ายวิชาการ

วิทยาลัยเซาท์อีสต์ Bangkok

คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

วิทยาลัยเซาท์อีสต์ Bangkok

ที่ปรึกษาสำนักหอสมุด

วิทยาลัยเซาท์อีสต์ Bangkok

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ฝ่ายจัดการวารสารและพิสูจน์อักษร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ญาณวัฒน์ พลอยเทศ

อาจารย์สมชาย ชูประดิษฐ์

อาจารย์เพลินพิศ ศิริสมบุญ

อาจารย์ฐิติกมล วทัญญูตานนท์

อาจารย์ภัทรดา รุ่งเรือง

อาจารย์นเรนทร์ แก้วใหญ่

อาจารย์เยาวภาณี รอดเพชร

นางสาวพัชรินทร์ ยั่งยืน

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ (Peer Review) ประจำปี

รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์	มหาวิทยาลัยบูรพา
รองศาสตราจารย์ ดร.ฉัญปวีณ์ รัตนพงศ์พร	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
รองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน แสงวงศ์	มหาวิทยาลัยมหิดล
รองศาสตราจารย์ ดร.สุทินันท์ พรหมสุวรรณ	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดรณวรรณ สมใจ	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล พิชญ์ไพบูลย์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนีย์ พวงญานี้	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ดร.กระพัน ศรีงาน	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ดร.เซ็น แก้วยศ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการ
	ภาคตะวันออก
ดร.เบญจพร สว่างศรี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ดร.ประอร สุนทรวิภาต	กองทัพเรือ
ดร.วรพล วิแหลม	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ดร.ศิริพร แพศรี	มหาวิทยาลัยพะเยา
ดร.สุดาพร สาวม่วง	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
	ลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพรเขตอุดมศักดิ์
ดร.อรุณี แสงวารีทิพย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมือง
	วิทยาเขตจันทบุรี
ดร.อารยา อัมระपाल	กองทัพเรือ

สารบัญ	หน้า
บทความวิจัย	
ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการ ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต : กรณีศึกษา สำนักงาน สรรพากรพื้นที่สระแก้ว มธุรส สำราญ, ดร.อนุชาติ บุณนาค	1
ปัจจัยสำคัญในการเลือกผู้ให้บริการขนส่งด้วยรถบรรทุก กรณี บริษัท อาร์เจ โลจิสติกส์ จำกัด นพพล ล่ามกิจจา, ไชยยศ ไชยมั่นคง	18
สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนขนาดใหญ่ จังหวัดนครนายก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 อนามิกา เศรษฐบุตร์	29
ความคิดเห็นต่อการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ในประเทศไทย สุภาพร โคตรสงคราม, ไชยยศ ไชยมั่นคง	43
LEGAL MEASURES FOR PROTECTING THE RIGHT TO PRIVACY IN CASE OF SHARING PERSONAL DATA VIA ONLINE COMMUNICATION Kanathip Thongraweewong	56
ระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัย เครือข่ายไทย-เทศ ภณทิรา ประทุมโซ	73
ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองปลิง จังหวัดนครสวรรค์ วิไลพร อักษร	91
สภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 คณศณัฐ ประสงค์ผล	103

สารบัญ	หน้า
บทความวิชาการ	
อำนาจศาลในกฎหมายการชุมนุมสาธารณะของประเทศไทย ญาณวัฒน์ พลอยเทศ	118
บทวิจารณ์หนังสือ	
Book Review : ความลับของสมอง ทำงานอย่างไรให้สมองมีความสุข วรสิริ ธรรมประดิษฐ์	136
รูปแบบการนำเสนอบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก	141
แบบฟอร์มการส่งบทความ	146

From the Editor

วารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2559) เป็นวารสารวิชาการที่พัฒนาทั้งด้านความทันสมัย สมบูรณ์ ความถูกต้อง และผ่านการพิจารณาเห็นชอบโดยสภาวิทยาลัย เซาธ์อีสท์บางกอก ทั้งนี้เพื่อให้มีคุณสมบัติเป็นหลักฐานการประกัน คุณภาพการศึกษา และแสดงคุณภาพของการเป็นวารสารที่จะได้รับการ รับรองให้เป็นวารสารวิชาการในฐานข้อมูล TCI

วารสารวิชาการฉบับนี้ ได้นำเสนอบทความวิจัยของอาจารย์และ นักวิจัยทั้งจากภายในและภายนอกสถาบัน และบทความวิชาการเกี่ยวกับอำนาจศาลในการชุมนุม สาธารณะของประเทศไทยที่สังคมไทยกำลังให้ความสนใจ รวมทั้งบทความภาษาอังกฤษเพื่อแสดงถึง ความพร้อมต่อการก้าวเป็นวารสารระดับนานาชาติ และสอดคล้องกับการเป็นประชาคมอาเซียนของ ประเทศไทยในปี พ.ศ.2559 นี้ ในส่วนสุดท้ายยังมีรายการแนะนำหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับความลับ ของสมอง ซึ่งชุดของหนังสือนี้ต่อมาจาก “เรียนอย่างไรให้สมองมีความสุข” จากฉบับที่แล้ว ในฉบับนี้ เป็น “ทำงานอย่างไรให้สมองมีความสุข”

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความต่าง ๆ ที่คัดสรรมานำเสนอในวารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก ฉบับนี้ จะได้นำพาความรู้บางสิ่งบางประการ พร้อมกับความสุข ในปีใหม่ พ.ศ.2559 มายังท่านผู้อ่านทุกท่าน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลยา ชูประดิษฐ์
บรรณาธิการ

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้เสียภาษี
ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต :

กรณีศึกษา สำนักงานสรรพากรพื้นที่สระแก้ว

SERVICE MARKETING MIX FACTORS RELATING TO TAXPAYERS' DECISION
ON FILING THE PERSONAL INCOME TAX RETURN BY THE INTERNET SYSTEM :
A CASE STUDY OF SAKAEAO AREA REVENUE OFFICE

มธุรส สำราญ *

ดร.อนุชาติ บุณนาค **

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต 2) เพื่อศึกษาการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต และ 3) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการกับการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้เสียภาษีที่ใช้บริการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานสรรพากรพื้นที่สระแก้ว จำนวน 392 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีความตรงตามเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.66-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในภาพรวมที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านราคา รองลงมาคือ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านพนักงาน ตามลำดับ 2) ผู้เสียภาษีตัดสินใจใช้บริการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคล

* นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก,
e-mail : mathurot.sa@rd.go.th

** อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

ธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 97.88 และ 3) ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ ในภาพรวม ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด การตลาดบริการ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระบบ
อินเทอร์เน็ต สำนักงานสรรพากรพื้นที่สระแก้ว

Abstract

This research aimed 1) to study the service marketing mix factors affected taxpayers' decision on filing the personal income tax return by the internet system, 2) to study taxpayers' decision on filing the personal income tax return by the internet system, and 3) to find the relationship between the service marketing mix factors and taxpayers' decision on filing the personal income tax return by the internet system. The sample group was selected by a stratified sampling method that was 392 taxpayers who used the service of filing the personal income tax return by the internet system and lived in responsible zone of Sakaeo Area Revenue Office. The data was collected by the questionnaire that had the content validity (IOC) between 0.66 - 1.00 and the reliability of 0.91. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and chi-square test.

The results revealed that;

1) The service marketing mix factors affected taxpayers' decision on filing the personal income tax return by the internet system at a high level in overall. The highest mean factor was the price. The subordinate factors were the product, the place, the process of service, the physical evidence, the promotion and the people respectively, 2) The taxpayers decided to file the personal income tax return by the internet system which were equal to 97.88 percent, and 3) In overall, the service marketing mix factors were not related to taxpayers' decision on filing the personal income tax return by the internet system at the statistical significance level of 0.05.

Keywords : Marketing mix factor, Service marketing, Personal income tax, Internet system, Sakaeo Area Revenue Office

บทนำ

ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบอินเทอร์เน็ตมีบทบาทสำคัญในการดำเนินกิจการของหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ทุกประเทศทั่วโลกต่างต้องปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อการแข่งขันกับประเทศต่าง ๆ ดังนั้นประเทศไทยก็ต้องมีการปรับปรุงการบริหารจัดการภาครัฐให้สามารถก้าวทันโลกเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับประเทศต่าง ๆ ประเทศไทยจึงได้ประกาศนโยบายรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government) ขึ้นมาอย่างเป็นทางการ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง เป็นการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาประยุกต์ใช้ในองค์กร เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการและระบบการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ ให้มีประสิทธิภาพโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2557)

กรมสรรพากรเป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดกระทรวงการคลัง มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีอากรเพื่อเป็นรายได้ของรัฐบาลนำไปใช้เป็นงบประมาณในการบริหารและพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง ดังนั้น การบริหารจัดการเก็บภาษีอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจะช่วยส่งผลที่ดีต่อการนำรายได้ไปบริหารประเทศเป็นอย่างมาก กรมสรรพากรจึงได้ตระหนักถึงการนำเทคโนโลยีและสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาการจัดเก็บภาษี กรมสรรพากรได้รับมอบหมายให้เป็นโครงการนำร่อง (Pilot Project) คือโครงการระบบภาษีออนไลน์ (e-Revenue) ซึ่งปัจจุบันได้มีการดำเนินการตามกลยุทธ์อย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government) การให้บริการยื่นแบบแสดงรายการภาษีทางอินเทอร์เน็ตเป็นบริการหนึ่งในหลายบริการที่กรมสรรพากรลงทุนวางรากฐานทางด้านระบบสารสนเทศ เพื่อให้บริการกับผู้เสียภาษีให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ประหยัดและถูกต้อง อีกทั้งเป็นการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังเป็นผลดีต่อผู้เสียภาษีไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางมายื่นแบบที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา มีโปรแกรมช่วยคำนวณภาษีสามารถยื่นแบบฯ ได้ตลอด 24 ชั่วโมง ไม่เว้นวันหยุดราชการ และยังลดความยุ่งยากการยื่นเอกสารประกอบในขณะที่ผู้เสียภาษีทำการยื่นแบบฯ ส่วนผลดีที่เกิดขึ้นกับกรมสรรพากรคือ ทำให้ประหยัดต้นทุนในการจัดพิมพ์แบบแสดงรายการ และจากการวิเคราะห์ผลการจัดเก็บภาษีอากรตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 ถึง พ.ศ.2556 โดยจำแนกตามประเภทภาษี เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต่อยอดรวมภาษีทุกประเภทคิดเป็นร้อยละ พบว่า ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นประเภทภาษีที่จัดเก็บได้มากเป็นลำดับที่ 3 ซึ่งมีผลต่อยอดการจัดเก็บภาษีโดยรวม หากมีการบริหารจัดการที่ไม่ดีหรือไม่ครอบคลุม ก็จะทำให้การจัดเก็บภาษีไม่เป็นไปตามเป้าหมาย จากข้อมูลสำนักงานสรรพากรพื้นที่สระแก้ว ปีภาษี 2555 มีจำนวนผู้เสียภาษีที่เป็นบุคคลธรรมดาที่มีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทั้งสิ้น 34,480 ราย และมีจำนวนผู้เสียภาษีที่ใช้บริการโดยการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต 18,300 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.07 ซึ่งยังมี

ผู้เสียภาษีที่เป็นบุคคลธรรมดาอีกจำนวนมากที่ยังไม่ใช้บริการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 46.93 การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต เป็นการให้บริการอีกช่องทางหนึ่งที่อำนวยความสะดวกแก่ผู้เสียภาษี หากมีการเพิ่มจำนวนผู้ใช้บริการให้มากขึ้น ก็จะมีผลทำให้การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น จึงควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต (กรมสรรพากร, 2557)

ดังนั้น ผู้ศึกษาในฐานะเป็นข้าราชการในกรมสรรพากร มีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการเก็บภาษี การสร้างเสริมความสมัครในการเสียภาษี และเป็นการให้บริการที่ดีของกรมสรรพากร รวมถึงการนำผลที่ได้จากศึกษาไปใช้ในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต : กรณีศึกษาสำนักงานสรรพากรพื้นที่สระแก้ว
2. เพื่อศึกษาการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต : กรณีศึกษาสำนักงานสรรพากรพื้นที่สระแก้ว
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการกับการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต

วิธีการวิจัย

สมมติฐานของการศึกษา

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต

ขอบเขตของการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้เสียภาษีที่ใช้บริการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานสรรพากรพื้นที่สระแก้วจำนวน 18,300 ราย (สำนักงานสรรพากรพื้นที่สระแก้ว, 2555)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เสียภาษีที่ใช้บริการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานสรรพากรพื้นที่สระแก้ว จำนวน 392 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตร Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และค่าความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 ($\alpha = 0.05$) (Yamane, 1973) และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) (วุฒิชชาติ สุนทรสมัย, 2552) ซึ่งแบ่งกลุ่มออกเป็น 7 ชั้นภูมิ

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

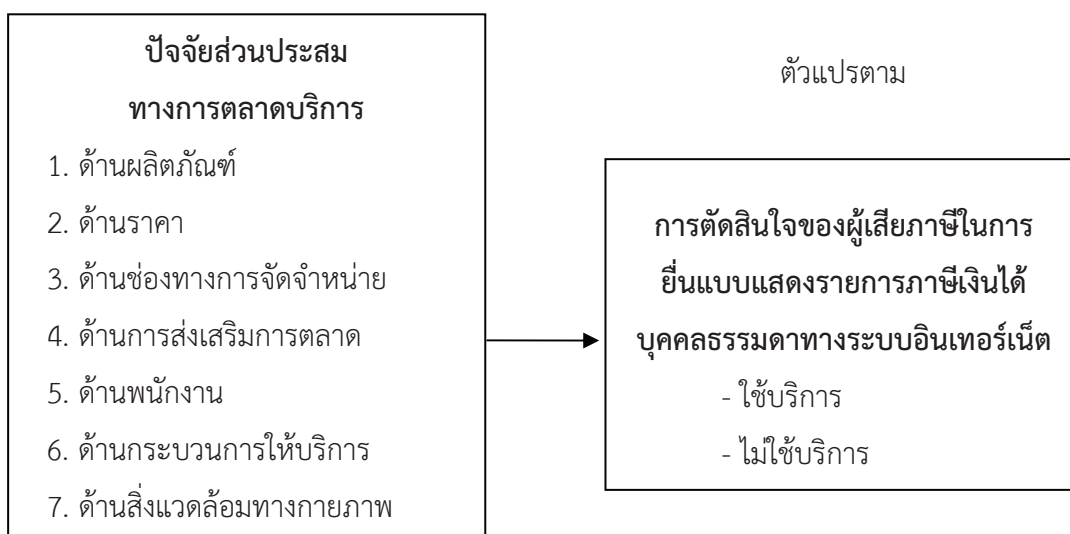
ตัวแปรอิสระ คือ ส่วนประสมทางการตลาดบริการใน 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านผลิตภัณฑ์ 2) ด้านราคา 3) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย 4) ด้านการส่งเสริมการตลาด 5) ด้านพนักงาน 6) ด้านกระบวนการให้บริการ และ 7) ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

ตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต

กรอบแนวความคิด

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต : กรณีศึกษาสำนักงานสรรพากรพื้นที่สระแก้ว ผู้ศึกษาได้นำแนวคิดส่วนประสมทางการตลาดบริการของ Philip Kotlor (อ้างถึงในชัยสมพล ชาวประเสริฐ, 2556) ใน 7 ด้านประกอบด้วย 1) ด้านผลิตภัณฑ์ 2) ด้านราคา 3) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย 4) ด้านการส่งเสริมการตลาด 5) ด้านพนักงาน 6) ด้านกระบวนการให้บริการ และ 7) ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และนำมาเป็นกรอบแนวความคิด ดังรูปที่ 1

ตัวแปรอิสระ

รูปที่ 1 กรอบแนวความคิด

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ตใน 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผลิตภัณฑ์ 2) ด้านราคา 3) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย 4) ด้านการส่งเสริมการตลาด 5) ด้านพนักงาน 6) ด้านกระบวนการให้บริการ และ 7) ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจใช้บริการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ตของผู้เสียภาษี ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.66-1.00 และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 30 ชุด จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นตามวิธีของ Cronbach's Alpha Coefficient (Cronbach, 1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.91

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ศึกษาจัดส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 392 คน ทางไปรษณีย์พร้อมกำหนดวันส่งแบบสอบถามกลับ และผู้ศึกษาได้แนบซองเอกสารติดอากรแสตมป์ที่เจ้าหน้าที่ผู้ศึกษา เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามกลับทางไปรษณีย์ โดยผู้ศึกษาได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามเดือน เมษายน พ.ศ. 2558 และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2558 จำนวน 330 คน

2. ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน จำนวน 330 คน คิดเป็นร้อยละ 84.18 มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำข้อมูลที่ได้นำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (sd.)
3. วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 3 วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
4. การวิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 4 โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
5. การทดสอบสมมติฐาน วิเคราะห์โดยใช้ค่าไคสแควร์ (Chi-Square)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในภาพรวม มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านราคา รองลงมาคือ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านพนักงาน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ตในภาพรวมและรายด้าน

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ	n = 330		ระดับความสัมพันธ์
	\bar{x}	sd.	
ด้านผลิตภัณฑ์	4.05	0.74	มาก
ด้านราคา	4.18	0.73	มาก
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	3.92	0.79	มาก
ด้านการส่งเสริมการตลาด	3.71	0.81	มาก
ด้านพนักงาน	3.68	0.85	มาก
ด้านกระบวนการให้บริการ	3.89	0.71	มาก
ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	3.80	0.70	มาก
รวม	3.89	0.62	มาก

ผลการศึกษาการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต พบว่า ผู้เสียภาษีที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตัดสินใจใช้บริการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 97.88 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต

การตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ใช้บริการ	323	97.88
ไม่ใช้บริการ	7	2.12
รวม	330	100.00

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในภาพรวมไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในภาพรวมกับการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ	การตัดสินใจ		รวม
	ใช้บริการ	ไม่ใช้บริการ	
น้อยที่สุด	1	0	1
น้อย	3	0	3
ปานกลาง	65	4	69
มาก	152	3	155
มากที่สุด	102	0	102
รวม	323	7	330
Chi-square Tests	Value	df	Sig.
Pearson Chi-square	6.81	4	0.146

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผลและสรุป

จากผลการศึกษาที่มีประเด็นสำคัญที่ผู้ศึกษานำมาอภิปรายผล ดังนี้

ด้านผลิตภัณฑ์ ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมมีผลต่อการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ตนั้นสามารถยื่นแบบได้ตลอด 24 ชั่วโมง โดยไม่มีวันหยุด ได้รับความสะดวกในการไปชำระภาษีตามช่องทางต่าง ๆ ที่จัดไว้บริการ เช่น ตู้เอทีเอ็ม เคาน์เตอร์เซอร์วิส สอดคล้องกับแนวคิดส่วนประสมทางการตลาดบริการ ยุพาวรรณ วรรณวานิชย์ (2548) ที่กล่าวว่า การพิจารณาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์บริการจะต้องพิจารณาถึงขอบเขตของบริการ คุณภาพของบริการ ระดับชั้นของบริการ ราคาสินค้า สายการบริการ การรับประกัน และการบริการหลังการขายนั้นคือส่วนผสมด้านผลิตภัณฑ์บริการ จะต้องครอบคลุมขอบข่ายที่กว้าง สอดคล้องกับแนวคิดรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2557) ที่กล่าวว่า การนำเอารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์มาใช้เพื่อให้ภาครัฐได้นำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงาน ทำให้เพิ่มความรวดเร็วในการดำเนินการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและหน่วยงาน ในการทำธุรกรรมต่าง ๆ ได้รับฟังความคิดเห็นของประชาชน ให้บริการที่รวดเร็ว เที่ยงตรง แม่นยำ โปร่งใส และตรวจสอบได้แก่ประชาชน หน่วยงานต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิดา พุ่งแจ้ง (2550) ที่พบว่า ตัวกำหนดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่มผ่านระบบอินเทอร์เน็ตของผู้ประกอบการเป็นอันดับแรกคือ การได้รับสิทธิพิเศษในการยื่นแบบหลังเวลา 16.30-22.00 น. ของทุกวันโดยไม่เว้นวันหยุดราชการ รองลงมาคือได้รับความสะดวกรวดเร็ว มากกว่าการยื่นแบบฯ ที่หน่วยจัดเก็บ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิพร อยู่สบาย (2555) ที่พบว่า ผู้ที่ยื่นแบบและชำระภาษีทางอินเทอร์เน็ตเห็นว่าการยื่นแบบภาษีเงินได้นิติบุคคลและชำระภาษีทางระบบอินเทอร์เน็ต มีความสะดวกและความรวดเร็ว สามารถใช้บริการทางระบบอินเทอร์เน็ตได้ทุกวันไม่เว้นวันหยุดราชการ แต่ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการด้านผลิตภัณฑ์ ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ตเป็นผลิตภัณฑ์บริการที่ไม่สามารถจับต้องได้ จึงไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้เสียภาษี สอดคล้องกับแนวคิดส่วนประสมทางการตลาดบริการของ ฤดี หลิมไพโรจน์ (2552) ที่กล่าวว่า บริการจัดเป็นผลิตภัณฑ์อย่างหนึ่งแต่เป็นผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีตัวตน (Intangible Product) ไม่สามารถจับต้องได้ มีลักษณะเป็นอาการนามไม่ว่าจะเป็นความสะดวก ความรวดเร็ว ความสบายตัว ความสบายใจ การให้ความเห็น การให้คำปรึกษา เป็นต้น

ด้านราคา ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมมีผลต่อการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ตนั้นประหยัดค่าใช้จ่าย และประหยัดเวลาการเดินทางไปยื่นแบบที่หน่วยรับบริการ สอดคล้องกับแนวคิดส่วนประสมทางการตลาดบริการของ ยุพาวรรณ วรรณวณิชย์ (2548) ที่กล่าวว่า การพิจารณาด้านราคานี้จะต้องรวมถึงระดับราคา ส่วนลด เงินช่วยเหลือค่านายหน้า และเงื่อนไขการชำระหนี้สินเชื่อการค้า เนื่องจากราคามีส่วนในการทำให้บริการต่าง ๆ มีความแตกต่างกัน และมีผลต่อผู้บริโภคในการรับรู้ถึงคุณค่าที่ได้รับจากการบริการโดยเทียบระหว่างราคาและคุณภาพของบริการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิชาติ กระต่ายทอง (2550) ที่พบว่า ผู้เสียภาษีมีความพึงพอใจการยื่นแบบชำระภาษีผ่านระบบอินเทอร์เน็ตเพราะเป็นการประหยัดเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา แสนจิตต์ (2551) ที่พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากในด้านความประหยัดเวลาในการเดินทาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิมล ศิริโชติอาภรณ์ (2551) ที่พบว่า เหตุผลในการเลือกใช้บริการยื่นแบบและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ตให้มีความสำคัญกับด้านค่าใช้จ่ายในการใช้บริการระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ European Commission (2004) ที่พบว่า ผู้ใช้บริการจำนวนร้อยละ 80 คิดว่าการใช้บริการอิเล็กทรอนิกส์ช่วยประหยัดเวลา แต่ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการด้านราคา ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ตเป็นการลดค่าใช้จ่ายของภาครัฐมากกว่าเป็นการลดค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษี เช่น ภาครัฐสามารถลดต้นทุนการจัดพิมพ์แบบแสดงรายการชำระภาษี ลดจำนวนเจ้าหน้าที่ให้บริการรับแบบที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา สอดคล้องกับแนวคิดรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2557) ที่กล่าวว่า การนำเอารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์มาใช้เพื่อให้ภาครัฐได้นำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงาน ช่วยให้เกิดการลดต้นทุน ลดกำลังคน ลดเวลาในการทำงาน ลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ผลการศึกษา พบว่า มีผลต่อการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ตนั้นสามารถยื่นแบบได้โดยใช้คอมพิวเตอร์ที่บ้าน หรือร้านอินเทอร์เน็ต สอดคล้องกับแนวคิดส่วนประสมทางการตลาดบริการของ อรรถจันทร์ ศิริโชติ (2556) ที่กล่าวว่า การส่งมอบผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ตมักใช้กับบริการประเภทบริการสารสนเทศของลูกค้า (Information Processing) ซึ่งประหยัดเวลาในการส่งมอบบริการ และสามารถรวบรวมข้อมูลของลูกค้าได้มาก แต่การให้บริการแบบนี้อาจต้องใช้ร่วมกับ

ช่องทางกายภาพ เช่น ผู้ให้บริการขนส่งพัสดุภัณฑ์ส่งมอบสินค้าให้กับลูกค้า แต่ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้เสียภาษีสามารถเข้าถึงการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต ได้ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ตัวเองมากขึ้น ประกอบกับการเชื่อมต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถเชื่อมต่อได้สะดวกและรวดเร็ว ไม่ต้องใช้บริการของสำนักงานบัญชี หน่วยรับบริการยื่นแบบตามห้างสรรพสินค้า หรือหน่วยรับบริการที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา สอดคล้องกับแนวคิดรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2557) ที่กล่าวว่า สื่อดิจิทัลได้ปฏิวัติสังคมให้เป็นสังคมสารสนเทศ และสังคมฐานความรู้ ผู้คนจำนวนมากในโลก และกำลังมากขึ้นในประเทศไทยสามารถเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ต ด้วยการใช้คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล โทรศัพท์ เคเบิลทีวี และโทรศัพท์ติดตามตัว มีความหลากหลายในบริการต่าง ๆ ที่ไม่เคยมีมาก่อนในอดีต ทำให้โลกทั้งใบสามารถสื่อสาร และส่งข้อมูลสารสนเทศ ตลอดจนความรู้ภายในเสี้ยววินาทีเท่านั้น

ด้านการส่งเสริมการตลาด ผลการศึกษาพบว่า มีผลต่อการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ตนั้นได้มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างทั่วถึงในการให้ความรู้ การจูงใจ และสามารถเข้าใจได้ง่าย สอดคล้องกับแนวคิดส่วนประสมทางการตลาดบริการของ ยุพาวรรณ วรรณวานิชย์ (2548) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมการตลาดรวบรวมวิธีการที่หลากหลายของการสื่อสารกับตลาดต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการโฆษณา กิจกรรมการขายโดยบุคคล กิจกรรมส่งเสริมการขายและรูปแบบอื่นทั้งทางตรงสู่สาธารณะ และทางอ้อมผ่านสื่อ เช่น การประชาสัมพันธ์ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิมล ศิริโชติอาภรณ์ (2551) ที่พบว่า เหตุผลในการเลือกใช้บริการยื่นแบบและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต ให้ความสำคัญระดับมากกับด้านการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ความเข้าใจ ผ่านสื่อต่าง ๆ มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารที่สามารถเข้าใจ ได้ง่ายอย่างทั่วถึง มีการประชาสัมพันธ์ที่จูงใจทำให้มีความสนใจที่จะใช้บริการ แต่ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการด้านการส่งเสริมการตลาด ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต เป็นอีกช่องทางหนึ่งในการยื่นแบบจากเดิมที่สามารถยื่นแบบได้ที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา ธนาคารพาณิชย์ และทางไปรษณีย์ ซึ่งผู้เสียภาษีทราบอยู่แล้วว่ามีหน้าที่ต้องยื่นแบบตามกฎหมายประมวลรัษฎากร การประชาสัมพันธ์จึงไม่มีความสัมพันธ์กับการ

ตัดสินใจของผู้เสียภาษี สอดคล้องกับแนวคิดของ กรมสรรพากร (2557) ที่กล่าวว่า ปัจจุบันบริการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เปิดให้บริการจำนวน 15 แบบ ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด.90, ภ.ง.ด.91, ภ.ง.ด.94, ภ.ง.ด.1, ภ.ง.ด.2, ภ.ง.ด.3) ภาษีเงินได้นิติบุคคล (ภ.ง.ด.50, ภ.ง.ด.51, ภ.ง.ด.52, ภ.ง.ด.53, ภ.ง.ด.54, ภ.ง.ด.55) ภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.30 และ ภ.พ.36) ภาษีธุรกิจเฉพาะ (ภ.ธ.40) ซึ่งเป็นทางเลือกใหม่แก่ผู้เสียภาษี จากเดิมที่มี 3 ช่องทาง คือ การยื่นที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา ธนาคารพาณิชย์ และยื่นทางไปรษณีย์

ด้านพนักงาน ผลการศึกษาพบว่า มีผลต่อการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ตนั้น ได้จัดเจ้าหน้าที่ไว้สำหรับคอยให้คำปรึกษา แก้ไขปัญหา และให้ความรู้เกี่ยวกับการยื่นแบบทางระบบอินเทอร์เน็ต สอดคล้องกับแนวคิดส่วนประสมทางการตลาดบริการ ชัยสมพล ชาวประเสริฐ (2556) ที่กล่าวว่า พนักงานจะประกอบด้วยบุคคลทั้งหมดในองค์กรที่ให้บริการนั้น ซึ่งจะรวมถึงตั้งแต่เจ้าของ ผู้บริหาร พนักงานในระดับ ซึ่งบุคคลดังกล่าวทั้งหมด มีผลต่อคุณภาพของการให้บริการ และยังสอดคล้องกับแนวคิดส่วนประสมทางการตลาดบริการของ อรจันทร์ ศิริโชติ (2556) ที่กล่าวว่า การให้บริการส่วนใหญ่ ปฏิบัติการโดยใช้บุคคล ดังนั้น การคัดเลือก การฝึกอบรม และการจูงใจพนักงานมีความสำคัญยังสามารถสร้างความแตกต่างและความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า พนักงานควรมีความรู้ความสามารถในการให้บริการ มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพบริการ มีการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้อย่างทันท่วงที มีความคิดสร้างสรรค์ และมีความสามารถในการแก้ปัญหาได้ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการด้านพนักงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต เป็นประเภทบริการสารสนเทศ พนักงานจึงไม่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในขณะที่ผู้เสียภาษียื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางอินเทอร์เน็ต สอดคล้องกับแนวคิดส่วนประสมทางการตลาดบริการของ ชัยสมพล ชาวประเสริฐ (2556) ที่กล่าวว่า พนักงาน ผู้ให้บริการเป็นบุคคลที่ต้องพบปะและให้บริการกับลูกค้าโดยตรง และพนักงานในส่วนสนับสนุนก็จะทำหน้าที่ให้การสนับสนุนงานด้านต่าง ๆ ที่จะทำให้การบริการนั้นครบถ้วนสมบูรณ์

ด้านกระบวนการให้บริการ ผลการศึกษาพบว่า มีผลต่อการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับมาก และผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการด้านกระบวนการให้บริการ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การยื่นแบบแสดง

รายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ตนั้น มีโปรแกรมช่วยคำนวณภาษีและตรวจสอบข้อมูลในขั้นต้นที่ดี และขั้นตอนการสมัครใช้บริการในการยื่นแบบไม่ยุ่งยาก สอดคล้องกับแนวคิดส่วนประสมทางการตลาดบริการของ ชัยสมพล ชาวประเสริฐ (2556) ที่กล่าวว่า กระบวนการให้บริการเป็นส่วนประสมทางการตลาดที่มีความสำคัญมากต้องอาศัยพนักงานที่มีประสิทธิภาพหรือเครื่องมือทันสมัยในการทำให้เกิดกระบวนการที่สามารถส่งมอบบริการที่มีคุณภาพได้ เนื่องจากการให้บริการโดยทั่วไปมักจะประกอบไปด้วยหลายขั้นตอนได้แก่ การต้อนรับ การสอบถามข้อมูลเบื้องต้น การให้บริการตามความต้องการ การชำระเงิน เป็นต้น ซึ่งในแต่ละขั้นตอนต้องประสานเชื่อมโยงกันเป็นอย่างดี หากขั้นตอนใดไม่ดีแม้ขั้นตอนเดียวย่อมทำให้การบริการไม่เป็นที่ประทับใจแก่ลูกค้า และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิมล ศิริโชติอาภรณ์ (2551) ที่พบว่า เหตุผลในการเลือกใช้บริการยื่นแบบและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางอินเทอร์เน็ตให้ความสำคัญระดับมากกับด้านระบบงาน ได้แก่ ขั้นตอนใช้งานไม่ยุ่งยาก มีโปรแกรมช่วยคำนวณภาษีและตรวจสอบข้อมูลในขั้นต้นที่ดี

ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ผลการศึกษาพบว่า มีผลต่อการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับมาก และผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ตนั้นมีระบบแสดงผลได้ถูกต้องชัดเจน การเชื่อมต่อเว็บไซต์ที่สะดวกรวดเร็ว และการออกแบบเว็บไซต์ค้นหารายการได้ง่าย ทันสมัย น่าสนใจ สอดคล้องกับแนวคิดส่วนประสมทางการตลาดบริการ ชัยสมพล ชาวประเสริฐ (2556) ที่กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ อาคารของธุรกิจบริการ เครื่องมือ และอุปกรณ์ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องเอทีเอ็ม เคาน์เตอร์ให้บริการ การตกแต่งสถานที่ ล็อบบี้ ลานจอดรถ สวน ห้องน้ำ ป้ายประชาสัมพันธ์ แบบฟอร์มต่าง ๆ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่ลูกค้าใช้เป็นเครื่องหมายแทนคุณภาพของการให้บริการ กล่าวคือ ลูกค้าจะอาศัยสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเป็นปัจจัยหนึ่งในการเลือกใช้บริการ ดังนั้น สิ่งแวดล้อมทางกายภาพยิ่งดูหรูหราและสวยงามเพียงใดบริการน่าจะมีคุณภาพตามด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ อีริชาติ กระต่ายทอง (2550) ที่พบว่า ด้านการออกแบบเว็บไซต์ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังระดับมากที่สุดและมีการรับรู้ระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยความคาดหวังสูงกว่าค่าเฉลี่ยการรับรู้อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งมีความแตกต่างในปัจจัยย่อยด้านเนื้อหา ความสวยงามของเว็บไซต์ การค้นหาและเลือกรายการ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Zhang & Tang (2006) ที่พบว่า การออกแบบเว็บไซต์ตัวแปรย่อยที่มีผลต่อการรับรู้คุณภาพบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ ความเหมาะสมของเนื้อหา การเชื่อมโยง การเชื่อมต่อเครือข่าย การค้นหา และการออกแบบการเปิดให้บริการ 24 ชั่วโมง

สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในภาพรวม มีผลต่อการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านราคา รองลงมาคือ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านพนักงาน ผลการศึกษาการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต พบว่า ผู้เสียภาษีที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตัดสินใจใช้บริการ ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 97.88 และผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในภาพรวม ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

1.1 ด้านผลิตภัณฑ์ ควรให้ความสำคัญกับการดูแลการทำงานของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ให้สามารถใช้บริการได้ตลอด 24 ชั่วโมง โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่มีผู้ใช้บริการจำนวนมาก และเพิ่มช่องทางการชำระภาษีตามช่องทางต่าง ๆ ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อความสะดวกของผู้ใช้บริการ

1.2 ด้านราคา ควรส่งเสริมให้มีการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ตให้มากขึ้นทำให้ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายการเดินทาง และยังช่วยรัฐลดต้นทุนการจัดพิมพ์แบบแสดงรายการชำระภาษี

1.3 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ควรส่งเสริมให้มีการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ตโดยใช้คอมพิวเตอร์ที่บ้าน หรือใช้บริการร้านอินเทอร์เน็ตใกล้บ้านเพื่อเป็นการประหยัดเวลาเดินทาง

1.4 ด้านการส่งเสริมการตลาด ควรส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการยื่นแบบทางระบบอินเทอร์เน็ตผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างทั่วถึง เข้าใจง่าย และสนใจ ตลอดจนการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจในเรื่องภาษีอากรแก่ประชาชน ตั้งแต่เยาว์วัย โดยอาจแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับประโยชน์และความสำคัญของภาษีอากรลงในวิชาที่มีการเรียนการสอน

1.5 ด้านพนักงาน ควรปรับปรุงโดยการจัดเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอในการให้บริการ เช่น ควรเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ให้มากขึ้นสำหรับการให้บริการปรึกษาทางโทรศัพท์ เนื่องจากผู้ใช้บริการต้องใช้เวลารอในการรับโทรศัพท์ของเจ้าหน้าที่

1.6 ด้านกระบวนการให้บริการ ควรให้ความสำคัญกับระบบของโปรแกรมช่วยคำนวณภาษีและตรวจสอบข้อมูลในขั้นต้นให้มีประสิทธิภาพ และขั้นตอนการสมัครใช้บริการในการยื่นแบบไม่ควรยุ่งยากเกินไป

1.7 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ควรให้ความสำคัญกับระบบแสดงผลของการยื่นแบบต้องถูกต้องชัดเจน การเชื่อมต่อเว็บไซต์ของกรมสรรพากรต้องสะดวก รวดเร็ว และการออกแบบเว็บไซต์ควรออกแบบโดยทำให้การค้นหาและเลือกรายการได้ง่าย ชัดเจน สะดวก

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษา ความพึงพอใจต่อการให้บริการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางระบบอินเทอร์เน็ตของผู้เสียภาษี เพื่อให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของผู้เสียภาษีในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านพนักงาน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมสรรพากร. (2557). *ข้อมูลเกี่ยวกับสรรพากร บริการข้อมูลและบริการอิเล็กทรอนิกส์*. สืบค้น 11 กรกฎาคม 2557, จาก <http://www.rd.go.th/publish>
- ชัยสมพล ชาวประเสริฐ. (2556). *การตลาดบริการ*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ธีรชาติ กระต่ายทอง. (2550). *ความพึงพอใจของผู้เสียภาษีในเขตพื้นที่ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 ต่อคุณภาพการให้บริการยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านอินเทอร์เน็ต*. (การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- พรพิมล ศิริโชติอาภรณ์. (2551). *เหตุผลการใช้บริการการยื่นแบบและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางอินเทอร์เน็ต : กรณีศึกษา สำนักงานสรรพากรพื้นที่ชลบุรี 2*. (การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ยุพาวรรณ วรรณวานิชย์. (2548). *การตลาดบริการ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฤดี หลิมไพโรจน์. (2552). *การตลาดบริการ* (พิมพ์ครั้งที่ 5). ปทุมธานี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- วัฒนา แสงจิตต์. (2551). *ปัจจัยที่มีผลในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาบนระบบอินเทอร์เน็ต ผ่านหน่วยบริการรับแบบฯ : กรณีศึกษาหน่วยบริการรับแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานอกสถานที่ในจังหวัดเชียงใหม่*. (การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

- วุฒิชชาติ สุนทรสมัย. (2552). *การวิจัยการตลาดและระบบสารสนเทศทางการตลาด*. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2557). *รูปแบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e – Government)*. สืบค้น 11 กรกฎาคม 2557, จาก http://www.opdc.go.th/oldweb/Doc_report/File_download/1132827500-1-87-1.pdf
- สำนักงานสรรพากรพื้นที่สระแก้ว. (2555). *ข้อมูลผู้ประกอบการในท้องที่จังหวัดสระแก้วที่ยื่นแบบผ่านอินเทอร์เน็ต*. สระแก้ว: สำนักงานสรรพากรพื้นที่สระแก้ว.
- สุทธิพร อยู่สบาย. (2555). *ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในเขตอำเภอเมืองลำปางต่อการยื่นแบบเสียภาษีทางอินเทอร์เน็ต*. (การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- สุธิดา พุ่งแจ้ง. (2550). *ตัวกำหนดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่มผ่านระบบอินเทอร์เน็ตของผู้ประกอบการในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง*. (การค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- อรจันทร์ ศิริโชติ. (2556). *การตลาดบริการ*. สงขลา: นำศิลป์โฆษณา.
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. New York: Harper and Row.
- European Commission. (2004). *User Satisfaction and Usage Survey of e Government services*. สืบค้น 2 พฤศจิกายน 2557, จาก http://www.europa.eu.int/egovernment_research.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics : An Introductory Analysis* (3rd ed). New York: Harper and Row.
- Zhang, Xi, and Yu Tang. (2006). *Customer perceived E-service quality in online shopping*. (Master's thesis, Lulea University of Technology).

ปัจจัยสำคัญในการเลือกผู้ให้บริการขนส่งด้วยรถบรรทุก

กรณี บริษัท อาร์เจ โลจิสติกส์ จำกัด

KEY FACTORS FOR SELECTING TRUCK TRANSPORT SERVICE AGENCY

A CASE OF R.J. LOGISTICS LIMITED

นพปฎล ล่ามกิจจา *

ไชยยศ ไชยมั่นคง **

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยสำคัญในการเลือกผู้ให้บริการขนส่งด้วยรถบรรทุก กรณี บริษัท อาร์เจ โลจิสติกส์ จำกัด จำแนกตามปัจจัยองค์กร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ลูกค้าที่ใช้บริการขนส่งด้วยรถบรรทุก ของ บริษัท อาร์เจ โลจิสติกส์ จำกัด ในไตรมาสที่ 1 ปี 2558 จำนวน 232 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ลูกค้าที่ใช้บริการ จำนวน 147 ราย โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตามเนื้อหา (IOC) ระหว่าง 0.66-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.76 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญในการเลือกผู้ให้บริการขนส่งด้วยรถบรรทุก กรณี บริษัท อาร์เจ โลจิสติกส์ จำกัด ในภาพรวมและรายด้านมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.87$) โดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความสะดวก ด้านความเชื่อถือได้ ด้านความปลอดภัย และด้านราคา ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ลูกค้าที่ใช้บริการที่มีปัจจัยองค์กรต่างกัน เลือกปัจจัยสำคัญในการเลือกผู้ให้บริการขนส่งด้วยรถบรรทุกในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ

คำสำคัญ : ปัจจัยสำคัญ ผู้ให้บริการ บริการขนส่ง

* นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก,
e-mail : noppadll@rungsarin.org

** อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

Abstract

The objective of the research was to study and compare the operational quality standard of truck transportation service at R.J. Logistics Limited by categorizing personnel factors. The population are people who were customers of R.J. Logistics Limited and the size of the sample of 147 people who were customer of R.J. Logistics Limited. The size of the sample calculated by using with simple random sampling. The instrument of study was questionnaire had index of content between 0.66 – 1.00 and reliability is 0.76 and statistical used in data analysis included frequency, percentage, average, standard deviation and one-way analysis of variance with a statistic significance level of 0.05.

The study found that key factors for selecting truck transport service agency at R.J. Logistics Limited had mean 3.87 for overall and each factor were high level. The highest mean were the conveniences, followed by reliability, safety and price. For hypothesis testing found that customers who had different organizational factors have different selecting truck transport service agency.

Keywords : Key factors, Agency service, Truck transport service

บทนำ

ในภาพรวมของธุรกิจขนส่งทางถนนของไทยในปี พ.ศ.2556 ที่ผ่านมามีการเติบโตอย่างต่อเนื่องจากการขยายตัวของธุรกิจในพื้นที่ตามภูมิภาคต่างๆและการกระจายตัวของธุรกิจรายใหญ่จากส่วนกลางไปยังภูมิภาคยังคงมีความคึกคักอย่างต่อเนื่อง ทำให้ความต้องการวัตถุดิบในการผลิตสินค้าและความต้องการสินค้ามีมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้การขนส่งทางถนนเติบโตตามไปด้วยแต่ทั้งนี้ยังคงมีประเด็นที่ภาคธุรกิจขนส่งยังคงเผชิญความเสี่ยงอยู่คือปัญหาจากผลกระทบในการปรับขึ้นค่าจ้างแรงงานที่สูงขึ้นและปัญหาด้านทุนราคาเชื้อเพลิงที่เพิ่มขึ้น สำหรับในปี พ.ศ.2557 นี้ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่าธุรกิจขนส่งทางถนนน่าจะเติบโตตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่กระจายตัวสู่ภูมิภาคมากขึ้นโดยมีปัจจัยหนุน ได้แก่ การขยายการลงทุนของภาคเอกชนไปยังภูมิภาคในปี พ.ศ.2557 นอกจากนี้ผู้ประกอบการธุรกิจรายใหญ่ยังคงจะขยายการลงทุนไปยังภูมิภาคโดยความสำคัญของการเติบโตของความเป็นเมือง (Urbanization) เป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูดการลงทุนไปยังต่างจังหวัด โดยเฉพาะธุรกิจค้าปลีกและธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ขนาดใหญ่ เพื่อดึงดูดอุปสงค์ของประชากรในภูมิภาค ดังจะเห็นได้จากธุรกิจร้านค้าวัสดุก่อสร้างในต่างจังหวัดที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มร้านค้าวัสดุก่อสร้างแบบสมัยใหม่ (Modern Trade) จากส่วนกลาง ที่ได้มีการขยายการลงทุนโดยเจาะกลุ่มเป้าหมายในจังหวัดที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ มีแผนขยายการลงทุนเปิดสาขาใหม่ใกล้เคียงปีที่ผ่านมา คิดเป็นมูลค่าประมาณ 18,000 ล้านบาท นอกจากนี้ธุรกิจค้าปลีกรายใหญ่ยังคงมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยในปีพ.ศ. 2557-2559 แผนการลงทุนเพื่อขยายสาขาและปรับปรุงสาขาเดิมคิดเป็นมูลค่าไม่ต่ำกว่า 50,000 ล้านบาท โดยการขยายตัวของเศรษฐกิจในต่างจังหวัดก่อให้เกิดความต้องการการขนส่งเพื่อกระจายสินค้าวัตถุดิบและวัสดุระหว่างกรุงเทพมหานครกับภูมิภาค อาทิความต้องการขนส่งชิ้นส่วนของพรีคาสต์ที่ใช้เป็นส่วนประกอบในการสร้างก่อสร้างที่อยู่อาศัย ที่มีแนวโน้มสูงขึ้นจากผลกระทบของการปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ เป็นต้น รวมไปถึงความต้องการคลังสินค้าในจังหวัดหัวเมืองหลักเพื่อเป็นศูนย์กระจายสินค้าให้ทั่วถึงและทันต่อความต้องการของผู้บริโภค อีกประการหนึ่งคือการจะก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 จะทำให้การค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะกับกลุ่มประเทศ CLMV (กัมพูชา, ลาว, เมียนมาร์, เวียดนาม) เนื่องจากจะมีการลดภาษีนำเข้าลงเหลือร้อยละ 0 ทั้งนี้เพื่อดึงดูดรับการเปิดเสรีดังกล่าว ที่ผ่านมามีไทยได้มีความร่วมมือในการพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค ดังจะเห็นได้จากเส้นทางอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion หรือ GMS) อาทิ เส้นทาง R3A ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระเบียงเศรษฐกิจแนวเหนือ-ใต้ (North South Economic Corridor : NSEC) ที่ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่ออำนวยความสะดวกในการขนส่งระหว่างจีนตอนใต้ (มณฑลยูนนาน) กับกรุงเทพมหานคร ผ่านสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยเมื่อธันวาคม 2556 ได้มีการเปิดใช้สะพานมิตรภาพไทย-ลาวแห่งที่ 4 (เชียงของ-ห้วยทราย) นอกจากนี้ภายหลังจากการเปิด AEC มีแนวโน้มที่ภาคเอกชนของไทยจะเข้าไป

ลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะกลุ่มประเทศ CLMV เพิ่มมากยิ่งขึ้นเนื่องจากมีความได้เปรียบของต้นทุนแรงงาน ทั้งนี้จะทำให้การขนส่งปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ระหว่างประเทศเพื่อนบ้านกับประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2557)

บริษัท อาร์เจ โลจิสติกส์ จำกัด เป็นบริษัทที่ให้บริการขนส่งสินค้าด้วยรถบรรทุกประเภทหัวรถลาก โดยผ่านการรับรองมาตรฐานคุณภาพการบริการขนส่ง ด้วยรถบรรทุกให้บริการรับส่งสินค้าด้านนำเข้าและส่งออก บริการรับส่งสินค้าแบบวางพื้น วางพาเลทบริการรับขนย้ายเครื่องจักรบริการรับ-ส่ง สินค้าภายในประเทศและบริการรับ-ส่ง สินค้างานด่วน 24 ชั่วโมง ซึ่งในรอบปี พ.ศ.2556 มีลูกค้ามากกว่า 90 บริษัท เข้ามาใช้บริการกับทางบริษัท และบริษัทมีแผนการตลาดที่จะขยายธุรกิจไปยังภูมิภาคอาเซียน ซึ่งการจะก้าวเข้าแข่งขันในตลาดอาเซียน แต่ในระยะ 1-2 ปี ที่ผ่านมารัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนเรื่องระบบโลจิสติกส์ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศมากขึ้น ซึ่งทำให้มีบริษัทเกิดใหม่มากขึ้น บริษัทเริ่มประสบปัญหาเรื่องคู่แข่งทางการค้าที่เข้ามาช่วงชิงฐานลูกค้าเก่าและใหม่ ทำให้ผลประกอบการใน 2-3 ไตรมาสที่ผ่านมาของบริษัทมีผลประกอบการลดลง และมีแนวโน้มที่ลดลงอีก

บริษัทเล็งเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นจึงต้องการทราบถึงปัจจัยสำคัญในการเลือกผู้ให้บริการขนส่งด้วยรถบรรทุก ของลูกค้าที่ใช้บริการของบริษัท เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปศึกษาและพัฒนาให้บริษัทมีการบริการที่ตรงกับความต้องการของลูกค้ามากที่สุด นำมาซึ่งผลประกอบการสูงสุดของบริษัท

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยสำคัญในการเลือกผู้ให้บริการขนส่งด้วยรถบรรทุก กรณีบริษัท อาร์เจ โลจิสติกส์ จำกัด จำแนกตามปัจจัยองค์กร

วิธีการวิจัย

ขอบเขตของการศึกษา

ประชากร ได้แก่ ลูกค้าที่ใช้บริการขนส่งด้วยรถบรรทุก ของ บริษัท อาร์เจ โลจิสติกส์ จำกัด ในไตรมาสที่ 1 ปี 2558 จำนวน 232 คน (บริษัท อาร์เจ โลจิสติกส์ จำกัด, 2557)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ลูกค้าที่ใช้บริการขนส่งด้วยรถบรรทุก บริษัท อาร์เจ โลจิสติกส์ จำกัด ในไตรมาสที่ 1 ปี 2558 จำนวน 147 คน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรการคำนวณของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (สิน พันธุ์พินิจ, 2553)

สมมติฐานของการศึกษา

ลูกค้าที่ใช้บริการมีปัจจัยองค์การต่างกัน เลือกปัจจัยสำคัญในการเลือกผู้ให้บริการขนส่งด้วยรถบรรทุก กรณี บริษัท อาร์เจ โลจิสติกส์ จำกัด แตกต่างกัน

กรอบแนวความคิด

การศึกษานี้ผู้ศึกษาได้นำแนวคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจ้างบุคคลภายนอกเพื่อให้บริการโลจิสติกส์ (ไชยยศ ไชยมั่นคง และ มยุขพันธุ์ ไชยมั่นคง, 2552) ประกอบด้วย ต้นทุนขนส่ง ระยะเวลาขนส่ง ความเชื่อถือได้ ชีตความสามารถ ความสะดวก ความถี่บริการ ความปลอดภัย ฐานะทางการเงิน และข้อพิจารณาอื่น

2. แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการ (สิทธิชัย ฝรั่งทอง, 2554) ประกอบด้วย ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านความเชื่อถือได้ ด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว ด้านความมั่นใจได้ และด้านความเห็นอกเห็นใจ

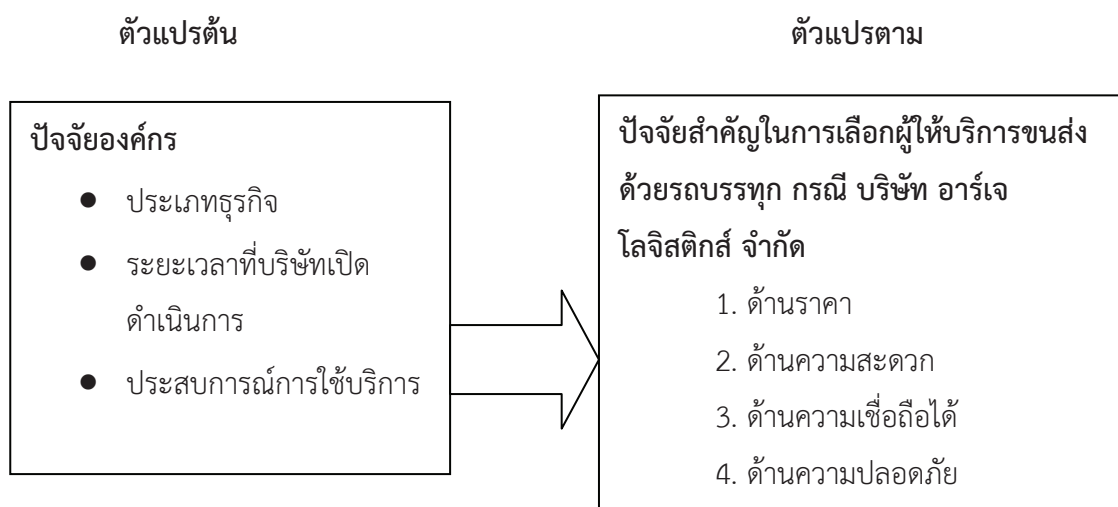
3. แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการในการคัดเลือกผู้ให้บริการภายนอก (ธนิต โสรัตน์, 2550) ประกอบด้วย ข้อมูลธุรกิจ นโยบายธุรกิจ ผลประกอบการที่ผ่านมาของธุรกิจ ชื่อเสียงและการปฏิบัติตามกฎหมาย สถานะเครือข่ายทั้งประเทศและต่างประเทศ การพิจารณาคุณสมบัติโดยดูจากแก่นของธุรกิจของผู้ให้บริการภายนอก คุณสมบัติเกี่ยวข้องต่อศักยภาพในการแข่งขัน การจัดการทีมงาน ประสิทธิภาพของทรัพยากรมนุษย์ การสนับสนุนด้านเทคนิคและเทคโนโลยีสารสนเทศ และต้องมีระบบซึ่งสามารถติดตามการทำงาน

4. แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกผู้ให้บริการขนส่ง (รัฐพล ลิ้มสุขศรีกุล, 2553) ประกอบด้วย ต้นทุนค่าขนส่งต่ำ จำนวนรถใน Fleet มีจำนวนมากหรือไม่ ประเภทของรถที่มีหลากหลายให้เลือกเส้นทางการขนส่งครอบคลุมทั่วประเทศ การบริการที่เป็นเลิศ ความชำนาญในการขนส่งสินค้าประเภทต่าง ๆ ความตรงต่อเวลา และความมีชื่อเสียงของบริษัทขนส่ง

5. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลในการเลือกใช้บริการทางโลจิสติกส์ (สมคิด สมบัติภัทรา, 2549) ประกอบด้วย Technical ability, Reliability, After sale service, Assurance of Supply, Quality, Service และ Delivery

6. แนวคิดเกี่ยวกับแนวทางในการตัดสินใจเลือกผู้ให้บริการการขนส่ง (วิญญู พรอยกระโทก, 2544) ประกอบด้วย ด้านภาพลักษณ์ของบริษัท และด้านศักยภาพทางธุรกิจ

การศึกษานี้ได้นำมาสรุปเป็นแนวคิด ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านราคา 2) ด้านความสะดวก 3) ด้านความเชื่อถือได้ และ 4) ด้านความปลอดภัย (ไชยยศ ไชยมั่นคง และมยุขพันธุ์ ไชยมั่นคง, 2552) ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 กรอบแนวความคิด

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามโดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยองค์กร ประกอบด้วยประเภทธุรกิจ ระยะเวลาที่บริษัทเปิดดำเนินการ และประสิทธิภาพการใช้บริการ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบให้เลือกตอบ (check list) และส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญในการเลือกผู้ให้บริการขนส่งด้วยรถบรรทุก กรณีบริษัท อาร์เจ โลจิสติกส์ จำกัด โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ คือ สำคัญมากที่สุด สำคัญมาก สำคัญปานกลาง สำคัญน้อย สำคัญน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC) ระหว่าง 0.66 – 1.00 หลังจากนั้น นำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.76

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเตรียมแบบสอบถามไว้สำหรับลูกค้า แล้วให้พนักงานส่งเอกสารนำไปส่งยังบริษัทลูกค้า และกำหนดวันมารับแบบสอบถาม และแบบสอบถามส่วนหนึ่งถูกเตรียมไว้สำหรับลูกค้าที่เข้ามาติดต่อยังบริษัทพร้อมทั้งลงมือเก็บข้อมูลด้วยตนเอง แบบสอบถามที่ได้มาทั้งหมดมีจำนวน 147 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์แบบสอบถามส่วนที่ 1 วิเคราะห์โดยหาความถี่และร้อยละ

การวิเคราะห์แบบสอบถามส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (sd.)

การทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยสำคัญในการเลือกผู้ให้บริการตัวแทนขนส่งด้วยรถบรรทุก กรณี บริษัท อาร์เจ โลจิสติกส์ จำกัด จำแนกตามปัจจัยองค์กร วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยสำคัญในการเลือกผู้ให้บริการขนส่งด้วยรถบรรทุก กรณี บริษัท อาร์เจ โลจิสติกส์ จำกัด ในภาพรวมและรายด้าน

ปัจจัยสำคัญ	n = 147		ระดับความสำคัญ
	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
1. ด้านราคา	3.74	0.49	มาก
2. ด้านความสะดวก	3.96	0.52	มาก
3. ด้านความเชื่อถือได้	3.89	0.58	มาก
4. ด้านความปลอดภัย	3.89	0.59	มาก
รวม	3.87	0.45	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยสำคัญในการเลือกผู้ให้บริการขนส่งด้วยรถบรรทุก กรณี บริษัท อาร์เจ โลจิสติกส์ จำกัด ในภาพรวมและรายด้านมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.87$) โดยในด้านความสะดวกมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 3.96$) รองลงมาคือ ด้านความเชื่อถือได้ ด้านความปลอดภัย ($\bar{x} = 3.89$) และด้านราคา ($\bar{x} = 3.74$)

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบปัจจัยสำคัญในการเลือกผู้ให้บริการขนส่งด้วยรถบรรทุก กรณี บริษัท อาร์เจ โลจิสติกส์ จำกัด ในภาพรวม จำแนกตามปัจจัยองค์กร

การดำเนินงานตาม มาตรฐาน	ประเภทธุรกิจ		ระยะเวลาที่บริษัทเปิด ดำเนินการ		ประสบการณ์การใช้ บริการของบริษัท	
	F	p-value	F	p-value	F	p-value
1. ด้านราคา	0.92	0.47	2.12	0.10	2.11	0.10
2. ด้านความสะอาด	2.80	0.02*	3.52	0.02*	5.54	0.00*
3. ด้านความเชื่อถือได้	2.23	0.06	6.03	0.00*	6.83	0.00*
4. ด้านความปลอดภัย	4.08	0.00	4.45	0.01	3.62	0.02*
รวม	1.88	0.05*	5.15	0.00*	5.86	0.00*

*P ≤ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่าลูกค้าที่ใช้บริการที่มีปัจจัยองค์กรประกอบด้วย ประเภทธุรกิจ ระยะเวลาที่บริษัทเปิดดำเนินการ และประสบการณ์การใช้บริการของบริษัท ต่างกัน เลือกปัจจัยสำคัญในการเลือก ผู้ให้บริการขนส่งด้วยรถบรรทุก กรณี บริษัท อาร์เจ โลจิสติกส์ จำกัด ในภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การอภิปรายผลและสรุป

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยสำคัญในการเลือกผู้ให้บริการขนส่งด้วยรถบรรทุก กรณี บริษัท อาร์เจ โลจิสติกส์ จำกัด” สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านราคา ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเพราะบริษัท ได้กำหนดราคาค่าบริการขนส่งที่เป็นมาตรฐานและเหมาะสมกับคุณภาพการให้บริการ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สราวุฒิ สุวรรณวงษ์ (2557) ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของธุรกิจขนส่งสินค้าโดยรถบรรทุกของบริษัทโกลด์ โลจิสติกส์ (ไทยแลนด์) จำกัด ในด้านราคา อยู่ในระดับมาก

2. ด้านความสะอาด ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเพราะบริษัท เข้าใจถึงความกังวลของลูกค้า ที่ว่าจ้างให้บริษัท ทำหน้าที่แทนในการขนส่ง บริษัท จึงให้ความสำคัญในการติดต่อสื่อสารประสานงาน และแก้ไขปัญหาได้ตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อให้ลูกค้าคลายกังวล สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมล ฉิมบ้านไร่ (2554) พบว่า การตัดสินใจเลือกใช้บริการโลจิสติกส์ในเขตปลอดอากรบางกอกฟรีเทรดโซน กรณี บริษัท วายซีเอส (ประเทศไทย) ด้านความสะอาดอยู่ในระดับมาก

3. ด้านความเชื่อถือได้ ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเพราะบริษัท มีปณิธานในการดำเนินธุรกิจโดยยึดหลักในการมีความรับผิดชอบต่อ ความซื่อสัตย์ ต่อลูกค้า และรักษาผลประโยชน์ของลูกค้าเป็นสำคัญมาโดยตลอด การเปิดดำเนินกิจการทำให้ลูกค้า เก่าก็ยังคงตัดสินใจใช้บริการตลอดมา รวมไปถึงการมีภาพลักษณ์ที่ดีและการบอกต่อสู่ฐานลูกค้า กลุ่มใหม่ ทำให้จำนวนลูกค้าของบริษัทมีมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัย ของ สราวุฒิ สุวรรณวงษ์ (2557) พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ ของธุรกิจขนส่งสินค้าโดยรถบรรทุกของบริษัทโกลด์ โลจิสติกส์ (ไทยแลนด์) จำกัด ในด้านภาพลักษณ์ อยู่ในระดับมาก

4. ด้านความปลอดภัย ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเพราะ บริษัทให้ความสำคัญในการรักษาความปลอดภัยของสินค้า ตั้งแต่ขั้นตอนการรับสินค้าถึง ขั้นตอนการส่งสินค้าให้กับลูกค้า สอดคล้องกับงานวิจัย สายหยุด แผนเจริญ (2557) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการขนส่งด้วยรถบรรทุกกรณีบริษัทอ้วนคอนเทนเนอร์ จำกัด บริษัทให้ ความสำคัญในด้านความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่าควรมีการพัฒนาและปรับปรุงในแต่ละด้านดังนี้

ด้านราคา

1. ควรสร้างการแข่งขันเรื่องราคาค่าขนส่งกับผู้ประกอบการรายอื่น โดยหาทางลดต้นทุน ในด้านต่าง ๆ ซึ่งอาจจะมีการปรับเปลี่ยนตามสภาพเศรษฐกิจ หรือตามสภาพราคาน้ำมันที่สูงขึ้นหรือ ลดลง แต่ต้องมาตรฐานของคุณภาพการให้บริการให้เหมือนเดิม

2. ควรมีระดับราคาค่าบริการให้เลือกหลากหลาย ตามปริมาณ ระยะทาง หรือรูปแบบ บริการขนส่งเพื่อให้ลูกค้ามีทางเลือกในการตัดสินใจในเรื่องราคาได้ตามความเหมาะสมและ สมเหตุสมผล

ด้านความสะดวก

1. บริษัทควรนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเข้ามาบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น เช่น การนำระบบ RFID (Radio Frequency Identification) หรือ ระบบ Electronic Data Interchange (EDI) เพื่อใช้ติดต่อส่งถ่ายข้อมูล เอกสารต่าง ๆ กับลูกค้า เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้บริการยิ่งขึ้น

2. ควรเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารกับลูกค้ามากขึ้น ไม่ว่าจะเป็น Website ศูนย์ ให้บริการลูกค้า (Call Center) หรือช่องทางอื่นๆ เพื่อรองรับการเติบโตของบริษัท เพราะผลการวิจัย สะท้อนให้เห็นว่าความสะดวกในการติดต่อสื่อสารระหว่างการใช้บริการหรือเกิดปัญหาเป็นสิ่งสำคัญใน การตัดสินใจเลือกใช้บริการ

ด้านความเชื่อถือได้

1. บริษัทควรพัฒนาระบบการบริหารจัดการและการให้บริการให้ได้รับการรับรองคุณภาพจากหน่วยงานที่เป็นที่ยอมรับตามมาตรฐานสากล เช่น มาตรฐานบริการขนส่งด้วยรถบรรทุก (Q-Mark) ของกรมการขนส่งทางบก หรือ มาตรฐานระบบการบริหารงานคุณภาพ (ISO 9001) เป็นต้น เพื่อเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้มากยิ่งขึ้นและเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันกับบริษัทคู่แข่ง
2. บริษัทควรมีนโยบายในเรื่องของประวัติการให้บริการของลูกค้า โดยจัดรายชื่อบริษัทประวัติการให้บริการ หรือ ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการให้บริการ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขการให้บริการ และสร้างความน่าเชื่อถือให้บริษัท

ด้านความปลอดภัย

1. ควรมีมาตรการในการชดเชยค่าเสียหายในกรณีสินค้าชำรุดที่ชัดเจน และให้เหมาะสมกับสินค้าที่จัดส่งในแต่ละประเภท เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและปลอดภัยในการขนส่งแก่ลูกค้า
2. ควรให้ความสำคัญกับพนักงานขับรถมากยิ่งขึ้น เพราะเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินธุรกิจ ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เพิ่มทักษะความเป็นเลิศทางการให้บริการ พร้อมทั้งเรื่องของภาษาต่างประเทศเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ผู้ศึกษาเห็นควรศึกษาเรื่อง “ความต้องการใช้บริการขนส่งสินค้าด้วยรถบรรทุกของอุตสาหกรรมในประเทศไทย” เพื่อทราบถึงความต้องการรูปแบบการให้บริการด้วยรถบรรทุกในปัจจุบันแล้วนำมาปรับปรุงการให้บริการของบริษัท และทำการตลาดเพื่อขยายฐานลูกค้ารายใหม่ของบริษัท

ส่วนในเรื่องของลูกค้าเดิมของบริษัท ผู้ศึกษาเห็นควรศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจในการใช้บริการขนส่งสินค้าด้วยรถบรรทุก กรณีศึกษา บริษัท อาร์เจ โลจิสติกส์ จำกัด” เพื่อประเมินการให้บริการของบริษัทในทุกส่วนงาน เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กมล นิมนต์. (2554). การตัดสินใจเลือกใช้บริการโลจิสติกส์ ในเขตปลอดอากรบางกอก
ฟรีเทรดโซน กรณี บริษัท วายซีเอส (ประเทศไทย) จำกัด. (การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์, วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก).
- ไชยยศ ไชยมั่นคง และมยุขพันธ์ ไชยมั่นคง. (2552). กลยุทธ์โลจิสติกส์และซัพพลายเชนเพื่อการ
แข่งขันในตลาดโลก. กรุงเทพฯ: ซี.วาย.ซิสเต็มพริ้นติ้ง.
- ธนิต โสรัตน์. (2550). การประยุกต์ใช้การจัดการโซ่อุปทานโลจิสติกส์. กรุงเทพฯ: ประชุมทอง.
- บริษัท อาร์เจ โลจิสติกส์ จำกัด. (2557). รายงานผลประกอบการรายปี 2557. สมุทรปราการ: บริษัท
อาร์เจ โลจิสติกส์ จำกัด.
- รัฐพล ลิ้มสุศรีกุล. (2553). วิธีเลือกบริษัทผู้ให้บริการขนส่ง ปัญหาในการจ้าง และใช้บริการผู้
ให้บริการขนส่ง. สืบค้น 28 มีนาคม 2558, จาก
http://www.logisticscorner.com/index.php?option=com_content&view=article&id=2086
- วิญญู ปรอยกระโทก. (2544). การวัดระดับการให้บริการของผู้ให้บริการขนส่ง (Logistics Service
Providers: LSPs). *TPA News*, (174), 45-46.
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2557). ธุรกิจขนส่งทางถนนปี 2557: ผู้ประกอบการขนส่งไทยตื่นตัวรับโอกาสที่
ท้าทายจาก AEC". *กระแสรศรัณ*, 20(2451), 51-57.
- สมคิด สมบัติภัทรา. (2549). สถานภาพการใช้บริการและการเลือก Third Party Logistics
Outsourcing ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- สรารุณ สุวรรณวงษ์. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของธุรกิจขนส่งสินค้าโดย
รถบรรทุกของ บริษัท โทลล์ โลจิสติกส์ (ไทยแลนด์) จำกัด. (การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์, วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก).
- สายหยุด แผนเจริญ. (2557). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการขนส่งด้วยรถบรรทุก กรณีบริษัท
อ้วนคอนเทนเนอร์ จำกัด. (การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
จัดการโลจิสติกส์, วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก).
- สิทธิชัย ฝรั่งทอง. (2554). เลือกใช้บริการขนส่งที่ดี ช่วยเสริมคุณภาพงานบริการที่ดีให้ธุรกิจ.
สืบค้น 28 มีนาคม 2558, จาก
<http://www.busandtruckmedia.com/page.php?a=10&n=126&cno=2261>
- สิน พันธุ์พินิจ. (2553). เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: วิจัยพัฒนา.

สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนขนาดใหญ่
จังหวัดนครนายก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7
CONDITIONS OF LEARNING EXPERIENCES BASED ON STUDENT CENTER
NAKON NAYOK OF SCHOOL UNDER THE OFFICE OF
SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE 7

อนามิกา เศรษฐบุตร์ *

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนขนาดใหญ่ จังหวัดนครนายก ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอน จำนวน 186 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ จังหวัดนครนายก มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.08$) พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านพัฒนาครูในสถานศึกษา ($\mu = 3.47$) ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ($\mu = 3.16$) ด้านการวิจัยเพื่อการเรียนรู้ ($\mu = 3.16$) ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ($\mu = 3.10$) ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu = 3.08$) ด้านการสนับสนุนทางด้านทรัพยากรเพื่อการศึกษา ($\mu = 2.96$) ด้านการประเมินผล ($\mu = 2.65$) ตามลำดับข้อเสนอแนะของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดังนี้ 1) ควรมีการวางแผนและส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2) ควรสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาทั้งในและนอกสถานศึกษาให้มีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ควรนิเทศครูให้มีความรู้ด้านหลักสูตร การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลาย 4) ควรมีการสนับสนุนให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำสื่อการเรียนการสอน เพื่อใช้ในการเรียนการสอน 5) ควรมีการทำการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง 6) ควรมีการบริการแหล่งศึกษาค้นคว้าความรู้ให้กับชุมชน อีกทั้งควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนร่วมด้วย และ 7) ควรมีการประเมินและพัฒนาผู้เรียนตามสภาพจริง จากชิ้นงาน จากผลงาน และจากการทดสอบ

คำสำคัญ : สภาพการจัดการเรียนการสอน ผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนขนาดใหญ่

* นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น, e-mail : ruka-ruka@hotmail.com

Abstract

The purposes of this research were to study conditions of learning experiences based on student center Nakon Nayok of school under the office of secondary educational service 7. The population was 186 states teach. The research instruments were the questionnaire and interview and the statistical analyses were frequency, percentage, mean and standard deviation.

The results of the study : The large schools in Nakhon Nayok have the teaching and learning system at the moderate level ($\mu = 3.08$). The maximum average value is “the development of teachers” ($\mu = 3.47$) and next are the preparedness of the school ($\mu = 3.16$), the research for learning ($\mu = 3.16$), the community relation ($\mu = 3.10$), the student-centered supported ($\mu = 3.08$), supporting the resource for the education ($\mu = 2.96$), and the minimum average value is the evaluation ($\mu = 2.65$) respectively. The suggestions of the research are as follows 1) should support planning and managing the student-centered learning for preparing the Association of Southeast Asian Nations community 2) should support the development of teachers in school and another places 3) should have the training for the teachers in curriculum management, planning of teaching and the evaluation 4) should support the learning group of teachers to make the teaching media 5) should have the class-room research for students development 6) should have the learning resources in community and the participation with the community. And 7) should have the evaluation and the assessment of student from their works.

Keywords : Conditions of teaching and learning, Student-centered, A large school

บทนำ

อนาคตของประเทศขึ้นอยู่กับเด็กและเยาวชน เพราะโลกในยุคปัจจุบันการแข่งขันขึ้นอยู่กับความรู้และความสามารถของคนในชาติ โดยเฉพาะเศรษฐกิจที่ใช้ความรู้เป็นฐาน ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องปฏิรูปการเรียนรู้โดยเร็วที่สุด เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของเยาวชนให้สามารถคิดเป็น ทำเป็น มีทักษะในการจัดการ มีคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงามและรักการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง จากอดีตที่ผ่านมา พบว่า ในด้านการจัดการศึกษาของประเทศไทย ผู้เรียนไม่ได้รับการสนองตอบ ในสิ่งที่ตนเองสนใจหรือมีความถนัด ไม่ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพในธรรมชาติตัวเอง การเรียนรู้เกิดจากครู หรือผู้อื่นเป็นผู้ถ่ายทอดซึ่งมุ่งทักษะด้านการฟัง พูด และเขียน แต่ขาดทักษะด้านกระบวนการ คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ขาดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

สภาพการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันยังไม่เอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้และการเชื่อมโยงการเรียนรู้เท่าที่ควร เพราะการเรียนการสอนยังคงเน้นการบอกให้นักเรียนท่องจำและปฏิบัติตามคำสั่งของครู โดยที่นักเรียนไม่อาจเข้าใจสิ่งเหล่านั้นอย่างแท้จริง รูปแบบการจัดชั้นเรียนโดยทั่วไปยังยึดครูเป็นศูนย์กลาง นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนน้อยมาก ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดชั้นเรียนใหม่ เพื่อให้นักเรียนสามารถติดตามบทเรียนได้อย่างต่อเนื่อง และบรรลุวัตถุประสงค์ตามความมุ่งหมายของหลักสูตร วิธีการที่ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอย่างดี วิธีการหนึ่งที่เป็นที่นิยมนำมาใช้ในชั้นเรียนคือ การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) (ปัทมา ศรชว, 2550)

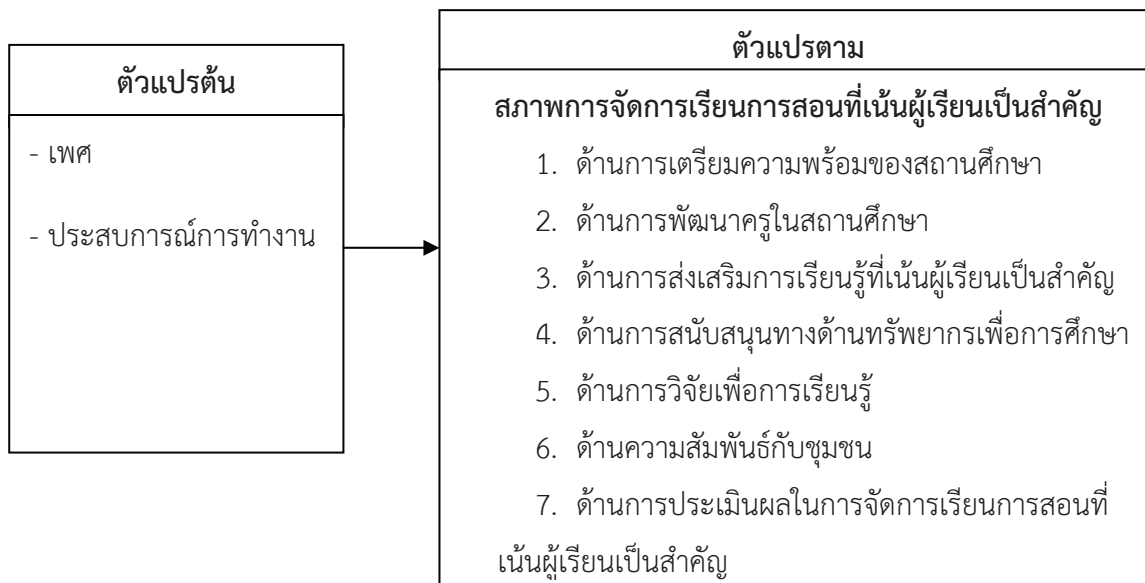
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ถึงแม้จะให้ความสำคัญอย่างสูงต่อผู้เรียน แต่การดำเนินการให้ได้ผล ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนยังเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 นอกจากนี้ผลสรุปรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี 2556 ของโรงเรียนขนาดใหญ่ ในจังหวัดนครนายก พบว่า สถานศึกษาขาดการวางแผนพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ และครูบางคนขาดการนำมาตราฐานการเรียนรู้มาเป็นเป้าหมายในการพัฒนา ครูบางกลุ่มสละการเรียนรู้ขาดการวิเคราะห์ผลการประเมินและนำมาใช้ซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน (โรงเรียนองครักษ์, 2556)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนขนาดใหญ่ จังหวัดนครนายกในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 เพื่อนำผลวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนา และปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเป็นข้อมูลให้หน่วยงานหรือสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา และปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดใหญ่ จังหวัดนครนายกในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

กรอบแนวคิดของการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนขนาดใหญ่ จังหวัดนครนายก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนองครักษ์ และโรงเรียนบ้านนา (นายกพิทยากร) รวมจำนวน 186 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบสอบถามที่มีข้อความเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ จังหวัดนครนายก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการที่เกี่ยวกับ เพศ และประสบการณ์ ที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ เป็นข้อความเกี่ยวกับสภาพของครูผู้สอนที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ จังหวัดนครนายก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลแบบการสร้าข้อสรุป แบบการจำแนกชนิดข้อมูล

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดใหญ่ จังหวัดนครนายก

ข้อมูลครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดใหญ่ จังหวัดนครนายก ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 7 แบ่งเป็นเพศหญิง จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 67.20 เพศชาย จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 32.80 และประสบการณ์การสอน น้อยกว่า 6 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 13.98 ประสบการณ์การสอน 6 – 10 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 22.04 ประสบการณ์การสอน 11 - 15 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 7.53 ประสบการณ์การสอน 16 – 20 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 6.99 ประสบการณ์การสอน 20 ปี ขึ้นไป จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 49.46

2. สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนขนาดใหญ่ จังหวัดนครนายก ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนขนาดใหญ่ จังหวัดนครนายก ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยภาพรวม พบว่า มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.07$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านพัฒนาครูในสถานศึกษา ($\mu = 3.47$) รองลงมาคือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ($\mu = 3.16$) ด้านการวิจัยเพื่อการเรียนรู้ ($\mu = 3.16$) ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ($\mu = 3.10$) ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu = 3.08$) ด้านการสนับสนุนทางด้านการทรัพยากรเพื่อการศึกษา ($\mu = 2.96$) และด้านการประเมินผลในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu = 2.65$)

2.1 ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.60$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษากำหนดเป้าหมายและวางแผนในการพัฒนาการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษา ($\mu = 3.83$) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศร่มรื่น สวยงาม สะอาด มีระเบียบ ปลอดภัย เพื่ออำนวยความสะดวก และส่งเสริมการเรียนรู้ ($\mu = 3.64$) สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อทำแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu = 3.62$) และสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu = 3.34$)

2.2 ด้านการพัฒนาครูในสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมการพัฒนาครูอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.47$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษาได้พัฒนาบุคลากรให้มีเจตคติที่ดี และมีทักษะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง และหลากหลายรูปแบบ ($\mu = 3.63$) รองลงมาคือ สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu = 3.46$) และ สถานศึกษาได้จัดให้มีบรรยากาศของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอน และครูผู้สอนกับครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu = 3.32$)

2.3 ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.08$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้ดี ($\mu = 3.31$) รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้ครูผู้สอนได้วางแผน และดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu = 3.26$) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ และสรุปเป็นความรู้และแนวคิดด้วยตนเองได้ ($\mu = 3.10$) และสถานศึกษาส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนตามศักยภาพของผู้เรียนเป็นกลุ่มและรายบุคคล ($\mu = 2.65$)

2.4 ด้านการสนับสนุนทางด้านทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.96$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษาได้จัดกิจกรรมมุ่งเน้นให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ($\mu = 3.11$) รองลงมาคือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้สถานประกอบการ องค์กรชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\mu = 2.95$) และสถานศึกษาจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติร่วมกับ เพื่อน ครู และบุคคลอื่น ($\mu = 2.84$)

2.5 ด้านการวิจัยเพื่อการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.16$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษาได้จัดกิจกรรมมุ่งเน้นให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ($\mu = 3.39$) รองลงมาคือ สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติร่วมกับ เพื่อน ครู และบุคคลอื่น ($\mu = 3.09$) และสถานศึกษาเปิดโอกาสให้สถานประกอบการ องค์กรชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\mu = 2.80$)

2.6 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.10$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ สถานศึกษาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานต่าง ๆ ให้ผู้ปกครอง และชุมชนรับทราบอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 3.25$) สถานศึกษาให้บริการด้านสถานที่ด้านความรู้และแหล่งเรียนรู้แก่ชุมชน ($\mu = 3.12$) สถานศึกษาจัดครูผู้สอนและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ($\mu = 3.10$) สถานศึกษาประสานความ

ร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการวางแผนกำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนการสอน ($\mu = 2.96$)

2.7 ด้านการประเมินผลในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.65$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการประเมินการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 3.09$) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่องตามสภาพจริง ($\mu = 2.43$) และสถานศึกษามีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu = 2.43$)

การอภิปรายผลและสรุป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนขนาดใหญ่จังหวัดนครนายก ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 มีประเด็นการอภิปรายดังนี้

1. ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษากำหนดเป้าหมายและวางแผนในการพัฒนาการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิทย์ มูลคำและคณะ (2544) กล่าวว่า สถานศึกษาชี้แจงและสร้างความเข้าใจแก่ผู้ปกครองให้เห็นคุณค่าของการศึกษา ความสำคัญของการเรียนของนักเรียน และความรับผิดชอบของผู้ปกครองในการร่วมมือเกี่ยวกับการพัฒนาบุตรหลานของตนให้มีคุณลักษณะที่ต้องการและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน การกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพและคุณลักษณะของผู้เรียนส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ตรวจสอบผลการดำเนินงาน ผลการจัดการศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีความพร้อม มีกำลังความสามารถ มีกำลังทรัพยากรเข้ามาสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียนตามศักยภาพและความสนใจโรงเรียนขนาดใหญ่ จังหวัดนครนายก พบว่าเอกสารและหลักฐานการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่แพร่หลาย การเก็บข้อมูลวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศของสถานศึกษา ด้านผู้เรียนและชุมชนยังไม่เป็นระบบ การจัดสื่อวัสดุอุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากขาดความพร้อมของบุคลากร และงบประมาณ สอดคล้องกับผลการวิจัย นิตยา ยูวัฒน์กุล (2546) อ้างถึงในสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2544) พบว่า มีการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการบริหารจัดการ ยังไม่เป็นระบบเนื่องจากบุคคลของโรงเรียนให้ความสำคัญต่อการจัดการด้านหลักสูตร และการเรียนการสอนมากกว่าเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านงบประมาณ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิตยา ยูวัฒน์กุล (2546) อ้าง

ถึงในกรณี มาลัยวงศ์ และคณะ (2544) พบว่า งบประมาณในการพัฒนาการจัดซื้อ ใช้งานและบำรุงรักษาด้านคอมพิวเตอร์ ยังไม่เพียงพอ

จากการสัมภาษณ์ ผู้ช่วยวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน ในด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ส่วนใหญ่เห็นว่า สถานศึกษาควรมีการวางแผนและส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

2. ด้านพัฒนาครูในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ สถานศึกษาได้พัฒนาบุคลากรให้มีเจตคติที่ดี และมีทักษะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่องและหลากหลายรูปแบบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญสุข สุขสวัสดิ์ ได้ศึกษาบทบาทของครู ยุคปฏิรูปการศึกษา พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเมืองปรางค์ และบรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอน และครูผู้สอนกับครูผู้สอน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ พบว่าการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เป็นเพราะว่าเดิมการบริหารเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหาร เมื่อมีการปฏิรูปการศึกษาตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 เป็นเรื่องใหม่อยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยนแนวการปฏิบัติ ครูยังไม่เข้าใจ และฝ่ายบริหารยังไม่กำหนดบทบาทของการมีส่วนร่วมในการบริหารให้ชัดเจน

จากการสัมภาษณ์ ผู้ช่วยวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนในด้านการพัฒนาครูในสถานศึกษา ส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีการพัฒนาครูผู้สอน โดยการจัดการอบรม ทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อให้ความรู้แก่ครูผู้สอนในการจัดทำแผน และเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับ รุ่ง แก้วแดง (2540, อ้างถึงในสุวิทย์ มูลคำและคณะ, 2544) กล่าวว่ารูปแบบกระบวนการเรียนอย่างมีความสุข การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด การเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพ และการเรียนรู้เพื่อพัฒนาลักษณะนิสัยล้วนแต่ปฎิบัติกระบวนการเรียนรู้จากการท่องจำเพื่อสอบให้ได้ไปเป็นการเรียนรู้โดยการปฏิบัติผู้เรียนได้สัมผัส ได้คิดได้ทดลอง ได้ฝึกฝนด้วยตนเองจนเกิดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ โรงเรียนขนาดใหญ่ จังหวัดนครนายก พบว่า การจัดสถานที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดให้มีรายวิชาเลือกตามโครงสร้างหลักสูตร และความพร้อมของบุคลากรในโรงเรียน เพื่อตอบสนองตามความสนใจความสามารถ และความถนัดของผู้เรียน จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาและมีความกระตือรือร้น

ในการไปเรียน การสร้างความเข้าใจแก่ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับผู้เรียนทุกคนมีศักยภาพและสามารถพัฒนาตนเองได้โดยใช้วิธีการเรียนรู้แตกต่างกัน การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนตามศักยภาพของผู้เรียนเป็นกลุ่มและรายบุคคลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเน้นความรู้คู่คุณธรรมการจัดกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อส่งเสริมผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และได้รับประโยชน์เพิ่มเติมนอกเหนือจากการเรียนรู้ปกติ การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีเหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดซ่อมเสริมและส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้ดีไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจาก การอาศัยความร่วมมือจาก ชุมชน เป็นสิ่งที่ทำได้ยากเนื่องจากอาชีพของคนในเขตอุตสาหกรรม จะต้องหาเข้ากินค่าและ มีเวลาจำกัดในการทำงานแลกกับเงินเพื่อใช้ในการดำรงชีวิต สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญสุข สุขสวัสดิ์ (2546) พบว่า การปฏิบัติเรื่องครูมีบทบาทในการดึงภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง และเป็นอันดับสุดท้ายที่ครูปฏิบัติ เนื่องจากต้องอาศัยความร่วมมือของชุมชน

จากการสัมภาษณ์ ผู้ช่วยวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนใหญ่เห็นว่า สถานศึกษาควรนิเทศครูให้มีความรู้รอบด้านในด้านหลักสูตร การนำผลการจัดการเรียนการสอนมาประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลาย และนำผลการประเมินมาพัฒนาผู้เรียนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

4. ด้านการสนับสนุนทางด้านทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ สถานศึกษาได้จัดกิจกรรมมุ่งเน้นให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้อง กับกรมสามัญศึกษา (2545) กล่าวว่าคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสามารถสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ เป็นการแสดงความรับผิดชอบของสถานศึกษาในการระดมสรรพกำลังในสถานศึกษา ชุมชน สังคม มาจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานตามที่กำหนด โรงเรียนขนาดใหญ่ จังหวัดนครนายก พบว่า สาระหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การเปิดโอกาสให้สถานประกอบการ องค์กร ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมแนะแนวทางด้านวิชาการ และอาชีพ ศูนย์สารสนเทศการศึกษาอาชีพเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ รักการเรียนอย่างเหมาะสมและต่อเนื่องไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์และการประสานงานที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนีย์ ทรัพย์อดิเรก (2546) ได้ศึกษา สภาพการณ์มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ภาพรวมของการวางแผนในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากคณะกรรมการขาด

ความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษา การวางแผน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อย อ่อนแอไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร

จากการสัมภาษณ์ ผู้ช่วยวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนในด้านการสนับสนุนทางด้านทรัพยากรเพื่อการศึกษา ส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีงบประมาณที่เพียงพอ เพื่อจัดกิจกรรมให้แก่ผู้เรียน รวมทั้งควรมีการจัดทำสื่อการเรียนการสอน และควรใช้ทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

5. ด้านการวิจัยเพื่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูผู้สอนประเมินผลการจัดกิจกรรมการสอนอย่างต่อเนื่อง และเขียนสรุปเป็นรายงานผลการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2544) กล่าวว่า ครูผู้สอนเมื่อทำหน้าที่ผู้วิจัยจะแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งข้อมูลส่วนใหญ่ จะได้จากตัวนักเรียนที่สามารถนำมาวิเคราะห์แล้วสะท้อนให้เห็นสภาพปัญหาของผู้เรียนได้ กระบวนการวิจัยมีส่วนช่วยในการค้นหาคำตอบและสาเหตุปัญหาหรือข้อบกพร่องทั้งระบบการเรียนการสอนครูที่ทำวิจัยได้สำเร็จต้องได้รับการส่งเสริมจากผู้บริหารสถานศึกษาที่ให้อิสระในการคิดและการทำงาน โรงเรียนขนาดใหญ่ จังหวัดนครนายก พบว่า การสนับสนุนครูผู้สอนประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และเขียนสรุปเป็นรายงานผลการวิจัยในชั้นเรียน และการสร้างเครือข่ายการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยมีการร่วมมือในการดำเนินการวิจัย หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างกันของเพื่อนครูในโรงเรียนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวิจัย และไม่ได้เอาใจใส่เท่าที่ควร สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บัญชา อึ้งสกุล (2537, อ้างถึงในวุฒิสกดิ์ดี แดงสกุล, 2546) พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้พื้นฐานการวิจัย และเทคนิควิธีการเสริมทักษะ และความสามารถทางการวิจัยแก่ครู รวมทั้งไม่ค่อยเข้าใจนโยบายการวิจัยเท่าที่ควร และไม่ได้รับการเอาใจใส่อย่างจริงจัง

จากการสัมภาษณ์ ผู้ช่วยวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนในด้านการการวิจัยเพื่อการเรียนรู้ ส่วนใหญ่ เห็นว่าควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน ส่งครูเข้ารับการอบรมการดำเนินงานด้านวัดผลประเมินผล โดยครูผู้สอนควรรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้เรียนเพื่อนำไปวางแผนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

6. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ สถานศึกษาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานต่าง ๆ ให้ผู้ปกครอง และชุมชนรับทราบอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้อง กับสุวิทย์ มูลคำ (2544) กล่าวว่า สถานศึกษาชี้แจงและสร้างความเข้าใจแก่ผู้ปกครองให้เห็นคุณค่าของการศึกษา ความสำคัญของการเรียนของ

นักเรียนและความรับผิดชอบของผู้ปกครองในการร่วมมือเกี่ยวกับการพัฒนาบุตรหลานของตนให้มีคุณลักษณะที่ต้องการและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน การกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพและคุณลักษณะของผู้เรียนส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ตรวจสอบผลการดำเนินงานผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนว่าเป็นไปตามความคาดหวังหรือไม่ โรงเรียนขนาดใหญ่จังหวัดนครนายกพบว่าการจัดครูผู้สอนและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง การจัดผู้รับผิดชอบในด้านสัมพันธ์ชุมชนการให้บริการด้านสถานที่ด้านความรู้และแหล่งเรียนรู้แก่ชุมชน การประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานของโรงเรียนต่อชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานต่าง ๆ ให้ผู้ปกครองและชุมชนรับทราบอย่างต่อเนื่อง การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน การเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร อาจเนื่องจากขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กมล กำลังหาญ (2546) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กรณีศึกษาโรงเรียนศึกษานารี พบว่าการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนศึกษานารี สะท้อนให้เห็นว่าชุมชนยังรับทราบไม่ทั่วถึง ต้องเร่งปรับปรุงประชาสัมพันธ์ในลักษณะจดหมายข่าว แผ่นพับการประชาสัมพันธ์ทุกสัปดาห์ และฝากนักเรียนนำส่งถึงมือผู้ปกครอง

จากการสัมภาษณ์ ผู้ช่วยวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนในด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรส่งเสริมสนับสนุนประสานความร่วมมือด้านต่าง ๆ กับชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมกับการศึกษา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไป

7. ด้านการประเมินผลในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ สถานศึกษามีการประเมินการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2541) กล่าวว่า การประเมินผลที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางเป็นการวัดและประเมินผลแนวใหม่ ซึ่งเชื่อกันว่าสามารถจะวัดและประเมินผลนักเรียนได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกว่าวิธีการเดิม ๆ โรงเรียนขนาดใหญ่จังหวัดนครนายก พบว่าการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากตัวผู้เรียน เพื่อน ครูผู้สอนและผู้ปกครอง การนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การกำหนดเกณฑ์วิธีการประเมินผลและชี้แจงแก่บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทราบ และติดตามผลการปฏิบัติงานไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร อาจเนื่องมาจากขาดการประเมินผลอย่างต่อเนื่องและขาดการติดตามอย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุปผา แก้วรักษ์ (2546) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการ

ของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑล กรุงเทพมหานคร เขต 3 พบว่าการพัฒนาครูเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนต้องมีการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยจัดครูให้ได้รับการศึกษาดูงาน ฝึกอบรมและสัมมนาวิชาการตามสายงาน และส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการวัดผล และประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง มีการจัดเก็บเอกสารการวัดผลและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

จากการสัมภาษณ์ ผู้ช่วยวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนในด้านการประเมินผลในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนใหญ่เห็นว่า การประเมินผลในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนควรนำผลการเรียนการสอนมาประเมิน ว่าสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้นั้นมีผลการเรียนอยู่ในระดับใด เพื่อที่จะได้ทำการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน ขนาดใหญ่ จังหวัดนครนายก ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะระดับบริหาร

1.1 กำหนดนโยบายด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างชัดเจน เพื่อให้หน่วยงาน หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกัน

1.2 พัฒนาระบบการตรวจสอบ และประเมินประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3 พัฒนาแหล่งความรู้เพื่อประโยชน์ของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยระดมทรัพยากร และความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ และชุมชนที่เกี่ยวข้องให้สามารถให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติการ

2.1 สถานศึกษากำหนดนโยบายด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วม

2.2 พัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3 จัดหาหรือพัฒนาครูให้สามารถบูรณาการการจัดการเรียนรู้ได้ทุกกลุ่มสาระสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เน้นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นธรรมชาติ

- 2.4 กำหนดแผนการปฏิบัติงาน ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.5 สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทั้งด้านเสริมสร้างบุคลิกภาพ ทักษะชีวิต ความรู้ และอาชีพ
- 2.6 ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ
- 2.7 การวิจัยในชั้นเรียนของครูควรให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป
 - 3.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครูผู้สอนกับนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 3.2 ควรศึกษาความต้องการของคณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เอกสารอ้างอิง

- กมล กำลังหาญ. (2546). ปัญหาและความต้องการในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน : กรณีศึกษาโรงเรียนศึกษานารี. (ภาคินพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สถาบันราชภัฏธนบุรี).
- กรมสามัญศึกษา. (2545). แนวทางการวิจัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด : แนวทางสู่การปฏิรูป. กรุงเทพมหานคร: ศุภสภา.
- ครรชิต มัลลียงศ์ และคนอื่นๆ. (2544). รายงานสำรวจสถานภาพและความพร้อมในการใช้งานคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ตของโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- นิตยา ยุวัฒน์กุล. (2546). การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษา: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กลุ่ม 7 กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันราชภัฏธนบุรี).
- บุญสุข สุขสวัสดิ์. (2546). บทบาทของครูยุคปฏิรูปการศึกษาตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเมืองปรางกร สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ. (ภาคินพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สถาบันราชภัฏธนบุรี).

- บุบผา แก้วรักษ์. (2546). การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑล กรุงเทพมหานคร เขต 3 กรุงเทพมหานคร. (ภาคินพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สถาบันราชภัฏธนบุรี).
- ปัทมา ศรขาว. (2540). ผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การศึกษาคณิตศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- โรงเรียนองครักษ์. (2556). เอกสารรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปี 2556 [เอกสารอัดสำเนา].
ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2541). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ.
- วุฒิศักดิ์ แดงสกุล. (2546). บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและชุมชน โรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตป้อมปราการ จังหวัดสมุทรปราการ. (ภาคินพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สถาบันราชภัฏธนบุรี).
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2544). คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). ร่วมคิดร่วมเขียน ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- สุนีย์ ทรัพย์อดิเรก. (2546). ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรสาคร. (ภาคินพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สถาบันราชภัฏธนบุรี).
- สุวิทย์ มูลคำ และคนอื่นๆ. (2544). แพ้ผสมงาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ดวงกมลสมัย.
- อมรวิรัช นาคทรพ. (2543). ปฏิรูปการศึกษาไทยในมุมมองประชาชน. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดีจำกัด.

ความคิดเห็นต่อการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ในประเทศไทย OPINIONS ON DEVELOPMENT OF LOGISTICS HUB IN THAILAND

สุภาพร โคตรสงคราม *

ไชยยศ ไชยมั่นคง **

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการค้าบริเวณท่าเรือแหลมฉบังกับการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ในประเทศไทย 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการค้าบริเวณท่าเรือแหลมฉบังกับการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ในประเทศไทย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการค้าบริเวณท่าเรือแหลมฉบัง จำนวน 385 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.66-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.81 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษาพบว่า 1) ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการค้าบริเวณท่าเรือแหลมฉบังกับการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ในประเทศไทยโดยภาพรวมและรายด้านเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก 2) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการค้าบริเวณท่าเรือแหลมฉบังที่มี อายุ และระยะเวลาการปฏิบัติงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นกับการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ในประเทศไทยโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการค้าบริเวณท่าเรือแหลมฉบังที่มี เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ในประเทศไทยโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ความคิดเห็น การพัฒนา ศูนย์กลางโลจิสติกส์

* นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก,
e-mail : nang_ksk@hotmail.com

** อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

Abstract

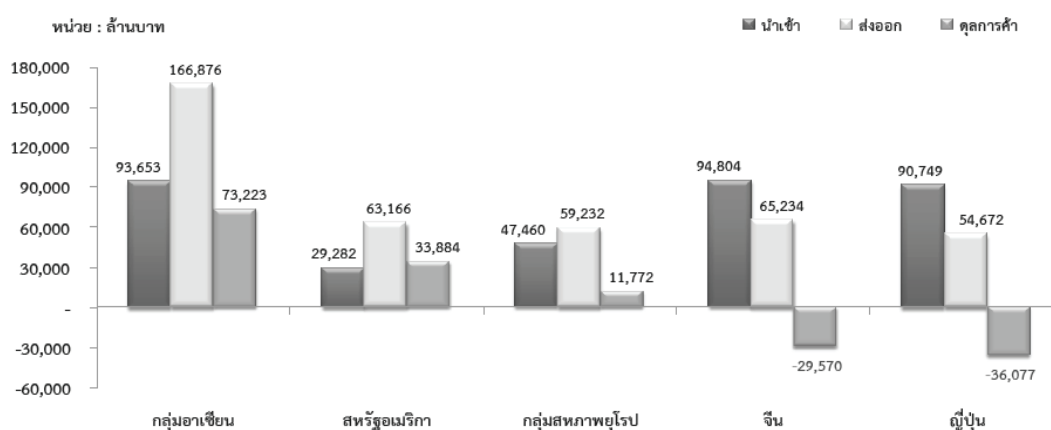
The objectives of this study were 1) to study the opinion of the engaging to transport and trade at Laem Chabang Port about the development of logistics hub in Thailand. 2) to compare the opinion of the engaging whom were engaged to transport and trade at Laem Chabang Port about the development of logistics hub in Thailand. The samples consisted of 385 the engaging whom were engaged to transport and trade at Laem Chabang Port. Questionnaires were used as research instrument for data collection process within this study with content validity IOC technique as between 0.66 to 1.00 and the reliability value of 0.81. The statistics have been used to defined percentage, mean, standard deviation, t-test and Analysis of Variance (One-way ANOVA).

The results of this study were summarized as follows : 1) The opinion of the engaging whom were engaged to transport and trade at Laem Chabang Port about the development of logistics hub in Thailand both in total and individual subject were high level. 2) the engaging whom were engaged to transport and trade at Laem Chabang Port with difference of age and work experience had difference opinion about the development of logistics hub in Thailand at .05 level of statistical significance and the engaging whom were engaged to transport and trade at Laem Chabang Port with difference of gender education level and occupation had not difference opinion about the development of logistics hub in Thailand.

Keywords : Opinions, Development, Logistics hub

บทนำ

สถานการณ์เศรษฐกิจโลกในปัจจุบันมีแนวโน้มโดยรวมยังไม่มีแนวโน้มที่แน่นอนว่าเศรษฐกิจโลกจะดีขึ้นหรือชะลอตัว สำหรับปัจจัยด้านบวกที่ดีขึ้นนำโดยเศรษฐกิจประเทศอุตสาหกรรมหลัก โดยเฉพาะสหรัฐฯ และเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศยูโรที่พ้นจากภาวะเศรษฐกิจถดถอย ขณะที่เศรษฐกิจจีนมีแนวโน้มชะลอตัวลงจากมาตรการปรับสมดุลโครงสร้างเศรษฐกิจสำหรับการค้าระหว่างประเทศ ส่วนประเทศไทยเทียบกับการค้าโลกพบว่า มีอัตราการขยายตัวของมูลค่าการค้าระหว่างประเทศสูงขึ้นถึงร้อยละ 1.24 จากปีที่ผ่านมา โดยมีอัตราการขยายตัวการส่งออกสูงขึ้น (กระทรวงพาณิชย์, 2557) เมื่อพิจารณาการนำเข้าส่งออกแบ่งตามกลุ่มการค้าโลกแล้ว ประเทศไทยได้เปรียบดุลการค้ากับกลุ่มประเทศอาเซียน ประเทศสหรัฐอเมริกา และกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป ในขณะเดียวกันประเทศไทยเสียเปรียบดุลการค้ากับ ประเทศญี่ปุ่นและประเทศจีน ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 แสดงการนำเข้า ส่งออก และดุลการค้า สิงหาคม, ปี 2557

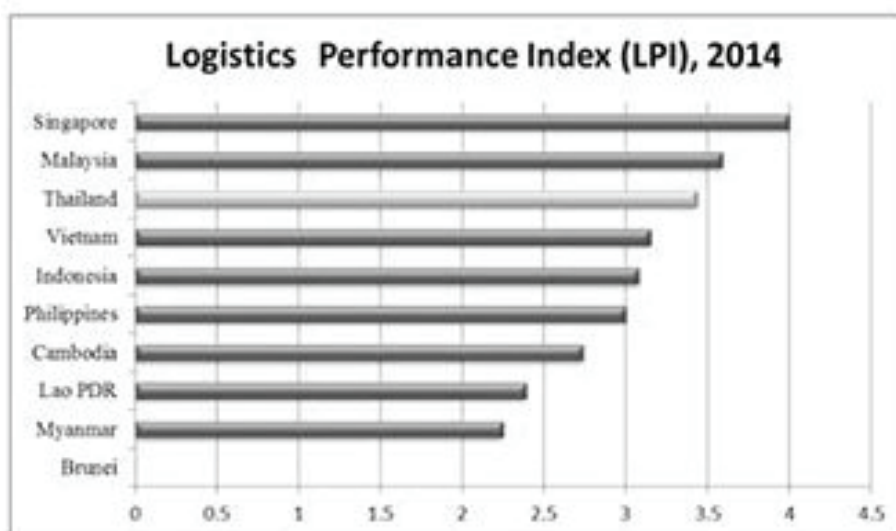
ที่มา : กรมศุลกากร, 2557

จะเห็นได้ว่าการค้าระหว่างประเทศมีบทบาทสำคัญในฐานะกลไกในการพัฒนาและการขับเคลื่อนของเศรษฐกิจมาสู่ประเทศ เมื่อเศรษฐกิจมีการขยายตัว อุปสงค์การขนส่งสินค้าระหว่างประเทศจึงมีอัตราการขยายตัวสูงต่อเนื่องเช่นกัน ประเทศที่ส่งออกที่สำคัญคือ กลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งมีหลายประเทศที่มีพรมแดนติดกันจึงมีการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศผ่านแดนและข้ามพรมแดนซึ่งประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์กับประเทศเพื่อนบ้านภายใต้กรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาค

การส่งออกสินค้า หรือ นำสินค้าเข้าแต่ละครั้ง ผู้ประกอบการค้าระหว่างประเทศที่จะส่งออกหรือนำเข้าจะต้องมีการปฏิบัติพิธีการศุลกากรให้ครบถ้วนซึ่งจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย

กฎระเบียบ และประกาศกรมศุลกากรและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามขั้นตอนพิธีการศุลกากรและชำระภาษีอากรตามประเภทของสินค้าที่นำเข้า-ส่งออก ความสำคัญของพิธีการศุลกากรจึงเริ่มขึ้นตั้งแต่ประเทศแหล่งผลิตสินค้าที่ขนส่งสินค้าผ่านกระบวนการพิธีการจนกระทั่งสิ้นสุดลงที่ประเทศปลายทาง

ที่ผ่านมา หน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ของประเทศไทย ทั้งภาครัฐ และเอกชนได้ร่วมกันในการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของไทย สำหรับศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันด้านโลจิสติกส์ของประเทศไทยจากการจัดอันดับของ World Bank ไทยติดอันดับที่ 35 ในความสามารถในการแข่งขันด้านโลจิสติกส์จาก 160 ประเทศทั่วโลก และจัดอันดับในกลุ่มอาเซียนในสิบประเทศ อยู่ในอันดับที่ 3 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการแข่งขันในภูมิภาคเมื่อเทียบกับประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ดังรูปที่ 2 ดัชนีการปฏิบัติงานโลจิสติกส์ของกลุ่มประเทศอาเซียน

รูปที่ 2 แสดงดัชนีการปฏิบัติงานโลจิสติกส์ของกลุ่มประเทศอาเซียน

ที่มา : Thailand Board of Investment (BOI), 2556

การจัดตั้งศูนย์กลางโลจิสติกส์ (Logistics Hub) ภายในประเทศ มีวัตถุประสงค์ที่ต้องการรวมกิจกรรมโลจิสติกส์ไว้ในสถานที่เดียวกัน โดยความพยายามที่จะเพิ่มประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์และซัพพลายเชนโดยรวมของประเทศให้สูงขึ้น และลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ลง เพื่อเป็นการยกระดับความสามารถในการแข่งขัน และสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนจากทั่วโลกให้มาลงทุนในประเทศไทย สำหรับบทบาทและความสำคัญ การจัดตั้งศูนย์กลางโลจิสติกส์ (Logistics Hub) เป็นผลสืบเนื่องความต้องการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันและสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนจากทั่วโลกให้มาลงทุนส่งเสริมการขนส่งสินค้านำเข้า-ส่งออกหรือผ่านแดน รวมถึงการเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนและเมืองชายแดน ให้มีบทบาทเป็นประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน

จากความสำเร็จการเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ดังกล่าวผู้ศึกษาเห็นว่า การจัดตั้งศูนย์กลางโลจิสติกส์ถึงแม้จะส่งผลดีทั้งกับระบบโลจิสติกส์โดยรวมของประเทศดังที่กล่าวข้างต้นแล้วนั้น แต่ในแง่การบริหารศักยภาพการแข่งขันด้านโลจิสติกส์ประเทศไทยยังเป็นรองสิงคโปร์และมาเลเซียอยู่มาก ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาเพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้ใช้บริการที่มีต่อการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ในประเทศไทยโดยยกกรณี ท่าเรือแหลมฉบัง ซึ่งเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ที่เห็นว่ามีศักยภาพเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ที่เด่นชัดที่สุดในทุก ๆ ด้าน

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการค้ากับการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ในประเทศไทย
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการค้ากับการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ในประเทศไทย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานการศึกษา

ผู้เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการค้าที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ในประเทศไทย แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการศึกษา

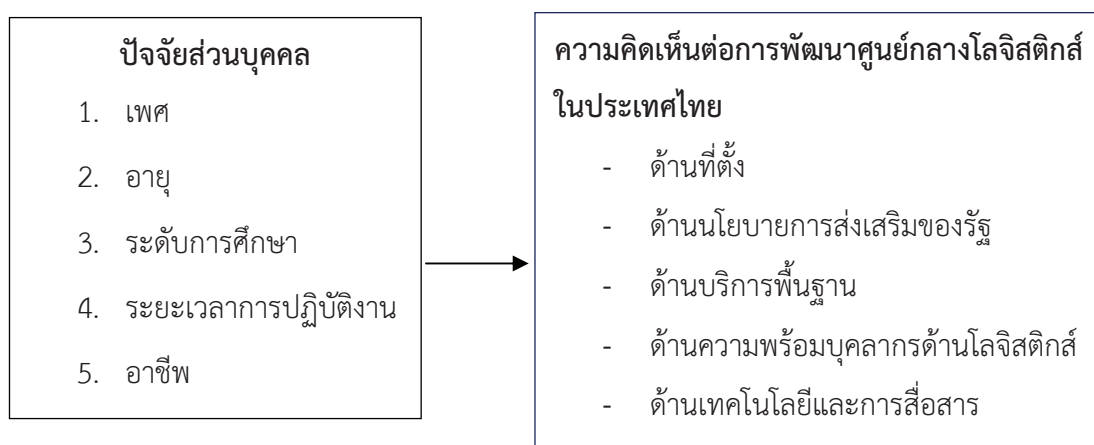
การศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้นำแนวคิดการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ในประเทศไทยใน 5 ด้าน ประกอบไปด้วย 1) ด้านที่ตั้ง 2) ด้านนโยบายการส่งเสริมของรัฐ 3) ด้านบริการพื้นฐาน 4) ด้านความพร้อมบุคลากรด้านโลจิสติกส์ 5) ด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร (ไชยยศ ไชยมั่นคง และมยุพพันธุ์ ไชยมั่นคง, 2554) มาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังรูปที่ 3

ตัวแปรต้น

(Independent variables)

ตัวแปรตาม

(Dependent variables)

รูปที่ 3 กรอบแนวคิดการศึกษา

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการค้าบริเวณท่าเรือแหลมฉบังที่ประกอบอาชีพ ด้านขนส่งเดินเรือ ด้านการทำเรือ ด้านขนส่งทางบก ผู้รับจัดการขนส่ง และด้านการนำเข้า-ส่งออก ที่ไม่สามารถระบุจำนวนประชากรที่แน่นอนได้ เนื่องจากจำนวนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการค้าบริเวณท่าเรือแหลมฉบังมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการค้าบริเวณท่าเรือแหลมฉบังที่ประกอบอาชีพ ด้านขนส่งเดินเรือ ด้านการทำเรือ ด้านขนส่งทางบก ผู้รับจัดการขนส่ง และด้านการนำเข้า-ส่งออก จำนวน 385 คน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนของ Suzie Sangren และกำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ 95 % ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ไม่เกิน 5 % (Suzie Sangren, 2014) และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (พรณี ลีกิจวัฒน์, 2558)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ในประเทศไทย ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องตามเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.66 – 1.00 และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นตามวิธีของ Cronbach's Alpha Coefficient (Cronbach, 1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมเท่ากับ 0.81 โดยมีค่าความเชื่อมั่นรายด้าน ดังนี้

- ด้านที่ตั้ง มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84
- ด้านนโยบายการส่งเสริมของรัฐ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76
- ด้านบริการพื้นฐาน มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83
- ด้านความพร้อมของบุคลากรด้านโลจิสติกส์ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82
- ด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองจำนวน 385 ชุด และผู้ศึกษาได้อธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ พร้อมกำหนดวันมาขอรับแบบสอบถามคืน หลังจากนั้นผู้ศึกษาไปขอรับแบบสอบถามกลับคืนมาด้วยตัวเองตามวันที่กำหนดรับ โดยได้รับแบบสอบถาม จำนวน 349 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.65

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยใช้สถิติหาค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ในประเทศไทย วิเคราะห์โดยใช้สถิติหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การทดสอบสมมติฐาน วิเคราะห์โดยใช้สถิติหาค่า t-test และ F-test

ผลการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการค้าบริเวณท่าเรือแหลมฉบังส่วนใหญ่เป็น เพศชาย จำนวน 206 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 59.02 มีอายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 150 คน คิดเป็น ร้อยละ 42.98 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และสูงกว่า จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 36.10 มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน 5-10 ปี จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 37.82 และมีอาชีพด้านขนส่งทางเรือ จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 22.35

ความคิดเห็นการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ในประเทศไทย

ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการค้าบริเวณท่าเรือแหลมฉบังกับการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ในประเทศไทย ในภาพรวมและรายด้านเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับความคิดเห็นจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านที่ตั้ง ด้านบริการพื้นฐาน ด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ด้านความพร้อมบุคลากรด้านโลจิสติกส์ และด้านนโยบายการส่งเสริมของรัฐ ตามลำดับ ดังแสดงตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อการพัฒนาศูนย์กลาง
โลจิสติกส์ในประเทศไทย ในภาพรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์	n = 349		ระดับความคิดเห็น
	\bar{x}	sd.	
ด้านที่ตั้ง	4.24	0.50	มาก
ด้านนโยบายส่งเสริมของรัฐ	3.79	0.59	มาก
ด้านบริการพื้นฐาน	3.99	0.49	มาก
ด้านความพร้อมบุคลากรด้านโลจิสติกส์	3.79	0.57	มาก
ด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร	3.98	0.64	มาก
รวม	3.97	0.45	มาก

การเปรียบเทียบความคิดเห็นการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ในประเทศไทย

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการค้าบริเวณท่าเรือแหลมฉบังพบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการค้าบริเวณท่าเรือแหลมฉบังที่มีอายุ และระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นกับการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ของประเทศไทยในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ส่วนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการค้าบริเวณท่าเรือแหลมฉบังที่มีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นกับการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ของประเทศไทยในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ดังแสดงตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ในประเทศไทยในภาพรวม

จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงาน อาชีพ

ความคิดเห็น การพัฒนา ศูนย์กลาง โลจิสติกส์	เพศ		อายุ		ระดับ การศึกษา		ระยะเวลา การ ปฏิบัติงาน		อาชีพ	
	t	p-value	F	p-value	F	p-value	F	p-value	F	p-value
รวม	0.78	0.44	3.61	0.01*	2.11	0.10	7.71	0.00*	2.23	0.65

การอภิปรายผลและสรุป

จากผลการศึกษาความคิดเห็นการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ของประเทศไทย มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านที่ตั้ง ผลการศึกษาพบว่า ผู้เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการค้าที่บริเวณท่าเรือแหลมฉบัง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ในประเทศไทย ด้านที่ตั้ง เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ท่าเรือแหลมฉบังตั้งอยู่ใกล้เขตอุตสาหกรรมหลัก แหล่งผลิตที่เหมาะสมและมีปริมาณสินค้าเข้า-ออกมากพอต่อการปฏิบัติการกิจกรรมการขนส่งเพื่อการเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องปัจจัยการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ (ไชยยศ ไชยมั่นคง และมยุขพันธุ์ ไชยมั่นคง, 2554) ที่กล่าวว่า ที่ตั้งที่มีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ที่สำคัญ คือ ขนาดตลาดหรือปริมาณสินค้าที่ผ่านเข้า-ออกท่าเรือต้องมากพอที่จะทำให้กิจกรรมโลจิสติกส์บรรลุขนาดการผลิตที่ประหยัดและมีกำไรปัจจัยการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภวัชร นิยมศรีกุล (2552) เรื่อง การประยุกต์ใช้การตัดสินใจแบบหลายหลักเกณฑ์เพื่อเลือกศูนย์กลางโลจิสติกส์ด้านการขนส่งสินค้าในประเทศไทยบนแนวระเบียงเศรษฐกิจ ที่กล่าวว่า หลักเกณฑ์ที่มีค่าความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ หลักเกณฑ์ด้านปริมาณสินค้าที่ขนส่งด้วยรูปแบบการขนส่งต่าง ๆ เมื่อนำไปวิเคราะห์การได้มาซึ่งพื้นที่ที่เหมาะสมในการเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ด้านการขนส่งสินค้าบนแนวระเบียงเศรษฐกิจ

2. ด้านนโยบายการส่งเสริมของรัฐ ผลการศึกษาพบว่า ผู้เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการค้าที่บริเวณท่าเรือแหลมฉบังมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ในประเทศไทย ด้านนโยบายการส่งเสริมของรัฐ เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า รัฐบาลมีการจัดเส้นทางขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบจากน้ำสู่บก เช่น ราง ถนน น้ำภายในท่าเรือแหลมฉบังที่สะดวกเหมาะสมต่อการขนส่งต่อเนื่อง และรัฐบาลมีการส่งเสริมการพัฒนาแผนการรักษาความปลอดภัยภายในท่าเรือแหลมฉบัง เพื่อพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพของท่าเรือแหลมฉบังและสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2556-2560 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2556) ที่กล่าวว่า การเพิ่มขีดความสามารถและความปลอดภัยของการขนส่งสินค้าทางบกสู่ประตูการค้าหลัก โดยการพัฒนารถไฟทางคู่บนเส้นทางขนส่งหนาแน่น การพัฒนาระบบให้บริการขนส่งทางราง บริการยกขนตู้ในบริเวณท่าเรือแหลมฉบัง และปรับปรุงประสิทธิภาพบริการขนส่งทางรถไฟด้วยการจัดหาหัวรถจักร/แคร่ให้เพียงพอกับความต้องการ เพิ่มบทบาทภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการให้บริการ ตลอดจนการปรับปรุงถนนสายหลักที่เชื่อมโยงแหล่งผลิตไปสู่ประตูการค้า และสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ (การทำเรือแห่งประเทศไทย, 2551) ที่ให้ ความสำคัญต่อการพัฒนาระบบโลจิสติกส์โดยมีการผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของธุรกิจการค้าและการขนส่งในภูมิภาคอินโดจีน

ซึ่งการทำเรือฯ ได้จัดทำโครงการพัฒนาศูนย์การขนส่งตู้สินค้าทางรถไฟที่ท่าเรือแหลมฉบัง และโครงการพัฒนาท่าเทียบเรือชายฝั่ง (ท่าเทียบเรือ A) ที่ท่าเรือแหลมฉบัง ซึ่งทั้ง 2 โครงการ จะสนับสนุนนโยบายการเปลี่ยนรูปแบบการขนส่งทางถนนมาสู่ระบบรางและทางน้ำ (Shift Mode) และสอดคล้องกับแนวคิดแผนการรักษาความปลอดภัยการทำเรือฯ (การทำเรือแห่งประเทศไทย, 2551) ที่กล่าวว่าการทำเรือฯ ได้ติดตั้งระบบโทรทัศน์วงจรปิดในพื้นที่ปฏิบัติงานทั้งที่ท่าเรือกรุงเทพและท่าเรือแหลมฉบัง การทำเรือฯ จึงต้องรักษาความปลอดภัยทั้งตัวอาคารและสำนักงาน โดยจัดซื้อและติดตั้งระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (Close Circuit Television: CCTV) ณ อาคารที่ทำการการทำเรือฯ และระบบควบคุมการผ่านเข้า-ออก ชั้นผู้บริหารของการทำเรือฯ ด้วย

3. ด้านบริการพื้นฐาน ผลการศึกษาพบว่า ผู้เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการค้าที่บริเวณท่าเรือแหลมฉบังมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ในประเทศไทย ภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ท่าเรือแหลมฉบังมีเส้นทางขนส่งต่อเนื่องที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการในการเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการ และท่าเรือแหลมฉบังมีอุปกรณ์ยกถ่ายที่ทันสมัยที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการในการเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการขนส่งต่อเนื่องต่างรูปแบบ (ไชยยศ ไชยมั่นคง และมยุขพันธ์ ไชยมั่นคง, 2544) ที่กล่าวว่า การขนส่งต่อเนื่องหลายแบบเช่นการขนส่งด้วยคอนเทนเนอร์เป็นที่นิยมใช้กันการขนส่งสินค้าจากต้นทางไปปลายทางอาจมีการเปลี่ยนถ่ายยานพาหนะหลาย ๆ ทอดทั้งการขนส่งสินค้าภายในประเทศและระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นวิธีขนส่งที่ใช้กันในปัจจุบัน และสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องบริการพื้นฐาน (ไชยยศ ไชยมั่นคง และมยุขพันธ์ ไชยมั่นคง, 2554) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบบริการและบริการพื้นฐานโลจิสติกส์ที่สำคัญได้แก่ ท่าเรือและผลิตภาพท่าเรือประกอบด้วย มีท่าเรือเพียงพอ มีระดับความลึกร่องน้ำและหน้าท่าเรือขนาดใหญ่เข้า-ออกได้ อุปกรณ์ยกขนและขนถ่ายต้องมีเพียงพอ ทันสมัยและมีผลิตภาพสูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของอิทธิพล ปานงามและคณะ (2541) เรื่องการศึกษาเปรียบเทียบศักยภาพของท่าเรือในภูมิภาคอินโดจีน ที่กล่าวว่า เรือแม่ที่ขนส่งตู้สินค้าที่มีขนาดใหญ่ขึ้นต้องพัฒนาอุปกรณ์ยกขน และเคลื่อนย้ายสินค้าให้สามารถปฏิบัติงานบรรทุกขนถ่ายสินค้าจากเรือแม่ขนาดใหญ่เหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ด้านความพร้อมบุคลากรด้านโลจิสติกส์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการค้าที่บริเวณท่าเรือแหลมฉบังมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ในประเทศไทยภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ท่าเรือแหลมฉบังมีบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านโลจิสติกส์เพื่อให้คำปรึกษาปัญหาต่าง ๆ แก่ผู้ใช้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องความพร้อมบุคลากรด้านโลจิสติกส์ (ไชยยศ ไชยมั่นคง และมยุขพันธ์ ไชยมั่นคง, 2554) ที่กล่าวว่า แรงงานที่มีความชำนาญและรอบรู้ด้านโลจิสติกส์เป็นปัจจัยสำคัญในความสำเร็จ การเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์การพัฒนาการศึกษาและฝึกอบรมด้านโลจิสติกส์

และการจัดการซัพพลายเชนเป็นสิ่งจำเป็นที่จะสร้างกำลังคนให้มีเพียงพอและรอบรู้ ปัจจัยเหล่านี้เป็น สิ่งจำเป็นที่จะทำให้ตลาดแรงงานมีเสถียรภาพและสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องบุคลากรด้านโลจิสติกส์ (ธนิต โสรัตน์, 2549) ที่กล่าวว่า บุคลากรและองค์ความรู้ที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพ การที่จะเป็น Logistics Hub ได้จะต้องอาศัยจำนวนบุคลากรที่มีทักษะและองค์ความรู้เกี่ยวกับโลจิสติกส์ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับภาคการศึกษาในการผลิตปริมาณคนที่มีคุณภาพ เข้าสู่อุตสาหกรรมโลจิสติกส์อย่างเพียงพอและ สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการบริหารแรงงานท่าเรือ (กมลชนก สุทธิวาทีนฤพุฒิ, 2553) ที่กล่าวว่า การฝึกอบรมบุคลากรทุกระดับจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาท่าเรือ ช่วยให้ท่าเรือสามารถใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างเต็มที่ ได้แก่ การประชุมสัมมนา การฝึกอบรมและดูงาน ณ ต่างประเทศ และ การฝึกอบรมผู้อบรม (Training of Trainer) โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานบรรทุกขนถ่ายสินค้ามีสาเหตุสำคัญ จากที่บุคลากรและแรงงานไม่มีความรู้ความชำนาญในด้านการปฏิบัติงานและการใช้อุปกรณ์ยกขน ดังนั้นการฝึกอบรมพนักงานทุกระดับจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาท่าเรือ

5. ด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ผลการศึกษาพบว่า ผู้เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการค้าที่ บริเวณท่าเรือแหลมฉบัง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์ในประเทศไทย ภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะท่าเรือแหลมฉบังมีการบริหารจัดการเทคโนโลยี สารสนเทศที่สามารถเชื่อมต่อสารสนเทศที่นำไปสู่พิธีการทางราชการ และท่าเรือแหลมฉบังมีระบบ เครือข่ายข้อมูลความเร็วสูงที่ให้บริการสื่อสารระหว่างท่าเรือ กรมศุลกากร และผู้ใช้บริการที่สะดวก รวดเร็ว สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการนำเทคโนโลยีและการสื่อสารของการบริการของศูนย์กลาง โลจิสติกส์ (สุวรรณา โพธิ์อ่อน และไพโรจน์ เร้าธนชุลกุล, 2552) ที่กล่าวว่า การนำเทคโนโลยีและการ สื่อสารของการบริการของศูนย์กลางโลจิสติกส์ โดยการผ่านพิธีการศุลกากรในรูปแบบไร้เอกสาร (Paperless) คือ การผ่านพิธีการที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ 100 % และสอดคล้องกับแนวคิดการเพิ่ม ประสิทธิภาพการให้บริการและรองรับเป้าหมายการดำเนินงานของการท่าเรือ (การท่าเรือแห่ง ประเทศไทย, 2551) ที่กล่าวว่า ในการพัฒนาท่าเรืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Port) การท่าเรือฯ ได้เร่งพัฒนา อย่างต่อเนื่องมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้าน IT ทั้งระบบและระบบเครือข่ายเชื่อมโยง (Networking) จัดหาระบบเชื่อมต่อ NSW (National Single Windows) เพื่อไปสู่ระบบ e-Logistics ในภาคการ ขนส่งโลจิสติกส์ระดับประเทศ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้ดังนี้

ด้านที่ตั้ง ท่าเรือแหลมฉบังควรมีการปรับปรุงเส้นทางคมนาคมเพิ่มขึ้นเพื่อความเหมาะสม ในการขนส่งเข้าถึงได้โดยสะดวก เพื่อให้เหมาะต่อการปฏิบัติการกิจกรรมการขนส่งเพื่อการเป็น ศูนย์กลางโลจิสติกส์

ด้านนโยบายการส่งเสริมของรัฐ รัฐบาลควรมีการส่งเสริมการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังให้ เป็นท่าเรืออิเล็กทรอนิกส์แบบร้อยเปอร์เซ็นต์ เพื่อเพิ่มความสะดวกและรวดเร็วในการเชื่อมโยง ระหว่างรัฐ ผู้ประกอบการ การท่าเรือ

ด้านบริการพื้นฐาน ท่าเรือแหลมฉบังควรมีบริการเครือข่ายขนส่งของท่าเรือที่สามารถ ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการในการเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการ

ด้านความพร้อมของบุคลากรด้านโลจิสติกส์ ท่าเรือแหลมฉบังควรมีบุคลากรให้บริการ คำแนะนำเกี่ยวกับมาตรการป้องกันอุบัติเหตุเกี่ยวกับการทำงานภายในท่าเรือที่มีความปลอดภัยสูงแก่ ผู้ใช้บริการรวมทั้งควรปรับปรุงการบริหารการจัดการกำลังคนให้เพียงพอต่อการบริการเพื่อสอดคล้องกับ ความ ต้องการให้เกิดความรวดเร็วในการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ท่าเรือแหลมฉบังควรเพิ่มช่องทางบริการสารสนเทศเพื่อ สืบค้นข้อมูลที่เพียงพอต่อการใช้งานของผู้ใช้บริการ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไปดังนี้

ควรศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อการเป็นศูนย์กลาง โลจิสติกส์ของภูมิภาคอาเซียน” เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการแก้ไขปรับปรุงการบริหาร ศูนย์กลางโลจิสติกส์ของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพและดึงดูดนักลงทุนให้มาลงทุนมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กมลชนก สุทธิวาหนฤพฒ. (2553). *การขนส่งสินค้าทางทะเล*. กรุงเทพฯ: ท้อป.

กรมศุลกากร. (2557). *รายงานศุลกากรประจำปี*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการคลัง.

กระทรวงพาณิชย์. (2557). *ข้อมูลสรุปการค้าระหว่างประเทศของไทยกับโลก*. สืบค้น 17 ธันวาคม 2557, จาก

http://www.ops3.moc.go.th/infor/MenuComTH/trade_sum/report.asp

การท่าเรือแห่งประเทศไทย. (2551). *รายงานประจำปี*. สืบค้น 1 ธันวาคม 2557, จาก

<http://www.1.port.co.th/AnnualReport/y51/futureplan.pdf>

ไชยยศ ไชยมั่นคง และมยุขพันธ์ ไชยมั่นคง. (2554). *กลยุทธ์การขนส่ง*. กรุงเทพฯ: วิชั่นพีเพรส.

ธนิต โสรัตน์. (2549). *เมื่อประเทศไทยอยากเป็น....Transport Logistics Hub ศูนย์กลางโลจิสติกส์ ของภูมิภาคอินโดจีนและจีนตอนใต้*. กรุงเทพฯ: พรามเพรส(2002).

พรณี ลีกิจวัฒนะ. (2558). *วิธีการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่10)*. กรุงเทพฯ: มินเซอร์วิสซัพพลาย.

- ภัชรี นิมศรีกุล. (2552). *การประยุกต์ใช้การตัดสินใจแบบหลายหลักเกณฑ์เพื่อคัดเลือกศูนย์กลางโลจิสติกส์ด้านการขนส่งสินค้าในประเทศไทยบนแนวระเบียงเศรษฐกิจ*. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.). (2556). *รายงานฉบับสมบูรณ์แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของไทย ฉบับที่ 2 (2556-2560)*. สืบค้น 21 ตุลาคม 2557, จาก http://www.nesdb.go.th/Portals/0/tasks/dev_logis/report/data_0411041213.pdf
- สุวรรณา โพธิ์อ่อน และไพโรจน์ เจริญชลกุล. (2552). การศึกษาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงระบบการทำงาน และปัจจัยสนับสนุนเพื่อทำให้เกิดการยอมรับระบบพิธีการศุลกากรไร้เอกสาร (e-Customs). ใน *การประชุมสัมมนาวิชาการด้านการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ครั้งที่ 9* (น. 24-34). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อิทธิพล ปานงาม และคณะ. (2541). *การศึกษาปัจจัยเปรียบเทียบศักยภาพของท่าเรือในภูมิภาคอินโดจีน*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันการขนส่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Conbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. New York: Happer and Row.
- Sangren, Suzie. (2014). A simple solution to nagging questions about survey, sample size and validity. *Quirk Marketing Research Media*, (January 1999). Retrieved from <http://www.quirks.com/articles/a1999/19990101.aspx>
- Thailand Board of Investment (BOI). (2556). *Industry Focus Logistics*. Retrieved May 3, 2015, from http://www.boi.go.th/tir/issue_content.php?issueid=116%3Bpage%3D42

LEGAL MEASURES FOR PROTECTING THE RIGHT TO PRIVACY IN CASE OF
SHARING PERSONAL DATA VIA ONLINE COMMUNICATIONมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลกรณีการเผยแพร่ข้อมูล
ส่วนบุคคลในบริบทของการสื่อสารข้อมูลออนไลน์Kanathip Thongraweewong^{*}**Abstract**

The users of internet and online communication such as Social Network Websites and Chat applications on mobile phone, deliberately or inadvertently share data in every aspect of life. The data shared include images, telephone numbers, mailing addresses, workplaces, etc. which are considered “personal data” of the individuals. Not only personal information of users of online communication, but also that of non-users’ has been exposed online without their consent. This research has classified the sharing of personal data online into two main categories. First is the sharing of one’s own data which is associated with “self disclosure” behavior that becomes a popular trend online. Second is the sharing of others’ personal data without consent which affects the right to privacy of the data owners. Such right is regarded as a fundamental or human right. Thus, this research aims to study the application of laws relating to data protection in the context of personal data sharing online. The results indicated that, by using qualitative method and comparative analysis of Thai laws with related foreign laws, there were no specific laws in the recent Thai legal system that protected the privacy and personal data. Although there are currently various laws which can be applied to protect the right of person whose personal data have been shared online, this research indicated that the problems of content, element, and scope of such laws made them inappropriate and insufficient to protect personal data from being shared online. Consequently, the amendment of laws is proposed to mitigate the negative impact of such sharing as well as to protect the right to privacy appropriately.

Keywords : Right to privacy, Data protection, Sharing personal data online

^{*}

Associate Professor of law, Dean of Faculty of law, Saint John’s University,

e-mail : kanathip@yahoo.com

บทคัดย่อ

ผู้ใช้งานการสื่อสารข้อมูลออนไลน์ รวมถึงการสื่อสารข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ เครือข่ายสังคมโปรแกรมประยุกต์เพื่อการสนทนาทางโทรศัพท์เคลื่อนที่ ได้มีการเผยแพร่ข้อมูล เกี่ยวข้องกับมิติต่าง ๆ ในชีวิตของตน ข้อมูลที่ถูกเผยแพร่ นั้นรวมถึง ภาพถ่าย หมายเลขโทรศัพท์ ที่อยู่ อิเล็กทรอนิกส์ สถานที่ทำงาน เป็นต้น ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จัดเป็น ข้อมูลส่วนบุคคล นอกจากการเผยแพร่ ข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวที่กระทำขึ้นโดยผู้ใช้งานการสื่อสารออนไลน์ดังกล่าวแล้ว ผู้ที่มีได้เป็นผู้ใช้งาน การสื่อสารออนไลน์ก็อาจได้รับผลกระทบจากการถูกนำข้อมูลไปเผยแพร่ในการสื่อสารออนไลน์ด้วย งานวิจัยนี้ได้จำแนกการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลทางการสื่อสารออกเป็นสองกรณีคือ กรณีแรก การ สื่อสารข้อมูลส่วนบุคคลของตนเอง ซึ่งอยู่บนพื้นฐานพฤติกรรม的开เผยตัวตนอันเป็นที่นิยมอย่าง กว้างขวางในการสื่อสารออนไลน์ปัจจุบัน กรณีที่สอง การเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นโดยมิได้ รับความยินยอม ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่สำคัญของมนุษย์ ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาการปรับใช้มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในบริบทของ การสื่อสารข้อมูลออนไลน์ ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและการวิเคราะห์เนื้อหาเชิง เปรียบเทียบระหว่างกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ ชี้ให้เห็นว่า ในปัจจุบัน ไทยยังไม่มี กฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลและข้อมูลส่วนบุคคล แม้ว่าจะมีกฎหมายหลาย ฉบับที่อาจนำมาปรับใช้ในการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลจากกรณีเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลในการสื่อสาร ข้อมูลออนไลน์ งานวิจัยนี้พบว่า ยังมีปัญหาในเชิงเนื้อหา องค์ประกอบ และขอบเขตหลายประการ อันทำให้กฎหมายดังกล่าวยังไม่เหมาะสมและเพียงพอในการนำมาปรับใช้เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ได้รับ ผลกระทบจากการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลในการสื่อสารออนไลน์ งานวิจัยนี้จึงได้มีข้อเสนอแนะเพื่อ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายอันจะนำไปสู่การลดผลกระทบจากการเผยแพร่ข้อมูลและการคุ้มครองสิทธิ ส่วนบุคคลอย่างเหมาะสม

คำสำคัญ : สิทธิส่วนบุคคล การคุ้มครองข้อมูล การเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลออนไลน์

Introduction

The users of online communication such as internet, social network websites and Chat applications on mobile phone, deliberately or inadvertently share data in every aspects of life. The data shared includes image, telephone numbers, mailing addresses, workplaces, etc. which are considered “personal data” of an individual. The details of individuals’ activities have been published on a routine basis including private and intimate aspects of their lives. Not only personal information of the users of online communication has been published by themselves, but also that of non-users has been exposed online with or without their consent. Social network websites are one of the most popular data sharing platforms among Thai people. They allow an individual to construct personal profile which can be either public or semi-public profile within a system, whereby people can share and view profiles made by other users in the system. Social network websites vary in terms of goals, functionalities, and appearance of the different applications. The widely used social network websites in Thailand include Blogs, Facebook, and Twitter whereby the users share personal data relating to their daily life. Apart from text and images, the users can distribute video file and real-time communications. The details of the individual’s activities that have been published on a routine basis of daily life include private and intimate aspects of their lives. Apart from sharing their own personal data, social media users also share personal data of others.

This research has classified the sharing of personal data online into two main categories. First is the sharing of one’s own data which is associated with “self disclosure” behavior that becomes popular trend online. Second is the sharing of other’s personal data. On the one hand, the sharing of personal data online can enhance personal relationship and facilitate electronic commerce. On the other hand, the practice of sharing personal data online could lead to considerable risks and negative consequences especially the identity-related crimes. Besides the economic and financial damages that may result from the sharing of personal data, the abuse of personal data obtained online could cause damages to emotions and reputations. In addition, the sharing of others’ personal data online without consent

is against the right to privacy which is a fundamental right of humans. These negative consequences lead to the study of legal protection of privacy and personal data. In line with this idea, the research aims to study the application of the U.S. laws relating to the protection of personal data in the context of online communication. These foreign laws are examined in order to conduct a comparative analysis to Thai laws. This could lead to the proposal of suggestions for Thai government in amending related laws and enacting new specific laws for protecting the right to privacy in case of sharing personal data online.

With an aim to report on the application of Thai laws with respect to sharing personal data online, this paper will start by examining the literatures which consisted of three literature types. First, literature on the concept of the right to privacy as a basic legal framework for this research will be reviewed. Second, literatures relating to “self-disclosure” will be reviewed. Third, literature relating to the negative effects of personal data’s sharing online will be studied.

The purpose of the research

1. To study the theoretical concept relating to the protection of the right to privacy in personal data sharing and associated risk.
2. To study the application of foreign laws, i.e., the U.S. and the E.U., relating to the protection of personal data shared online.
3. To study Thai laws relating to the protection of personal data shared online by comparing to the foreign laws with an aim to lead the comparative analysis to recommendations for adapting Thai laws to protect personal data shared online.

The scope of research

The scope of this research covers the content analysis of relevant laws including Thai Civil and commercial Code, Thai criminal code and specific Act i.e., the Computer-Related Offence Act B.E. 2550 and the “Official Information Act”, B.E. 2540. The foreign laws to be analyzed include the relevant laws of the U.S. and the E.U.

Research Methodology

This research was conducted with the aim to study the application and interpretation of laws relating to the protection of personal data shared online. It employed the qualitative research approach in examining related documents including laws, court cases, and opinion of legal scholars. Such documents were analyzed by content analysis method. In addition, a comparative analysis was applied by comparing the content of Thai to the relevant U.S. and EU laws.

Literature Review

The literature review included three main groups. Firstly, literatures demonstrating the concept of the right to privacy provided a basic legal framework for the study. Secondly, literatures relating to the “self disclosure” behavior of users was examined as this becomes a significant trend in online communication. Thirdly, literature relating to the risk and negative effects of personal data shared online was reviewed.

The right of social network users to personal data protection is mainly based on concept of the right to privacy. This right has been referred to as “right to be let alone” i.e., right not to be interfered by others. (Warren and Brandies, 1890) Haag (1971) described the right to privacy as the right of exclusive access. This right excluded others from certain activities such as watching, intruding and utilizing personal data. Allen (1988) also argued that the limitation is the critical elements for the application of this right. This can be compared to the limited-access theory proposed by Godkin (Caudill, 1992) Additionally, Wacks (1989) indicated that an individual has his own territory where he can live without interference by others. Donnelly (1982) compared this right to human right that all human being were born with. Similarly, Alderman and Kennedy (1997) commented that the right to privacy related to personal rights that focused on the individual’s dignity. However, the right to privacy is not an absolute right. Birkinshaw (2001) distinguished between the private sphere and the public sphere and commented that the right to privacy was limited in the public sphere. There are several dimensions of privacy. For example, Gavison (1980) introduced three aspects of privacy, i.e., secrecy, anonymity and solitude. Hendricks, Hayden and Novic (1990) found that right to privacy can be

classified into several subcategories such as right to self-determination, right to communicate, right to family, right to life. Posner (1998) explained that there are two main aspects of privacy. The first one was the right to be let alone. The second one was the right to concealment of information which, basically, was the collection and dissemination of personal data without consent that could be regarded as an invasion of privacy (Kanathip, 2014) In addition, the right to privacy is a dynamic right which can be evolved over time. Thus, the changing trend of human communication by using social media leads to the new claim of the right to privacy (Kanathip, 2012) especially the privacy of personal data disseminated through social media. Thus, the sharing of personal data of others without content is basically considered to be an invasion of privacy.

Secondly, online communication users always share their own personal data on a routine basis. Basically, this is not against the right to privacy because it is their own data shared out of their intention. However, the data can include personal data of others e.g. a story of oneself can involves names and addresses of others. Thus, this part will examine the literatures related to self-disclosure. According to the literatures, causes of self-disclosure can be explained by several theories. In the “Social Exchange Theory”, the relationship of person is based on the subjective evaluation of benefits and costs. (Homans, 1958) As for the benefits expected from self-disclosure, there are both financial and non-financial benefits. Regarding financial or economic benefits, business sectors offer benefits such as discount in order to persuade individual to disclose personal information on social network websites in exchange for such benefits. Furthermore, non-financial benefits play a vital role in encouraging individual to disclose personal information. These benefits mostly relate to personal relationship which include mutual empathy, trust building and reciprocation in the context of personal relationship. (Joinson and Paine, 2007) Boyd (2007) pointed out that “self-presentation” as evident in user profile in social network websites, is an important incentive for disclosing personal information. Rosen and Sherman (2006) argued that the important incentives are pleasure and enjoyment. The feeling of trust is also regarded as a cause encouraging self-disclosure. Social network users usually have trusted other users in their contact list

or “friend” even though they have not been physically met on the face-to-face basis. (Spiekermann, et al, 2010) In addition, the control perception can lead to the increase in self-disclosure. (Culnan and Armstrong, 1999) Some social network users believed that they can control their information by using technical tools such as privacy setting mechanism. Consequently, self disclosure behavior can be analyzed by a combination of several factors as discussed in this part.

Thirdly, the sharing of personal data online could lead to negative effect on user’s privacy especially the “identity related crime”. Solove (2003) pointed out that “the increasing use of personal information and the widespread transfer of information facilitate theft of identity at greater degree than traditional ways of privacy violation”. The Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) defines identity theft as an illegal activity which involves the “acquiring, transferring, possessing, or using personal information of a natural or legal person in an unauthorized manner with the intent to commit, or in connection with, fraud or other crimes.” (OECD, 2008) In the US. there is a specific law regulating “Identity theft” i.e. the US Identity Theft and Assumption Deterrence Act (title 18, s. 1028 (a) (7) U.S.C.) This law imposes liability to anyone who “knowingly transfers or uses, without lawful authority, of a means of identification of another person with the intent to commit, or to aid or abet, any unlawful activity that constitutes a violation of Federal law, or that constitutes a felony under any applicable state or local law”. In Europe, Mitchison et al. (2004) demonstrated that it occurs “when one person obtains data or documents belonging to another, or the victim, and then passes himself off as the victim”. In this research, the term “identity related crimes” is used to cover all activities that target on personal data in the context of online communication. The impact of such crime can be found on several aspects especially those of financial and economic nature. (Conkey, 2007) In addition, this crime causes other kinds of losses such as time spent on resolving the problems and legal issues (Barker et al., 2008, Listerman and Romesberg, 2009) The crime have also affected customer perception by undermining trust in modern method of payment, e.g. credit cards, online-payment, electronic banking. (Benton et al., 2007, Jonker 2007) This perception could have a negative impact on the growth of the online

business industry as a whole (Sproule and Archer, 2010) Apart from the financial aspects, the identity related crimes have an impact on the right to privacy of individual who exchange information online. The right to privacy is basically violated when personal data were shared online without the consent of such persons. Although the sharing of one's own data based on "self-disclosure" behavior does not violate the right to privacy due to the consent given by data owner, such sharing could post a threat of identity related crimes to data owner. Consequently, the sharing of personal data online could potentially lead to an identity related crimes which could not only affect data owner but also cause a financial and economic impact on the country.

Results

1. In the context of online communication including internet, chat application on smartphone and social network websites, this research has classified the sharing of personal data online into two main categories. Firstly, the sharing of one's own data is associated with "self disclosure" behavior that becomes a popular trend online. Basically, the sharing of one's own personal data does not violate the right to privacy on the ground that the data owner voluntarily and deliberately reveal his personal data. However, the self disclosure could lead to several kinds of online crimes including those related to identity. Thus, there should also be legal measures for protecting the data owners as well. Secondly, the sharing of others' personal data without consent evidently violates the right to privacy of data owner. From a legal perspective, this research revealed that there were no current Thai specific law enacted for protecting personal data shared online. A comparative examination indicated that in some countries such as the U.S. and the EU, there existed specific laws for protecting personal data online. Although there are some Thai laws that can be applied to protect personal data - e.g. the constitution, the criminal code, the civil and commercial code and the computer related crime Act- the results indicated several problems relating to the scope and elements which make them inappropriate to be applied for protecting personal data shared via online communication. Such problems will be later discussed.

2. At the constitutional level, this research found that Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2550 (2007) recognizes the right to privacy in the context of personal data especially in section 35. Nevertheless, the subordinate laws and regulations are required in order to protect such rights. Currently, subordinate laws for protecting personal data in the context of online communication have not yet been specifically enacted. Furthermore, after the military coup in May 2014, the 2007 Constitution was repealed after which an interim constitution was enacted in July 2014 without any provisions related to the protection of the right to privacy.

3. Regarding the criminal code, this research indicated that sharing personal data via online communication could be deemed a criminally offensive as defamation according to section 326. However, the limitations of this offence is that it covers only the dissemination of data “in a manner likely to impair the reputation of other person or to expose such person to be hated or scorned”. Thus, the mere act of sharing personal data online without any comments that is potentially harmful to reputation falls out of the scope of this offence. For example, one social media user has posted image or personal contact detail of the other on Facebook. This causes no reputational harm and the defamation law cannot be applied to protect person whose data were disclosed. Thus, a large number of personal data can be found online without appropriate legal protection of privacy right. Moreover, Thai criminal code has not stipulated the offence of identity theft.

4. This research found that the civil and commercial code of Thailand provides legal basis for individuals to initiate a claim against the abuse of personal data shared via online communication. Specifically, a general provision of tort law in section 420 can be applied to protect the right of individuals in general. In addition, if such dissemination of personal data is done in a manner that is harmful to reputation, section 423 can specifically be applied. This can be compared to the U.S. where tort laws can be applied to protect personal data. However, the main difference between Thai and the U.S. tort laws is that Thai tort law does not specifically stipulate the right to privacy while the U.S. tort law recognizes the right to privacy as specific tort. In addition, the U.S. privacy tort classifies invasion of privacy into several subcategories, i.e. intrusion upon seclusion, appropriation of name or

likeness and publicity given to private life. Such principles can be applied to protect personal data in the context of online communication. Furthermore, unlike the U.S. Tort laws which incorporate the punitive damage and enable individual to claim for emotional damage, Thai tort law does not embrace such principles. The compensation in a tort case mostly involves the physical damage which is tangible. Regarding the dissemination of personal data as a consequence of conflict, this research found that it could cause damage which is intangible such as the effect on emotion and feeling without any proof of financial damage. This makes current Thai tort law inappropriate for protecting the right to privacy in case of sharing personal data via online communication.

5. Regarding specific laws regulating computer crimes, this research found that Thailand has enacted the Computer-Related Offence Act B.E.2550 which regulates various cyber crimes. The results indicated that some offences stipulated in this law, especially section 14, can be applied in case of personal data shared online. However, some limitations were found, for example, the elements of section 14 are limited to cover only “forged or false” computer data. Then, importation into computer system of the personal data that are not forged or false is not punishable under section 14, though such data can cause reputational harm to other persons or affect the right to privacy of such person.

6. The “Official Information Act”, B.E. 2540 (1997) could be regarded as specific law relating to the protection of personal data in Thailand. The main purpose of this law is to entitle individual the right to access public information in control of state agency. Hence, provisions of this Act mainly involve with the disclosure of public information (section 7, 9 and 11). However, this law provides the exception to the access of information especially in case of “personal information”. In addition, this Act indicates the principles of protecting personal information in section 23, such as the collection limitation principle, the data quality principle, the purpose specification principle, use the use limitation principle. However, the critical limitation of applying this law to protect personal data disseminated via online communication is that the scope of this law merely covers personal information in possession or control of a state agency. Thus, this Act excludes information in

possession of private sectors such as internet service provider, service provider of social media, etc.

7. Concerning the comparative analysis of US and Thai laws, the results indicate that the U.S. does not have single privacy law regulating the collection and use of personal identifiable data. The related laws are fragmented and address specific sectors such as the collection, the use and the disclosure of personal information in banking and financial sector. (Jonathan, 1999) Compared to Thai law, current Thai specific law relating to the protection of personal information is “Official Information Act, B.E. 2540 (1997). Although there are principles relating to the protection of personal data which include personal data shared via online communication, this research found a critical limitation of this as because it merely covers personal data in possession or control of a state agency. Thus, this Act excludes information in possession of private sectors including social media users. Recently, the Thai Government adopted the draft of the Personal Data Protection Bill in order to protect information privacy in relation to private sectors. However, this draft bill has not yet been enacted.

Regarding the U.S. privacy tort, the dissemination of personal data can be regulated by “intrusion upon one’s seclusion” or “public disclosure of private facts”. (Prosser, 1960) Thus, online communicators who share personal data of others without consent can be held liable under privacy tort. Unlike the U.S., Thai tort law does not specifically stipulate the “privacy” tort, then, the general principle of section 420 could be applied in case of sharing personal data. However, it is difficult for the plaintiff to prove damage occurring from such sharing especially in case of data disclosure without affecting reputation. Moreover, the sharing of personal data online such as via social network websites can lead to computer crimes especially identity theft. Comparing specific law for computer crime, the result demonstrates that both Thailand and the U.S. enacted specific law on this matter. The U.S. has enacted specific law regulating cyber crime, i.e. “the Computer Fraud and Abuse Act or CFAA (codified as 18 U.S.C., section 1030). This law covers a wide range of cyber crimes. Specifically, it was amended by the “Identity Theft Enforcement and Restitution Act” in 2008 to include the identity theft relating to computer data. In

contrast, the Computer-Related Offence Act B.E. 2550 of Thailand provides no specific offences of identity theft relating to computer data.

8. Contrary to the US where the laws relating to data protection are fragmented, this research found that there is a main piece of law on data protection in the EU that covers the collection and use of identifiable personal data. By conducting comparative analysis of Thai and EU laws, this paper found that the main EU regulation relating to the protection of personal data is “European Privacy Directive 95/46/EC” which was passed in 1995 and came into force in 1998. This directive is commented as the most comprehensive international instrument of data protection laws (Swire & Litan, 1998; Bennett & Raab, 2006) The basic objectives of this directive consist of supporting the free flow of information in EU and protecting privacy. Some commentators argued that the goal of achieving an internal European market was elevated to the same level of fundamental human rights and more so, "The concern about privacy is totally subordinate to the market prerogatives". (Gutwirth, 2002) As for the objective to protect privacy, the personal data protection is regarded in EU as human right which should be protected. (Pearce and Platten, 1999) Then, it is evident that the Directive explicitly refers to the right to privacy. (recitals 2, 9-11, 68, art. 1(1)) The Directive 95/46/EC covers the protection of “personal data” defined as “any information relating to an identified or identifiable natural person. An identifiable person is one who can be identified, directly or indirectly, in particular by reference to an identification number or to one or more factors specific to his physical, physiological, mental, economic, cultural, or social identity” (Art. 2(a)). Thus, personal data shared via online communication such as images, names, addresses, workplaces could be regarded as “personal data” because they can represent information on a person. Consent is a core principle under the notion of "privacy as control" (Westin, 1967). Only the data subject can decide if, when, and to what extent to open his or her virtual private sphere to other entities. Privacy Directive 95/46/EC (Article 7) stipulate this core principle. However, the Directive also provides exceptions to the principle of consent such as the collection of personal data is necessary in order to protect the vital interests of the data subject (art. 26(1)(e)). Then, a person who uses online communication is basically

required to obtain “consent” of the data subject before collecting and sharing of personal data. However, some scholars argued that consent is a highly volatile concept and subject to manipulation (Froomkin, 2000). As opposed to the EU, Thailand provides no specific laws to protect personal data. The only related law is “Official Information Act, B.E. 2540 (1997) which can merely regulate the collection and processing of data in possession of state agencies. Basically, it cannot be applied in case of dissemination of personal data through social media as a consequence of conflict. By contrast, principles in EU Directive can be applied to the collection and dissemination of personal data by both government and private sector such as the service provider of social network website. Hence, there are no principles such as “consent” and “notice” in Thai related laws as stipulated in EU Directive. As a result, users of online communication are not required to obtain “consent” before collecting and sharing of personal data. Thus, the personal data is widely and increasingly shared without sufficient legal protection and limitation.

Discussion and Conclusion

The users of online communication deliberately or inadvertently share personal data in all aspects of life. The data shared includes images, telephone numbers, mailing addresses and workplaces, etc. The sharing of other’s personal data without consent obviously affects the right to privacy of the data owner which is regarded as fundamental or human right. In addition, such sharing could lead to identity related crimes. Although the sharing of one’s own data based on “self-disclosure” behavior does not violate the right to privacy given by the consent of data owner, such sharing could include third party’s data who does not give consent. Also, data owner could have the risk of falling victims of identity related crimes. Consequently, legal measures are necessary to be established in order to protect the right of those data owners. Nevertheless, the qualitative analysis of related laws demonstrate that there is no current Thai specific law enacted for protecting personal data shared via online communication. The comparative study indicates that in some countries such as the U.S. and the EU, there are specific laws for protecting personal data online. Although there are some Thai laws that can be

applied to protect personal data, the results indicated several problems relating to the scope and elements which make them inappropriate to be applied for protecting personal data disseminated on social media.

Based on these findings, the researcher proposes a main recommendation to Thai policy makers to enact and amend the laws. First of all, the enactment of specific laws to protect personal data is proposed. In this regards, the EU Directive could be considered as a model for drafting Thai data protection law. The main principles such as “consent” and “notice” should be incorporated. In addition, the researcher proposes the enactment of specific law regulating identity theft that stipulates the element of the offence and imposes criminal penalty to the criminal. This new law could take the elements of the US laws, i.e. the Identity Theft Deterrence Act and the Identity Theft Enforcement and Restitution Act as a model for drafting identity theft provisions in the specific Thai law. Apart from criminal penalties, the researcher suggests the amendment to Thai civil and commercial code by incorporating “privacy tort” as specific tort. This could assist Thai citizens in addressing civil cases to lodge claims for financial compensation entitled to emotional loss caused by personal data abuse. In this regard, the U.S. privacy tort could be taken into consideration for the elements of privacy tort. Besides the legal measures, the researcher also suggests Thai government agencies to educate and inform users of online communication of the importance of personal data and the risk associated with the sharing of such data online.

Reference

- Alderma, Ellen & Kennedy, Caroline. (1997). *The right to privacy*. US: Vintage.
- Barker, K. J., D'Amato, J., & Sheridon, P. (2008). Credit card fraud: awareness and prevention. *Journal of Financial Crime*, 15(4), 398-410.
- Benton, M., Blair, K., Crowe, M. & Schuh, S. (2007). *The Boston Fed study of consumer behavior and payment choice: a survey of Federal Reserve System employees*. Retrieved May 7, 2015, from <http://www.bostonfed.org/economic/ppdp/2007/ppdp0701.htm>
- Birkinshaw, Patrick. (2001). *Freedom of Information : The law, the practice and the Ideal*. US: Butterworths.
- Caudill, Edward. (1992, December). E. L. Godkin and his view of 19th century journalism. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 1039-1049.
- Conkey, C. (2007). Assessing Identity-Theft Costs. *The Wall Street Journal - Eastern Edition*, (250), 3.
- Culnan, M. J. & Armstrong, P. (1999). Information privacy concerns, procedural fairness, and impersonal trust. *An empirical investigation, Organization Science*, 10(1), 104-115.
- Donnelly, Jack. (1982, June). Human Rights and Human Dignity: An Analytic Critique of Non-Western Conceptions of Human Rights. *American Political Science Review*, (76), 303-316.
- Gavison, Ruth. (1980, January). Privacy and the Limits of law. *The Yale Law Journal*, 89(3), 421-471.
- Gutwirth, S. (2002). *Privacy and the Information Age*. Oxford, UK: Rowman & Littlefield.
- Haag, Van Den, Ernest. (1971). On Privacy. In J. Pennock & J. Chapman (Eds.), *Nomos XIII: Privacy*. (pp.149-168). New York: Atherton Press.
- Hendricks E, Hayden T & J. D. Novik. (1990). *Your right to Privacy: A Basic Guide to Legal Rights in an information Societ*. US: Southern Illinois University Press.
- Homans, G. C. (1958, May). Social Behavior as Exchange. *American Journal of Sociology*, 63, 597-606.
- Joinson, A. N. & Paine, C. B. (2007). *Self-Disclosure, Privacy and the Internet, Oxford handbook of internet psychology*. Oxford, UK: OUP.

- Jonker, N. (2007). Payment instruments as perceived by consumers - Results from a household survey. *De Economist*, 155(3), Retrieved May 14, 2015, from http://www.dnb.nl/binaries/Working%20Paper%2053_tcm46-146710.pdf
- Kanathip Thongraweewong. (2012, May). Legal Measures for protecting the right to privacy: A study of invasion of privacy through the use of social network websites. *APHEIT Journal*, 18(1), 39-51.
- Kanathip, Thongraweewong. (2014). *State Telecommunication Surveillance : A Comparative Study of the US and Thai Telecommunication Privacy Laws, Conference Proceedings of the Forth International Conference on Digital Information and Communication Technology and its applications*. Retrieved June 16, 2015, from <http://ieeexplore.ieee.org/xpl/articleDetails.jsp?arnumber=6821709>
- Listerman RA, Romesberg J. (2009). Are We Safe Yet?. *Strategic Finance*, 91(1), 27-33.
- Organization for Economic Cooperation and Development. (2008). *OECD Policy Guidance on Online Identity theft*. Retrieved May 15, 2015, from <http://www.oecd.org/dataoecd/49/39/40879136.pdf>
- Posner, Richard. (1998). *Economic analysis of law, (fifth edition)*. U.S. : Aspen Law & Business.
- Prosser, William. (1960, August). Privacy. *California Law Review*, 48(3), 383-423.
- Rosen, P. & Sherman, P. (2006). Hedonic Information Systems: Acceptance of Social Networking Websites, in Americas Conference on Information Systems, Mexico: Acapulco.
- Solove, Daniel J. (2003, Fall/Winter). Identity Theft, Privacy, and the Architecture of Vulnerability. *Hastings Law Journal*, 1227-1275.
- Spiekermann, Sarah, Krasnova, Hanna, Koroleva, Ksenia & Hildebrand, Thomas. (2010). Online Social Networks: Why We Disclose. *Journal of Information Technology*, 25(2), 109-125.
- Sproule S, Archer N. (2010, November). Measuring identity theft and identity fraud. *International Journal of Business Governance and Ethics*, 5, 51-63.

- Swire, P. P., & Litan, R. E. (1998). *None of Your Business: World Data Flows, Electronic Commerce and the European Privacy Directive*. Washington D.C.: Brookings Institution Press.
- Wacks, Raymond. (1989). *Personal Information : Privacy and the Law*. Oxford: Clarendon Press.
- Warren, D Samuel & Brandeis, D. Louis. (1890). The Right to Privacy. *Harvard Law Review*, IV(15) Retrieved May 15, 2015, from <http://www.lawrence.edu/fast/boardmaw>.
- Westin, Alan. (1967). *Privacy and Freedom*. New York: Atheneum.

ระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษา
ในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ

THE OPERATIONAL LEVEL OF VOCATIONAL TEACHER IN THE THAI-TECH
ASSOCIATED COLLEGE ACCORDING TO THE TEACHER
PROFESSIONAL STANDARD

ภัณฑิรา ประทุมโช *

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ และ 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 189 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ ในภาพรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.87$) และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ที่มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 4.56$) และ 2) ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ มีดังนี้ ครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในภาพรวม และ รายมาตรฐานแตกต่างกัน ยกเว้นมาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ และมาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ และครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในภาพรวมและรายมาตรฐานแตกต่างกัน

คำสำคัญ : ครูอาชีวศึกษา ระดับการปฏิบัติงาน มาตรฐานวิชาชีพครู

* อาจารย์สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจ, e-mail : phuntira55@gmail.com

Abstract

The purposes of this study were 1) to study the operational level of vocational teachers in the Thai-Tech Associated College according to the teacher professional standards and 2) to compare level of the operation of vocational teachers in the Thai-Tech Associated College according to the teacher professional standards, distinguishing based on level of education and teaching experience. The populations in this study were 189 vocational teachers in the Thai-Tech Associated College in the first semester of the 2014 academic year. The research tool in this study was questionnaire. The statistics used for data analysis were descriptive statistics; the frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The findings show that 1) level of the operation of vocational teachers in the Thai-Tech Associated College according to the teacher professional standards as a whole and each standard was the highest standard. Considering each standard found that the eighth standard, having a good model was the highest mean ($\bar{x} = 4.87$) and the seventh standard, reporting the result of students quality improvement systematically with the lowest mean ($\bar{x} = 4.56$) and 2) the result of comparing level of the operation of vocational teachers in the Thai-Tech Associated College were the vocational teachers in the Thai-Tech Associated College with difference in education have had the level of the operation according to the teacher professional standards as a whole and each standard differently, excepting the second standard judging activities by thinking of the effects on students, the third standard determined to help students develop to their full potential, and ninth standard cooperation with others in educational institutions in a creative meaner, and the vocational teachers in the Thai-Tech Associated College with difference in teaching experience have had the level of the operation according to the teacher professional standards as a whole and each standard differently.

Keywords : Vocational teacher, The operational level, Professional standard

บทนำ

คุณภาพของครูเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อคุณภาพการศึกษา การศึกษาเป็นหัวใจในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและเป็นผู้ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546)

สนธิรัก เทพเรณู และคณะ (2548) ได้แสดงทัศนคติที่เป็นการแสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างการศึกษา สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของผู้เรียนกับบทบาทของครูไว้ดังนี้ “การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญ ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้มีความสามารถคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น ครูผู้สอนจึงต้องมีบทบาทความชำนาญ และประสบการณ์ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนของครูบังเกิดผลดีมีประสิทธิภาพ” นอกจากนี้กระแสการปฏิรูปการศึกษา เป็นผลให้ครูต้องเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนโดยมุ่งเน้นให้เด็กคิดเป็น นั่นคือ ครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และเปลี่ยนบทบาทของผู้เรียนจากผู้รับการถ่ายทอดมาเป็นผู้เรียนรู้ ซึ่งสาเหตุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2551) ได้สรุปไว้ดังนี้คือ ประการแรกเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม เข้าสู่ยุคข้อมูลข่าวสารและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้คนรู้จักคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้สามารถเลือกรับข้อมูลข่าวสารและเลือกใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมและมีประโยชน์อย่างสูงสุด กับตนเองมากขึ้น ประการที่สองเกิดจากการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์หรือฐานคิด จากผู้เรียนที่ต้องพึ่งพาความรู้จากครูหรือการสอนของครู มาเป็นผู้เรียนต้องใช้ความสามารถในการคิด การวิเคราะห์ และการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียน เรียนรู้จากความรู้ที่ตนเองเป็นผู้ผลิต และประการสุดท้ายเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) คือ กระแสการทำประเทศให้เป็นสากล ซึ่งคนไทยต้องมีความสามารถในการพึ่งตนเองมากขึ้น

จากรายงานการวิจัย การสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตั้งแต่ พ.ศ. 2542-2547 ของสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา คือ การปล่อยให้ผู้เรียนปฏิบัติเองอาจทำให้เกิดอันตราย เนื่องจากการเรียนในสายอาชีพจะเน้นการปฏิบัติหากครูผู้สอนไม่แนะนำอย่างใกล้ชิด อาจทำให้เสียเวลาและอาจเกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน การกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดรายวิชา เนื่องจากครูผู้สอนไม่ศึกษาความต้องการของผู้เรียน การบริหารจัดการเรียนการสอนด้านการวางแผนงาน การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ขาดแผนการจัดการเรียนรู้และโครงการสอนที่เป็นมาตรฐาน ด้านการดำเนินการสอนพบว่า ขาดความเข้าใจในเทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น การใช้สื่อประกอบการสอนที่หลากหลายรูปแบบ การวัดประเมินผลตามสภาพจริง การทำแฟ้มสะสมงาน ด้านการนิเทศการสอน

เนื่องจากอาชีวศึกษามีความหลากหลายในวิชาชีพ ความชำนาญ ความรู้เฉพาะสาขาทั้งทฤษฎี และปฏิบัติ ทำให้เกิดปัญหาการจัดการศึกษานีเทศกให้ครบตามสาขาและเพียงพอ นอกจากนี้กระแส การปฏิรูปการศึกษาเป็นผลให้ครูต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น นั้นคือ ครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และเปลี่ยนบทบาทของผู้เรียน จากผู้รับการถ่ายทอดมาเป็นผู้เรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548)

จะเห็นได้ว่าครูมีบทบาทและอิทธิพลอย่างมากต่อผลสัมฤทธิ์ของระบบการศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งครูอาชีวศึกษาจะต้องมีสมรรถนะที่แตกต่างกับครูผู้สอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจาก จะต้องมีความรู้ความสามารถในการสอนให้ประสบผลสำเร็จทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติในวิชาชีพที่ จะสอนนั้นด้วย เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการออกไปประกอบวิชาชีพ ครูอาชีวศึกษายังจะต้อง รับผิดชอบฝึกอบรมบ่มนิสัย ถ่ายทอดเทคนิควิธีการดำรงตนอยู่ในอาชีพอย่างมีความรับผิดชอบต่อ สังคมและจะต้องเป็นผู้อดทน พร่ำสอนซ้ำแล้วซ้ำอีก พร้อมใส่ความรู้เพื่อเข้าสู่อาชีพ โดยลักษณะและ ภาระงานแล้วครูอาชีวศึกษาเป็นวิชาชีพที่ต้องมีเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ถือปฏิบัติในส่วนของความ เป็นครู นั่นคือครูอาชีวศึกษาจะต้องปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่คุรุสภากำหนด

ในการนี้ คุรุสภาในฐานะเป็นองค์กรส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครู ได้ตระหนักและมองเห็น ความสำคัญในการยกฐานะมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาให้สูงขึ้น อันจะเป็นผลต่อผู้รับบริการทาง การศึกษาที่จะได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐานที่สูงขึ้นด้วย ซึ่งจะทำให้วิชาชีพและผู้ ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาได้รับความเชื่อถือ ศรัทธา มีเกียรติและศักดิ์ศรีในสังคม โดยเฉพาะ มาตรฐานการปฏิบัติงาน ได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานไว้ 12 มาตรฐาน ได้แก่ 1) มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ 2) มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติ กิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน 3) มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ 4) มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง 5) มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการ เรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ 6) มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผล ถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน 7) มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ 8) มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน 9) มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษา อย่างสร้างสรรค์ 10) มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ 11) มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา และ 12) มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ใน ทุกสถานการณ์ (คุรุสภา, 2556) ซึ่งมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้ง 12 ข้อ เป็นข้อกำหนดที่เกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในการประกอบอาชีพครูและครูใช้เป็นเกณฑ์ในการ ปฏิบัติงานเพื่อเป็นหลักประกันได้ว่าผู้เรียน ผู้ปกครองและสังคมมีความเชื่อมั่นต่อการประกอบอาชีพ ครูว่าผู้เรียนจะได้รับการบริการตามมาตรฐานการเรียนการสอนอย่างมีมาตรฐานและคุณภาพ ดังนั้น ถ้าครูปฏิบัติงานดี การจัดการเรียนการสอนก็จะดีมีประสิทธิภาพ

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 9 และมาตรา 49 มติคณะกรรมการคุรุสภา โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีกว่ากระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนด ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 เพื่อให้ครูถือปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ เนื่องจาก มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา เป็นเครื่องมือสำคัญของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติ ปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดผลดีต่อผู้รับบริการและสังคม อันถือเป็นเป้าหมายหลักของการประกอบวิชาชีพ การศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ให้สามารถ นำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพขั้นสูง และได้รับการยกย่องจากสังคม (คุรุสภา, 2556)

จากความสำคัญดังกล่าวมา ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของมาตรฐานวิชาชีพครู เพราะเหตุว่าครูเป็นเช่นไรคุณภาพของผู้เรียนก็จะเป็นเช่นนั้น จึงเห็นว่าการเร่งรัดมาตรฐานวิชาชีพครู ของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลนั้น ควรมี การศึกษาสภาพปัญหา การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูว่ามีปัญหามาตรฐานในด้านใด และ ปัญหาใดรุนแรงมากที่สุด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำไปเป็นข้อมูลประกอบการวางแผน การตัดสินใจในการพัฒนาส่งเสริม สนับสนุน ในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู และยังเป็นแนวทางในการวางนโยบาย ปรับปรุง และพัฒนาครู เพิ่มคุณภาพของครูในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ ในอันที่จะส่งผล สู่การพัฒนา คุณภาพการศึกษา พัฒนาวิชาชีพครูให้มีความมั่นคง มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี เป็นที่ยอมรับและศรัทธาของ สังคม ส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแก่ผู้เรียน รวมทั้งยังเป็นการเตรียมความพร้อมในการรับ การประเมินจากทั้งภายในและภายนอกที่ส่งผลต่อการรับรองคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย การวิจัยเรื่อง ระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอน

วิธีการวิจัย

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 189 คน โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมด (วิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ, 2557ข)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ แบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ ประกอบด้วยมาตรฐานการปฏิบัติงาน 12 มาตรฐาน ได้แก่ 1) มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ 2) มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน 3) มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ 4) มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง 5) มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ 6) มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน 7) มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ 8) มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน 9) มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ 10) มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ 11) มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา และ 12) มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ จำนวน 140 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือสำหรับการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามและกำหนดขอบเขตในการสร้างเครื่องมือ
2. การกำหนดขอบเขตในการสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและตามตัวแปรที่ศึกษา

3. สร้างข้อคำถามฉบับร่างตามขอบเขตที่กำหนดในเรื่องระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ โดยอ้างอิงจากงานวิจัยของ (สุดา ดวงเทพ, 2547) เรื่อง การพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานด้านการปฏิบัติงานของครูอาชีวศึกษา

4. นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ผู้วิจัยจะได้นำข้อเสนอแนะมาแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาให้สมบูรณ์และเหมาะสมต่อไป

5. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความครอบคลุมของข้อความและความชัดเจนของภาษา พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยเลือกผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยใช้เกณฑ์ 2 ข้อ ต่อไปนี้ 1) เป็นผู้มีความรู้ระดับปริญญาโทขึ้นไป และ 2) มีความเชี่ยวชาญในด้านการวิจัยหรือเป็นครูอย่างน้อย 5 ปี เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสิน คือ ค่าดัชนี IOC ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ถือว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าข้อความตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด (สุวิมล ติรภานันท์, 2550) พบว่า ได้ค่าดัชนี IOC เท่ากับ 1.0 จำนวน 126 ข้อ ค่าดัชนี IOC เท่ากับ 0.8 จำนวน 5 ข้อ และค่าดัชนี IOC เท่ากับ 0.6 จำนวน 9 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม มีการดำเนินงานดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น เสนอไปยังผู้อำนวยการวิทยาลัยในเครือข่ายไทย-เทศ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล โดยขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการวิทยาลัย ในเครือข่ายไทย-เทศ ช่วยจัดส่งแบบสอบถามให้ครูวิทยาลัยในเครือข่ายไทย-เทศ

3. ผู้วิจัยกำหนดรหัสในแบบสอบถามเพื่อความสะดวกในการติดตามแบบสอบถามคืน

4. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและรับคืน 2 วิธี คือ 1) ส่งแบบสอบถามและรับคืนด้วยตนเอง 2) ส่งแบบสอบถามและรับคืนทางไปรษณีย์ โดยสอดซองติดแสตมป์และจำหน่ายซองถึงผู้วิจัย เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว คืนให้ผู้วิจัยและนัดส่งแบบสอบถามคืนภายใน 1 สัปดาห์ทั้ง 2 วิธี

5. ผู้วิจัยติดตามแบบสอบถามทางโทรศัพท์ครั้งที่ 1 หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 10 วัน ครั้งที่ 2 หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 3 สัปดาห์ ในกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามทำแบบสอบถามหาย ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามไปให้ใหม่พร้อมทั้งนัดหมายการรับแบบสอบถามคืนตามข้อ 4

6. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้ มาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ก่อนการนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 189 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentile)
2. ระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่าย-เขต ประกอบด้วยมาตรฐานการปฏิบัติงาน 12 มาตรฐาน โดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่าย-เขต จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอน โดยการเปรียบเทียบจากค่าเฉลี่ย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่าย-เขต มีดังนี้

1. ระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่าย-เขต ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่าย-เขต ในภาพรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และมาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่าย-เขต จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่าย-เขต จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่าย-เขต ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายมาตรฐานพบว่า

- 1) มาตรฐานที่แตกต่างกัน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการ เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรม

การเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา และมาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

2) ครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูมากกว่าครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาโท เมื่อพิจารณารายมาตรฐานพบว่าครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะมีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูไม่แตกต่างกันตามรายมาตรฐานดังนี้

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

และมาตรฐาน ที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์

โดยครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูมากกว่าครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาโทตามมาตรฐานดังนี้

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอน ให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

และมาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

นอกจากนี้ครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูน้อยกว่าครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาโท ตามรายมาตรฐานดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ

และมาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์

รายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษา
ในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ จำแนกตามระดับการศึกษา (n = 189)

มาตรฐานการปฏิบัติงาน		ปริญญาตรี	ปริญญาโท
		ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})
มาตรฐานที่ 1	ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ	4.59	4.61
มาตรฐานที่ 2	ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน	4.82	4.82
มาตรฐานที่ 3	มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	4.62	4.62
มาตรฐานที่ 4	พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง	4.83	4.77
มาตรฐานที่ 5	พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ	4.72	4.67
มาตรฐานที่ 6	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน	4.71	4.69
มาตรฐานที่ 7	รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ	4.57	4.49
มาตรฐานที่ 8	ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน	4.88	4.85
มาตรฐานที่ 9	ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์	4.75	4.75
มาตรฐานที่ 10	ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์	4.73	4.76
มาตรฐานที่ 11	แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา	4.66	4.56
มาตรฐานที่ 12	สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์	4.79	4.76
ภาพรวม		4.72	4.70

2.2 ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ จำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่าครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ในภาพรวมแตกต่างกัน โดยครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ ที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปีขึ้นไป มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 1 ปี 1-5 ปี มากกว่า 5-10 ปี และมากกว่า 15-20 ปี เมื่อพิจารณารายมาตรฐานพบว่า

1) ครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ ที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 1 ปี มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนกลุ่มอื่นใน

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ และมาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

2) ครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10-15 ปี มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ และมาตรฐานที่ 5 พัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนกลุ่มอื่น

3) ครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 15-20 ปี มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนกลุ่มอื่น

4) ครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปีขึ้นไป มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์และมาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนกลุ่มอื่น

5) ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 1 ปี และ 1-5 ปี มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนกลุ่มอื่น

และ 6) ครูที่มีประสบการณ์การสอน 1-5 ปี และมากกว่า 10-15 ปี มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนกลุ่มอื่น

รายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษา
ในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ จำแนกตามประสบการณ์การสอน (n = 189)

มาตรฐานการปฏิบัติงาน		ประสบการณ์การสอน					
		ต่ำกว่า 1 ปี	1-5 ปี	มากกว่า 5-10 ปี	มากกว่า 10-15 ปี	มากกว่า 15-20 ปี	มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป
มาตรฐานที่ 1	ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการ เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู อยู่เสมอ	4.61	4.57	4.59	4.63	4.62	4.61
มาตรฐานที่ 2	ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับ ผู้เรียน	4.80	4.81	4.83	4.81	4.79	4.93
มาตรฐานที่ 3	มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ให้เต็มศักยภาพ	4.69	4.62	4.59	4.61	4.66	4.68
มาตรฐานที่ 4	พัฒนาแผนการสอนให้สามารถ ปฏิบัติได้เกิดผลจริง	4.77	4.83	4.84	4.79	4.87	4.80
มาตรฐานที่ 5	พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพอยู่เสมอ	4.68	4.72	4.71	4.75	4.69	4.73
มาตรฐานที่ 6	จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลลัพท์ที่เกิดแก่ผู้เรียน	4.74	4.74	4.72	4.70	4.59	4.61
มาตรฐานที่ 7	รายงานผลการพัฒนาคุณภาพ ของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ	4.54	4.57	4.56	4.57	4.51	4.53
มาตรฐานที่ 8	ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี แก่ผู้เรียน	4.83	4.89	4.87	4.88	4.88	4.91
มาตรฐานที่ 9	ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษา อย่างสร้างสรรค์	4.77	4.75	4.72	4.78	4.75	4.86
มาตรฐานที่ 10	ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชน อย่างสร้างสรรค์	4.76	4.75	4.71	4.73	4.71	4.79
มาตรฐานที่ 11	แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสาร ในการพัฒนา	4.72	4.65	4.63	4.68	4.65	4.77
มาตรฐานที่ 12	สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ในทุกสถานการณ์	4.82	4.81	4.75	4.80	4.76	4.76
ภาพรวม		4.73	4.73	4.71	4.73	4.71	4.75

การอภิปรายผลและสรุป

จากผลการวิจัยเรื่องระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ ผู้วิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ ผลการวิจัย พบว่าการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ ในภาพรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546) ที่โรงเรียนต้องจัดการศึกษาตามแนวทางที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ทำให้ครูต้องพัฒนาตนเองในเรื่องการจัดการเรียนการสอนตลอดเวลา ในขณะเดียวกันกระแสแห่งการปฏิรูปการศึกษา ทำให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้ซึ่งต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนต้องมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ครูต้องเปลี่ยนวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับนักเรียน โรงเรียนต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเอมอร์ ดวงจันทร์โชติ (2555) ที่พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอน

2.1 ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในภาพรวมแตกต่างกัน โดยครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูมากกว่าครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาโท อาจเป็นเพราะครูในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีจำนวนมากกว่าครูระดับการศึกษาปริญญาโท ในการพัฒนาการเรียนการสอนมีการวางแผน จัดให้มีโครงการอบรมพัฒนาบุคลากรในเรื่องต่าง ๆ เช่น อบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการเขียนแผน การจัดการเรียนรู้ อบรมเทคนิคการทำสื่อการสอนและมีการประเมินการอบรมสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการพัฒนาตนเองในการที่จะนำความรู้ความสามารถมาพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ (วิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ, 2557ก) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอมอร์ ดวงจันทร์โชติ (2555) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพครูมีการ

ปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทขึ้นไป และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สนธยา พิมพ์พันธ์ (2555) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอดงหลวง จังหวัดพิจิตร พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูมากกว่าครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาโท เมื่อพิจารณารายมาตรฐานพบว่า ครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันในมาตรฐานต่อไปนี้

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ

และมาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์

การไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะครูตระหนักในหน้าที่และปฏิบัติตนตามบทบาทของความเป็นครู เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ร่วมมือกันในการอบรมสั่งสอนศิษย์ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเอมอร ดวงจันทร์โชติ (2555) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี-ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู และวุฒิการศึกษาปริญญาโทขึ้นไป มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียนไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ จำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่าครูอาชีวศึกษา ในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในภาพรวมแตกต่างกัน โดยครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปีขึ้นไป มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนอื่น อาจเป็นเพราะระยะเวลาในการทำงานหรือประสบการณ์การสอนเป็นปัจจัยสำคัญ และเป็นปัจจัยที่ช่วยให้งานสำเร็จลุล่วงไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ ที่มีประสบการณ์การสอนมาก จะปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการสอนและเคยได้รับหรือรับตำแหน่งหัวหน้า มีการทำงานและความรับผิดชอบสูง สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดการเรียนรู้และการแก้ปัญหาต่าง ๆ เป็นส่วนช่วยให้การทำงานในด้านอื่น ๆ ประสบผลสำเร็จตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยศ นัยประยูร (2549) ได้ศึกษา การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่าประสบการณ์ย่อมก่อให้เกิดความรู้ ความชำนาญ ทักษะ ทักษะคนดี น้ำใจทุกคนได้รับประสบการณ์ไม่เท่าเทียมกัน ผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่าจะเรียนรู้และปฏิบัติงานได้เป็นผลสำเร็จมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จินนารี ชมจินดา (2552) ได้ศึกษา การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูสังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนมาก มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูมากกว่าครูที่มีประสบการณ์

การสอนน้อยและปานกลาง เมื่อพิจารณารายมาตรฐาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10-15 ปี มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนกลุ่มอื่น ในมาตรฐานต่าง ๆ ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

และ มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ

การที่ครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10-15 ปี มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนกลุ่มอื่นตามมาตรฐานข้างต้น อาจเป็นเพราะจากประสบการณ์การสอนที่มากกว่า 10 ปี ได้เข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง การได้รับเชิญเป็นวิทยากรในการบรรยายเพื่อให้ความรู้ด้านวิชาการ ด้วยประสบการณ์การสอน การเข้าร่วมอบรมสามารถพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ มีเทคนิคและนวัตกรรมทางการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับนโยบายคุณภาพและพันธกิจด้านการเรียนการสอน 7 ประการ (วิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ, 2557ก) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธัญญรัตน์ พงศ์ศิลปะชัยพร (2548) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 10-19 ปี มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนอื่น และ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จินนารี ชมจินดา (2552) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูสังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอน 10 ปี ขึ้นไป มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ และ มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนอื่น ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 1 ปี มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ และมาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนอื่น อาจเป็นเพราะกำลังเข้ามำทำงานหรือเรียนจบสามารถนำความรู้ที่ได้ศึกษา มาใช้ในการทำงานทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะการสอนซึ่งเป็นหัวใจหลักของอาชีพครู จึงทำให้มีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อเป็นการแสดงถึงศักยภาพและความสามารถของตนที่มีอยู่อย่างเต็มที่ ซึ่งผลการปฏิบัติงานนั้น ก็เป็นตัวสะท้อนในการประเมินการปฏิบัติงานและการบรรจุเป็นครูประจำ สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ยศ นัยประยูร (2549) ได้ศึกษา การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อย มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนมาก และ ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลลัพท์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน มากกว่าครูที่มีประสบการณ์

การสอนอื่น อาจเป็นเพราะกำลังเข้ามาทำงานหรือเรียนจบสามารถนำความรู้ที่ได้ศึกษามาใช้ในการทำงานทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะการสอนซึ่งเป็นหัวใจหลักของอาชีพครู จึงทำให้มีความกระตือรือร้น ที่จะพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อเป็นการแสดงถึงศักยภาพและความสามารถของตนที่มีอยู่อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จินนารี ชมจินดา (2552) ได้ศึกษา การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูสังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 5 ปี มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนอื่น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยศ นัยประยูร (2549) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 5 ปี มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนอื่น

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง ระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยดังนี้

จากผลการวิจัย ภาพรวมระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ผู้บริหารควรจัดอบรมการจัดทำรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยวิทยากรผู้มีความรู้ให้ครูได้ปฏิบัติได้จริง การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนก็จะมีระบบและคุณภาพน่าเชื่อถือ มีแบบรายงานที่เป็นมาตรฐานเพื่อให้ครูสะดวกและเป็นรูปแบบเดียวกัน นำผลการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล มาจัดทำวิจัยในชั้นเรียนแล้วรายงานให้ผู้บริหารและผู้ปกครองนักเรียนทราบ ครูควรนำผลการวิจัยไปปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป การจัดทำข้อมูลควรจัดทำทุกรายวิชา โดยนำเทคโนโลยีและเทคนิคใหม่ ๆ เข้ามาช่วยในการดำเนินการ หลังการเรียนการสอนควรมีการรายงานผลคุณภาพผู้เรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ด้วยการนำบรรจุเข้าวาระการประชุมประจำเดือนทุกเดือนและมีการกำกับติดตามโดยหัวหน้าสาขาวิชาและรายงานผลต่อผู้บริหารต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบหรือแนวทางในการส่งเสริมการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู และมีการศึกษาติดตามผลการปฏิบัติงานของครู
2. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมครูต้นแบบในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู
3. ควรศึกษาความต้องการของครูว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

4. การศึกษาความสัมพันธ์ของการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูกับความพึงพอใจที่มีต่อผู้บริหารวิทยาลัย

เอกสารอ้างอิง

- คุรุสภา. (2556). *ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556*. สืบค้น 8 พฤศจิกายน 2556, จาก <http://www.ksp.or.th/ksp2013/>
- จิณารีย์ ชมจินดา. (2552). *การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูสังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ธัญญรัตน์ ฟุ้งศิลปชัยพร. (2548). *การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุริยาสาน.
- ยศ นัยประยูร. (2549). *การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนอาชีวะเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- วิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ. (2557ก). *บริบทวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ*. สืบค้น 9 ตุลาคม 2557, จาก <http://www.thai-tech.ac.th/TBC.html>
- วิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ. (2557ข). *แผนปฏิบัติการประจำปี 2557 วิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ.
- วิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจ. (2557). *TBC HANDBOOK 2014*. กรุงเทพฯ: สุพีเรียพรีนติ้งเฮาส์.
- ศิริกาญจน์ โกสมร. (2551). *สอนให้เด็กคิดเป็น* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: เกรทอินดูเคชั่น.
- สนธยา พิมพ์พันธ์. (2555). *การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต).
- สนธิรัก เทพเรณู, รังสรรค์ บุษยะมา และศรีมงคล เทพเรณู. (2548). *การศึกษาผลการทำงานวิชาการอาจารย์ 3 ที่มีต่อคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. นครปฐม: สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). รายงานวิจัย การสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตั้งแต่พ.ศ. 2542-2547 (ฉบับสมบูรณ์). กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้.
- สุดา ต้วเทพ. (2547). การพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานด้านการปฏิบัติงานของครูอาชีวศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง).
- สุวิมล ทิรกานันท์. (2550). การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอมอร ดวงจันทร์โชติ. (2555). การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก : กรณีศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองปลิง จังหวัดนครสวรรค์

KEY SUCCESS FACTORS OF THE MANAGEMENT OF CHILDREN DEVELOPMENT CENTERS : A CASE STUDY OF CHILDREN DEVELOPMENT CENTERS NONG PLING, NAKHONGSAWAN PROVINCE

วิไลพร อักษร *

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก : กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองปลิง จังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และ 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2553 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองปลิงฯ จำนวน 11 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป ด้วยการจำแนกชนิดข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองปลิงฯ มีการบริหารจัดการที่ดีครบทั้ง 6 ด้าน ประเด็นที่สำคัญ 3 ด้าน คือ 1) ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร มีการกำหนดนโยบายการพัฒนา มีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม มีการวิเคราะห์เด็กเป็นรายบุคคล มีการจัดกิจกรรมตามกลุ่มสาระที่ควรเรียนรู้ ครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน 2) ด้านบุคลากร ได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูหรือผู้ดูแลเด็กได้รับการอบรมพัฒนาด้านปฐมวัยเป็นประจำทุกปี และส่งเสริมให้ได้รับความรู้และฝึกทักษะเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2546 และ 3) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินงานให้ชุมชนหรือหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วม ทำให้เกิดความพร้อมใจที่จะร่วมมือในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ก้าวหน้าต่อไป

คำสำคัญ : ปัจจัยความสำเร็จ การบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครสวรรค์

* นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น,

Abstract

The objective of this research aimed to study the key success factors of Child Development Centers management: A Case Study of Nong Pling Child Development Center, Nakhonsawan Province in six areas : 1) Management 2) Personnel 3) Office Environment and safety 4) Academic and Curricular activities 5) Participation and support 6) Children development network promotions complying the Child Development Center of Local government operation standard 2010. The population in this research is the board of 11 directors of Nong Pling Child Development center. Tools in this research were semi-structured interview forms, and data analyses for conclusion form classified data. The results showed that Nong Pling Child Development Center are well-managed and successful in all six areas with three potential issues. 1) Academic and Curricular Activities : there were policies making for development, Child Development Center plans of learning experiences through six main activities, individual child analysis, must-learned activities held ; covering four areas of development : body, emotions, social, intellectual. 2) Personnel : it found that there were promotions and support for teachers and caretakers are trained in early childhood annually and promotions for additional knowledge and skills complying with early childhood curriculum 2003. 3) participation and support from all sectors : the Child Development Center board of directors worked out well with communities and units that took part and created actions for the progress of Child Development Center.

Keywords : Key success factors, Management administration, Child development centers, Nakhonsawan province

บทนำ

นโยบายของรัฐบาลได้แสดงเจตนารมณ์ที่จะปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาระบบเศรษฐกิจให้คนไทยได้รับโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่อง และมีปัญญาเป็นทุนไว้สร้างงานและสร้างรายได้ นำประเทศให้อยู่อุดจากระบบเศรษฐกิจและสังคมที่ผันแปรอยู่ตลอดเวลา และยึดหลักว่าการศึกษาคือสร้างคนสร้างงาน และสร้างชาติ สำหรับการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ปัจจุบันมีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ทำหน้าที่ประสาน ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา โดยกำหนดให้จัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น เช่น การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการและบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น (สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง, 2545)

ในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น วัตถุประสงค์ที่สำคัญจะเกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยเป็นการกำหนดให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมทางร่างกาย อารมณ์ สังคมสติปัญญา และลักษณะนิสัยให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้ยึดคุณธรรม จริยธรรมระเบียบวินัยและความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำมาพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้มีชีวิตดีขึ้น การพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีต้องเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก หรือระดับก่อนประถมศึกษา ที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “การศึกษาของเด็กก่อนเกณฑ์เรียน” เป็นกระบวนการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นเตรียมความพร้อม วางพื้นฐานในการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้ถูกต้องตามพัฒนาการ เริ่มปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม ลักษณะนิสัย และวัฒนธรรมแก่เด็ก รัฐบาลได้ให้ความสำคัญและสนใจดำเนินการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาไปพร้อมกับการศึกษาในระดับอื่น กล่าวคือ ตั้งแต่ปี พุทธศักราช 2441 เริ่มให้มีการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยก่อนเรียนขึ้นที่เรียกว่า “ชั้นมูลศึกษาหรือการศึกษาเบื้องต้น” มุ่งเน้นสอนเด็กเล็ก ให้มีความพร้อมทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นการปูพื้นฐานทางการศึกษา และเสริมสร้างความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น 1) กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ 2) กิจกรรมสร้างสรรค์ 3) กิจกรรมเสรี 4) กิจกรรมเสริมประสบการณ์ 5) กิจกรรมกลางแจ้ง และ 6) กิจกรรมเกมการศึกษา ให้กับเด็กก่อนที่จะเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา รัฐบาลได้แสดงเจตนารมณ์ที่จะปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาสังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยยึดหลักว่า “คน” เป็นศูนย์กลางพัฒนา (ธวัช โพธิ์ทองคำ, 2553)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองปลิง ฯ เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ประสบความสำเร็จจนได้รับการเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ เห็นได้จากจุดเด่นของการพัฒนาที่ชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาด้วยดี (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองปลิงฯ, 2556) ทำให้เกิดผลงานและความภาคภูมิใจ เช่น ได้รับรางวัลมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพและศูนย์เด็กเล็กอ่อนหวานตาม

โครงการส่งเสริมทันตสุขภาพในเด็กก่อนวัยเรียน ได้รับรางวัลชนะเลิศ อันดับ 1 ประจำปี 2557 รางวัลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบระดับเขต (ศูนย์อนามัยที่ 8 นครสวรรค์) ประจำปี 2557 และรางวัลศูนย์เด็กเล็กคุณภาพดีเด่นระดับจังหวัด กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ประทานโล่เกียรตินิยม ประจำปี 2556 – 2557 เป็นต้น

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองปลิงฯ ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2525 เดิมชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองอำโพ ด้วยความร่วมมือร่วมใจของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มต่าง ๆ ได้รับบริจาคเงินและแรงงานในการซ่อมแซมโรงเก็บไม้ของโรงเรียนวัดสุบรรณาราม ต่อมาทางโรงเรียนต้องการใช้เป็นห้องคอมพิวเตอร์ จึงย้ายศูนย์ฯนี้ออกมาอยู่ที่ห้องประชุม ไม่เหมาะที่จะเป็นที่เลี้ยงเด็กวัย 3-6 ขวบ ต่อมาทางองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง เห็นความสำคัญของเด็กจึงย้ายมาอยู่ที่ศาลาประชาคมของตำบลหนองปลิง ได้เปลี่ยนชื่อเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองปลิง มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย มีการพัฒนาครูผู้สอน การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม รวมถึงการบริหารจัดการให้ได้คุณภาพตามปัจจัยการบริหารที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด จัดให้เด็กกลุ่มเป้าหมายทุกคนได้เตรียมความพร้อม 4 ด้าน อาทิ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนในระดับประถมศึกษาได้ในระดับที่น่าพึงพอใจ และได้รับรางวัลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดังกล่าว (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองปลิงฯ, 2556)

ผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา ระดับ 6 รับผิดชอบดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบกับจากผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองปลิงฯ ที่สามารถบริหารจัดการจนประสบความสำเร็จและได้รับรางวัลต่าง ๆ มากมาย จนเป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณชนทั่วไป ทำให้สนใจที่จะศึกษาถึง “ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก : กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองปลิง จังหวัดนครสวรรค์” ผ่านแนวคิดตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับปี พ.ศ. 2553 ตามมาตรฐาน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และ 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในการจัดทำคู่มือปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และทำให้เกิดความสำเร็จในการเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ผ่านเกณฑ์มาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองปลิง จังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และ 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
2. เพื่อสร้างคู่มือ “ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก”

วิธีการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured Interview) เป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งแบบสัมภาษณ์มีจำนวน 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง จังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วย ชื่อ-นามสกุล ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์, ตำแหน่งและวันที่ทำการตอบแบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านบริหารจัดการ, ด้านบุคลากร, ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย, ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร, ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย กลุ่มที่ใช้ในการวิจัยนี้คือ คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองปลิง จังหวัดนครสวรรค์ รวมทั้งสิ้น 11 คน ประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 คน 2) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา จำนวน 1 คน 3) กลุ่มครูผู้ดูแลเด็กเล็ก จำนวน 3 คน 4) ผู้แทนผู้ประกอบการ จำนวน 1 คน 5) ผู้แทนผู้นำชุมชน จำนวน 1 คน

ผลการวิจัย

จากการวิจัยปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองปลิง จังหวัดนครสวรรค์ สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และ 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับ ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 6 ด้าน พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ตำบลหนองปลิงฯ เมื่อจำแนกแต่ละด้านจะมีรายละเอียดซึ่งสามารถนำไปสร้างคู่มือ “ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก” ได้ ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการ

1.1 การวางแผน คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิงฯ ได้ร่วมกันบริหารจัดการและพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก โดยมีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาสามปี (พ.ศ. 2557 - 2559) จัดทำมาตรฐานการศึกษาหลักสูตร ที่ดำเนินการตามโครงสร้างและระบบการบริหารคุณภาพ (PDCA) และมีการบริหารแบบมีส่วนร่วม

1.2 การดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิงฯ อยู่ภายใต้การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง ทั้งในด้านการบริหารงาน บุคลากร งบประมาณ และวิชาการ ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

1.3 การควบคุมดูแล มีการควบคุมดูแลโดยคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิงฯ ซึ่งเมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ จะประชุมเพื่อปรึกษาหารือในการหาแนวทางแก้ไขหรือปรับปรุง

1.4 การจัดสรรทรัพยากร/งบประมาณ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะสนับสนุนงบประมาณ คือ อาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) ค่าวัสดุการศึกษา ค่าตอบแทนและค่าครองชีพของครูผู้ดูแลเด็ก โดยโอนงบประมาณผ่านมายังองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง ให้ดูแลควบคุมการใช้เบิกจ่ายงบประมาณ

1.5 การสร้างทีมงานในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ จากผู้ที่มีความสามารถหรือเป็นที่ยอมรับในชุมชน ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนกลุ่มองค์กรประชาคม ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครูผู้ดูแลเด็ก อย่างละไม่น้อยกว่า 1 คน โดยมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการ

2. ด้านบุคลากร

2.1 การสรรหา/เลือกสรรบุคลากรที่เกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องมีคุณสมบัติ บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการจัดการศึกษา อบรม เลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กเล็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสมอย่างมีคุณภาพ

2.2 การพัฒนาศักยภาพบุคลากร ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูหรือผู้ดูแลเด็กได้รับการอบรมพัฒนาด้านปฐมวัยเป็นประจำทุกปี และส่งเสริมให้ได้รับความรู้และฝึกทักษะเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 นอกจากนี้ยังส่งเสริมการจัดโครงการพัฒนาบุคลากรโดยจัด

ให้มีกิจกรรมการประชุม สัมมนาเชิงปฏิบัติการ ศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มความรู้ให้สามารถจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กเล็กตามกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม

3. ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

3.1 การจัดสถานที่ตั้งและความเหมาะสมของพื้นที่ใช้สอย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิงฯ
มีสถานที่ตั้งและความเหมาะสมของพื้นที่ใช้สอยเป็นอย่างดี ซึ่งตั้งอยู่ติดกับโรงพยาบาลส่งเสริม
สุขภาพตำบลหนองปลิง ไม่เป็นพื้นที่เสี่ยงอันตราย ได้แก่ บริเวณที่ต้องขนถ่ายแก๊ส น้ำมัน สารเคมี
หรือสารพิษ มลภาวะทางอากาศ แสงและเสียงที่มากเกินไป ตรงตามหลักเกณฑ์ของมาตรฐานการ
ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

3.2 สิ่งแวดล้อมทั้งภายในและนอกอาคาร มีการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายใน
อาคารให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ ตลอดจนจัดให้มีมาตรการด้านความปลอดภัย
และการป้องกันการบาดเจ็บในเด็กเล็ก คือ ภายนอกอาคารศูนย์เด็กเล็กมีสนามหญ้าและเครื่องเล่นที่
อยู่ในสภาพดี ไม่ชำรุด ไม่เป็นอันตรายต่อเด็กและมีความร่มรื่น สบาย เพราะมีการปลูกหญ้าและ
ต้นไม้ให้สวยงาม สะอาดตา ส่วนภายในอาคารมีพื้นที่ใช้สอยสำหรับการเรียนการสอนอย่าง
กว้างขวาง เพดานไม่ต่ำ หรือสูงจนเกินไป แสงสว่างเพียงพอ และอากาศถ่ายเทได้สะดวก

3.3 มาตรการความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนอง
ปลิงฯ มีความตระหนักในมาตรการความปลอดภัยจึงได้จัดทำอาคารที่ได้มาตรฐานถูกสุขลักษณะ จัดทำ
รั้วรอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดทำแผนรองรับกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน เช่น อัคคีภัย สาธารณภัยเป็นลาย
ลักษณ์อักษร จัดทำผังแสดงเส้นทางการอพยพเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินพร้อมทั้งมีป้ายสัญลักษณ์บอก
เส้นทางการอพยพที่ชัดเจนครบถ้วน กำหนดเวลาเปิด-ปิดประตูหน้าศูนย์ฯ เพื่อมิให้บุคคลประสงค์
ร้ายเข้ามาในบริเวณศูนย์พัฒนาเด็ก และในการรับ-ส่งเด็กเล็กจะต้องมีบันทึกเซ็นชื่อผู้ปกครองทุกครั้ง
เพื่อป้องกันบุคคลแอบอ้างมารับตัวเด็ก

4. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

4.1 การจัดการศึกษา/การจัดประสบการณ์ ครูผู้ดูแลเด็กเล็กจัดประสบการณ์เป็นราย
สัปดาห์ มีการใช้สื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเรื่องราวเนื้อหาจากผู้ส่งไปยังผู้รับในการเรียน การ
สอน ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้และการค้นพบด้วยตนเอง

4.2 การจัดกิจกรรมตามหลักสูตร มีการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
พุทธศักราช 2546 และตามเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ครูผู้ดูแลเด็กมีการศึกษาหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัยอย่างละเอียด จนเกิดความเข้าใจว่าจะพัฒนาเด็กอย่างไร เพื่อให้บรรลุตามจุดหมายที่หลักสูตร
กำหนดไว้ นอกจากนี้ครูผู้ดูแลเด็กยังศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อให้มีความเข้าใจยิ่งขึ้น เช่น
คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ข้อมูลพัฒนาการเด็ก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ซึ่งสังเกตได้จากการเรียนการสอนที่ทำให้เด็กมีพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกายสมวัย ด้านอารมณ์และจิตใจสมวัย ด้านสังคมสมวัย และด้านสติปัญญาสมวัย

4.3 การจัดโภชนาการตามพัฒนาการ ใช้แนวทางการดำเนินงานโภชนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมอนามัย โดยงานโภชนาการที่สำคัญมี 2 ส่วนคือ การจัดอาหารสำหรับเด็กเล็ก และการเฝ้าระวังการเจริญเติบโตของเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับอาหารตามวัยที่เหมาะสมและเพียงพอ รวมทั้งน้ำดื่มสะอาด และสารอาหารที่จำเป็น เช่น อาหารเสริม (นม) ดูได้จากตารางอาหารประจำวัน ซึ่งติดบอร์ดประกาศไว้ให้ผู้ปกครองทราบเช่นกัน บริเวณสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัว ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่องความสะอาดและความปลอดภัยเป็นหลัก

5. ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

5.1 การดำเนินงานให้ชุมชนหรือหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินงานให้ชุมชนหรือหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วม เพราะจะทำให้สามารถขับเคลื่อนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปสู่มาตรฐานการบริหารแบบมีส่วนร่วม ที่เป็นการระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วนของสังคมภายใต้ทักษะการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้เกี่ยวข้องที่จะทำให้เกิดความพร้อมใจที่จะร่วมมือในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ก้าวหน้าต่อไป

5.2 การส่งเสริมการเรียนรู้โดยชุมชนหรือหน่วยงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิงฯ ได้รับการสนับสนุนด้วยดีจากต้นสังกัด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง รวมถึงผู้ปกครองและชุมชน โดยร่วมกันให้การสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านวัสดุ สื่อการเรียนการสอน และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยในท้องถิ่น อีกทั้งในส่วนของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนก็สามารถบริจาคเงินเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้

6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

6.1 แนวทางหรือวิธีการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก ส่งเสริม สนับสนุน การจัดประชุม คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประกอบด้วย คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง หน่วยงานราชการอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อกำหนดแผนความร่วมมือหรือแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก

6.2 การสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาค ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิงฯ ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ระดับอำเภอ มีครูผู้ดูแลเด็กได้รับคัดเลือกให้เป็นประธานเครือข่ายครูผู้ดูแลเด็ก ระดับอำเภอเมืองนครสวรรค์ เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็กเล็ก

การอภิปรายผลและสรุป

จากงานวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในประเด็นที่สำคัญ คือ

ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ที่อาจเป็นเพราะว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้จัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้เด็กเล็กมีความพร้อมที่จะศึกษาต่อในขั้นต่อไป มีการกำหนดนโยบายการพัฒนา จากการดำเนินการพบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมให้เด็กมีทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการทุกด้านสมวัย มีการจัดโครงการพัฒนาความพร้อมของเด็ก ให้เด็กดูสื่อการสอนจากแผ่นวีซีดี ฟังนิทานที่ครูเล่าประกอบหุ่นมือ ฟังเพลงจากแผ่นซีดี มีลักษณะเป็นเพลงประกอบการเคลื่อนไหว มีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ครูส่งเสริมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็ก มีการวิเคราะห์เด็กเป็นรายบุคคล มีการจัดกิจกรรมตามกลุ่มสาระที่ควรเรียนรู้ ซึ่งครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านสติปัญญา สอดคล้องกับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Maddox (2002, อ้างถึงใน ปรีทิพย์ บุญคง, 2546) ได้วิจัยกลยุทธ์การสอนและบทเรียนตัวอย่างที่หลากหลายสำหรับครูเพื่อใช้ในชั้นเรียนและการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ในชั้นเรียนหลังการฝึกอบรม จากการศึกษาเพื่อฝึกอบรมกลุ่มครูที่สุ่มมาจากสหวิทยาเขต Norwalk – La Mirade ค.ศ. 2002 พบว่า กลยุทธ์การสอนเพียงกลยุทธ์เดียวไม่สามารถทำให้กระบวนการเรียนการสอน ประสบผลสำเร็จทั้งหมดเมื่อลดขนาดชั้นเรียนลงพบว่า ครูหลายคนปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนโดยไม่มีหรือมีประสบการณ์ในการสอนน้อย ครู 15 คน จากจำนวน 25 คน ไม่เคยฝึกสอนมาก่อนเข้าปฏิบัติการในชั้นเรียนมีทางเลือก 3 ทาง ในการศึกษาทางเลือกที่ 1 ประกอบด้วย การประเมินรูปแบบการสอนฝึกอบรม ครูตอบคำถามข้อสอบเชิงเนื้อหา และแบบตรวจสอบรายการ การใช้กลยุทธ์พหุปัญญา การใช้โครงสร้างการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทางเลือกที่ 2 ประกอบด้วย การฝึกอบรมครูด้านกลยุทธ์พหุปัญญา 16 ชั่วโมง และโครงสร้างการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทางเลือกที่ 3 ครูกลับไปทำแบบทดสอบเชิงเนื้อหา และแบบตรวจสอบรายการของครูอีกครั้งหนึ่งเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลง รูปแบบการสอนหลังจากการฝึกอบรม ช่วยให้ครูเชื่อมโยงอารมณ์เข้ากับเนื้อหาทางวิชาการที่สนับสนุนการมีปฏิสัมพันธ์ในทางบวกทำให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น การฝึกอบรมทำให้ครูปรับปรุงกลยุทธ์และรูปแบบการสอนเฉพาะด้านที่ได้รับ

ด้านบุคลากร อาจเป็นเพราะว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิงฯ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูหรือผู้ดูแลเด็กได้รับการอบรมพัฒนาด้านปฐมวัยเป็นประจำทุกปี และส่งเสริมให้ได้รับความรู้และฝึกทักษะเพิ่มเติม ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2546 เมื่อครูผู้ดูแลเด็กเล็กได้รับการอบรมมาแล้วจะมีการจัดทำโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ส่งผลให้

ได้รับรางวัลครูดีเด่น ประจำปี 2557 ครูผู้ดูแลเด็กยังต้องมีคุณลักษณะที่เหมาะสม กล่าวคือ มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็ก รวมถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย, ด้านอารมณ์-จิตใจ, ด้านสังคม และด้านสติปัญญา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ ภูวาลัย (2553) ที่ศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเจริญผล อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ด้านบุคลากร ครูผู้ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดเป็นองค์ประกอบหลักที่มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้เด็กมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมและผู้ที่มิบทบาทในการพัฒนาชุมชนก็มีความสำคัญในการสนับสนุนให้เด็กและผู้ปกครองมีความเท่าเทียมกันในระดับหนึ่งอันได้แก่ การส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กได้มีความรู้ เด็กได้รับการประเมินพัฒนาการและการจัดหาอุปกรณ์ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก มีโอกาสได้เรียนรู้ และการสร้างแรงกระตุ้นให้กับผู้ดูแลเด็ก โดยการจัดกิจกรรมสัมพันธ์แข่งขัน ด้านพัฒนาการตามวัย โดยกิจกรรมเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันให้ผู้ดูแลเด็กได้เห็นถึงความสำคัญของการดูแลเด็กให้มีการดูแลคุณภาพชีวิตที่ดีมีพัฒนาการที่สมวัย

ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน อาจเป็นเพราะว่าในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการดำเนินงานให้ชุมชนหรือหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วม เพราะจะทำให้สามารถขับเคลื่อนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปสู่มาตรฐานการบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วนของสังคม ภายใต้ทักษะการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้เกี่ยวข้องที่จะทำให้เกิดความพร้อมใจที่จะร่วมมือในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ก้าวหน้าต่อไป ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองปลิง ฯ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ คณะกรรมการจะมีทั้งผู้แทนผู้นำชุมชน ผู้แทนผู้ปกครอง หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ของตำบลหนองปลิงเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินงานพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก และให้คำปรึกษาสนับสนุนทรัพยากรในการทำกิจกรรม หรือมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนะ สีวะธมย์ (2553) ได้ศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ในอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร พบว่า ด้านการมีส่วนร่วม ภาพรวมอยู่ในระดับมากเพราะว่ากลุ่มผู้บริหารได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เช่น การสนับสนุนวัสดุการศึกษา สื่อการเรียนการสอน และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมเป็นกรรมการสถานศึกษา เพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดนโยบาย และร่วมดำเนินการให้เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครองอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก : กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองปลิง จังหวัดนครสวรรค์ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารควรประสานความร่วมมือจากคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อจัดให้มีการประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง และผลักดันให้มีระบบประกันคุณภาพภายใน
2. ด้านบุคลากร ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูหรือผู้ดูแลเด็กได้รับการอบรมพัฒนาด้านปฐมวัยเป็นประจำทุกปี และฝึกทักษะเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546
3. ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มีอาคารและสถานที่เหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนเด็กเล็กพอสมควร เพื่อรองรับเด็กเล็กที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรมีการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรและวิชาการให้ครบตามหลักสูตร จะส่งผลให้เด็กเล็กมีพัฒนาการสมวัยครบทั้ง 4 ด้าน
5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน หน่วยงานภาครัฐ เอกชน รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรประสานความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรร่วมกันบริหารจัดการและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี จัดทำมาตรฐานการศึกษาหลักสูตร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองปลิงฯ นอกจากนี้ควรมีการศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองปลิง ฯ นอกเหนือจากมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้ศึกษาจากงานวิจัย ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตร
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในส่วนของผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถบริหารจัดการ และดำเนินงานได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนมากขึ้น เช่น การศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2553). *มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.
- ทัศนะ สีวะรัมย์. (2553). *การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ในอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- ธวัช โพธิ์ทองคำ. (2553). *การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์*. (รายงานการศึกษาอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- ปริญทิพย์ บุญคง. (2546). *การศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองปลิง จังหวัดนครสวรรค์. (2556). *แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2556*. ม.ป.ท.: สำนักปลัดกระทรวงมหาดไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักบริหารการศึกษท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2545). *แนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545-2559)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อสาธิตราชดิณแดน.
- สุชาดา กุละชัย. (2553). *การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบลเจริญผล อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).

สภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42
THE STATE AND GUIDELINES FOR DEVELOPMENT OF ACADEMIC
ADMINISTRATION IN SCHOOLS UNDER SECONDARY SCHOOL DISTRICT 42

คณะศรัทธา ประสงค์ผล *

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 331 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด รองลงมาคือด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ส่วนด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติต่ำสุด 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น จัดให้มีโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการของครูอาจารย์และนักเรียนต่างสถาบัน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อความสัมพันธ์ที่ดีและความก้าวหน้าทางด้านวิชาการ จัดกิจกรรมด้านวิชาการเพื่อเป็นการสานความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นและส่งนักเรียนเข้าไปร่วมกิจกรรมกับสถาบันหรือองค์กรอื่น ทั้งภาครัฐ และเอกชน โดยกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ นักเรียน หรือ ครู อาจารย์ ที่จะเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นักเรียน ครู อาจารย์ ไปต่างประเทศ

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา การบริหารงานวิชาการ

* นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น,

Abstract

The objectives of this research were to study the state and guidelines for development of academic administration of education school district 42. The Samplings were school directors, deputy directors, chief of departments and teachers with the total of 331 persons. The tools of the survey were questionnaires and structural interviews. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results showed that as a whole, 1) Frequency counts, the state for academic administration was at high level. Means of each aspect were put in order from the highest to the lowest, namely: development of learning process, the evaluation and education equivalence transfer, development of internal quality assurance, educational guidance, education communications, promoting and involving the community: an individual, the student's family, other organizations and institutions related to educational management, teaching media development, innovations and technology, promotion of the community's academic knowledge, research's and development for quality education, development of learning resources, cooperation in academic development with other schools. 2) Guidelines for development of academic administration in cooperation of academic administration between educational schools and other organizations: to organized academic knowledge-exchange programmed for teachers and students both domestic international schools developed better relationships and academic progress organized academic activities can maintained good relationships with other organizations by regularly sending students to attend academic activities with both private and government sectors. Teachers and students who attended knowledge-exchange program must be qualified and well-knowledged, especially international exchanged program.

Keywords : Guidelines for development, Academic administration

บทนำ

การศึกษานั้นถือได้ว่าเป็นระบบใหญ่ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต สุขภาพร่างกาย จิตใจ ทางด้านครอบครัว สังคม วัฒนธรรม รวมถึงเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม (ประเวศ วะสี, 2550) ซึ่งกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552 – พ.ศ.2561) นั้นเน้นพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ที่มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า สามารถดึงดูดคนเก่ง คนดีมีใจรักในวิชาชีพครูมาเป็นครู พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ สำหรับการศึกษาและเรียนรู้ทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการศึกษิตตามอัธยาศัย พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ที่เน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาและองค์กรปกครอง 7 ส่วนท้องถิ่นรวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วนมีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554) ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ว่าการปฏิรูปการศึกษาเป็นหนึ่งในวาระเร่งด่วนที่คณะรัฐมนตรีดำเนินการแก้ไขเพื่อพัฒนาระบบการศึกษาของไทยซึ่งเป็นที่สนใจในการผลิตและพัฒนาบุคลากรของประเทศเพื่อนำไปสู่การเสริมสร้างสมรรถนะของคนไทยให้มีความพร้อมสำหรับก้าวเข้าสู่เศรษฐกิจและสังคมในโลกศตวรรษที่ 21 และให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาที่รัฐบาลได้มีนโยบายกำหนดไว้ (ขวณิ ทองโรจน์, 2557)

งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่ พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญ ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ และนอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสถานศึกษาทุกแห่งยังมีการนำผลการทดสอบวัดความรู้ระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการประกันคุณภาพทางการศึกษา โดยมีการประกันคุณภาพภายใน การประกันคุณภาพภายนอก (สมศ.) โดยเฉพาะการประกันคุณภาพทางการศึกษารอบที่สามในมาตรฐานที่ 1 ผลการจัดการศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 5 ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งเป็นกลุ่ม ตัวบ่งชี้พื้นฐาน มีน้ำหนักคะแนน 20 คะแนน เป็นน้ำหนักคะแนนมากที่สุดในมาตรฐานที่ 1 นี้ (มิตรสัน ดำธรรม, 2555)

ผลการสอบวัดความรู้ระดับชาติ (O-NET) ของสถาบันทดสอบทางการศึกษา สทศ. (องค์การมหาชน) ประจำปีการศึกษา 2555 ที่ผ่านมาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 ซึ่งได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ และจังหวัดอุทัยธานี มีผลทดสอบทางการศึกษาอยู่ระดับที่ 19 จากทั้งหมด 42 เขตทั่วประเทศ พร้อมกับผลการสอบวัดความรู้ระดับชาติ (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2556 มีคะแนนเฉลี่ย 8 กลุ่มสาระเพียงคะแนน 37.59 เท่านั้น (เอกสารรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 ประจำปี 2556) และจากการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผลการประเมินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 นั้น รับรอง 25 แห่ง ไม่รับรอง 25 แห่ง ซึ่งคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ร้อยละ 50 เท่านั้น (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2557)

จากผลการสอบวัดความรู้ระดับชาติ (O-NET) และ ผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 นี้ อาจมองได้ว่าการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 (จังหวัดนครสวรรค์ และ จังหวัดอุทัยธานี) นั้นควรที่จะมีการพัฒนาในด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผลการศึกษาหรืออีกทั้งการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 ซึ่งอาจจะพัฒนาโดยมองจากปัญหาด้านวิชาการด้านอื่นและปัญหาภายในโรงเรียนอีกหลายด้าน ซึ่งจะทำให้ผลการสอบวัดความรู้ระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดีขึ้นกว่าเดิม

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับ สภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายพัฒนาผู้บริหารและพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนตลอดจนถึงการใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปพัฒนาตนเองด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริหารเพื่อให้เกิดผลดีในการจัดการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่องสภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ครอบคลุมจังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดอุทัยธานี เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ครูหัวหน้ากลุ่มสาระ และครูผู้สอน ของโรงเรียนสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 จำนวน 58 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 2,389 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 331 คน แสดงตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและตัวอย่าง

ตำแหน่ง	ประชากร	ตัวอย่าง
ผู้บริหารสถานศึกษา	550	76
ครูผู้สอน	1,836	255
รวม	2,389	331

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1) แบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นเชิงตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ วิเคราะห์โดยหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ซึ่งจะมีเกณฑ์สำหรับแปลความหมายดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2) แบบสัมภาษณ์ โดยนำข้อคำถามที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย และ ระดับน้อยที่สุด เป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน

ผลการวิจัย

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตามประเภทกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1) ประเภทผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 76 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระ คิดเป็นร้อยละ 64.47 รองลงมาเป็นตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 22.37 มีระดับการศึกษาวุฒิการศึกษามัธยมศึกษาโท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.84 รองลงมา เป็นวุฒิปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 32.90 ในส่วนช่วงอายุ มีอายุระหว่าง 41 ปีขึ้นไป มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.16 รองลงมา อายุ 31-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.47 มีประสบการณ์ด้านการบริหาร มากกว่า 20 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.62 รองลงมา 11-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.32

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไป ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
1.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน	10	13.16
1.2 รองผู้อำนวยการโรงเรียน	17	22.37
1.3 หัวหน้ากลุ่มสาระ	49	64.47
2. วุฒิการศึกษา		
2.1 ปริญญาตรี	25	32.90
2.2 ปริญญาโท	47	61.84
2.3 ปริญญาเอก	4	5.26
3. อายุ		
3.1 น้อยกว่า 25 ปี	2	2.63
3.2 26-30 ปี	6	7.90
3.3 31-35 ปี	11	14.47
3.4 36-40 ปี	9	11.84
3.5 41 ปีขึ้นไป	48	63.16
4. ประสบการณ์ด้านการบริหาร		
4.1 ต่ำกว่า 5 ปี	8	10.53
4.2 5-10 ปี	8	10.53
4.3 11-20 ปี	20	26.32
4.4 มากกว่า 20 ปี	40	52.62

2) ประเภทครูผู้สอน สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในตำแหน่งครูผู้สอนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 255 คน พบว่าระดับการศึกษามีวุฒิปริญญาตรี มีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 70.20 และ วุฒิปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 29.80 ช่วงอายุระหว่าง อายุ 26-30 ปี มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 28.63 รองลงมา อายุ 41 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 27.06 มีประสบการณ์ด้านการสอน 5-10 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.63 รองลงมา 11-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.88

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไป ในตำแหน่งครูผู้สอน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. วุฒิการศึกษา		
2.1 ปริญญาตรี	179	70.20
2.2 ปริญญาโท	76	29.80
2.3 ปริญญาเอก	0	0
2. อายุ		
3.1 น้อยกว่า 25 ปี	19	7.45
3.2 26-30 ปี	73	28.63
3.3 31-35 ปี	61	23.92
3.4 36-40 ปี	33	12.94
3.5 41 ปีขึ้นไป	69	27.06
3. ประสบการณ์ด้านการสอน		
4.1 ต่ำกว่า 5 ปี	63	24.71
4.2 5-10 ปี	73	28.63
4.3 11-20 ปี	66	25.88
4.4 มากกว่า 20 ปี	53	20.78

สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 พบว่าการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 โดยภาพรวมทั้ง 12 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.077$) โดย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{x} = 4.132$) รองลงมาคือด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติระดับมาก ($\bar{x} = 4.123$) ส่วนด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.021$)

ตารางที่ 4 สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 42

การบริหารงานวิชาการ	\bar{x}	sd.	ระดับการปฏิบัติ
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.107	.481	มาก
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.132	.418	มาก
3. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	4.123	.465	มาก
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา	4.049	.529	มาก
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา	4.059	.510	มาก
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.042	.512	มาก
7. การนิเทศการศึกษา	4.073	.474	มาก
8. การแนะแนวการศึกษา	4.077	.492	มาก
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.120	.462	มาก
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน	4.059	.577	มาก
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น	4.021	.505	มาก
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	4.068	.546	มาก
ภาพรวม	4.077	.035	มาก

การอภิปรายผลและสรุป

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 42 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้บริหารงานวิชาการทั้งหมด 8 คน โดยพิจารณา
จากค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย และ น้อยที่สุด แต่ละ
ด้านเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์แต่ผลการวิจัยพบว่า แต่ละด้านไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
เนื่องจากว่า มีการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการอยู่ระดับมาก ดังนั้น ในการสัมภาษณ์ผู้บริหาร
สถานศึกษาจึงเป็นการถามข้อเสนอแนะในการดำเนินการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.1 ให้ครูวิเคราะห์ความต้องการของชุมชนว่าต้องการให้ลูกหลานได้เรียนรู้สิ่งใดจาก
โรงเรียนแล้วนำมาจัดทำเป็นหลักสูตรการเรียนการสอนตามความต้องการของชุมชน โดยจัดหลักสูตร
ที่เน้นการพัฒนาคนด้านความคิด จิตใจ และমনะคติ พัฒนาคนที่มีความคิดจิตใจที่เป็นกลาง หรือ
หลักสูตรที่สร้างคนตามศักยภาพที่มีอยู่

1.2 มีการส่งครูเข้ารับการอบรม เพิ่มเติมทักษะความรู้ ที่นำมาพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน หลักสูตรที่ช่วยส่งเสริมศักยภาพของคนที่มียุให้เต็มศักยภาพ ความสามารถในการพึ่งตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยผู้อื่น

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2.1 เน้นให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ใช้สื่อนวัตกรรม ต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยปรับให้เหมาะสมกับนักเรียนโดยสังเกตพฤติกรรมการตอบรับของนักเรียน เพื่อนำมาปรับปรุงอยู่เสมอ

2.2 ส่งเสริมด้านการพัฒนาเรียนรู้โดยการให้นักเรียนไปทัศนศึกษาดูงานนอกสถานที่ ที่มีประโยชน์จริง ๆ ให้สามารถนำกลับมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ ต่อยอดความรู้ได้ จากความสนใจของนักเรียนและชุมชนเป็นสำคัญ

3. ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน

3.1 กำหนดกฎเกณฑ์ระเบียบการวัดผล ประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียนที่ชัดเจน และ ให้ครูศึกษากฎเกณฑ์ระเบียบให้เข้าใจ ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

3.2 ให้ครูใช้ความหลากหลายในการวัดผลประเมินผล โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และจากประสบการณ์จริง ดูจากผลงานที่เป็นที่ประจักษ์

3.3 กำหนดเป้าหมายการประเมินผลการศึกษา เน้นการพัฒนากระบวนการทางปัญญา และความสามารถของคน เพื่อสร้างคน กระบวนการแก้ปัญหาของคน เพื่อการแก้ปัญหาของสังคม และประเทศ เพื่อฝึกฝนอบรมคนให้มีเหตุผล วางรากฐานทางปัญญา คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมให้กับนักเรียน เพื่อให้เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วน

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

4.1 ส่งเสริมการทำวิจัยทางการศึกษาแบบมุ่งโครงการพัฒนา โดยดำเนินการทำโครงการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อเป็นการแก้ปัญหาทางการเรียนของนักเรียน พร้อมกับสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูอาจารย์ที่ทำงานวิจัยดีเยี่ยม

4.2 ตั้งเป้าหมายการศึกษาที่เน้นการศึกษาวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ และสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ เน้นการจัดทำโครงการวิจัยและโครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่ดี เพื่อค้นหาค้นหาองค์ความรู้ใหม่ ๆ และเน้นให้นักเรียนมีความสามารถสร้างและผลิตเทคโนโลยีได้ โดยคิดค้นจากหลักเทคโนโลยีที่เรียนมา แล้วนำมาพัฒนาดัดแปลงและต่อยอด ด้วยความคิดริเริ่ม ความเฉียบแหลม และความอุตสาหะที่มีอยู่ในตน

5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

5.1 ส่งเสริมให้ไปศึกษาดูงานด้านการผลิตสื่อนวัตกรรมใหม่ ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่เหมาะกับโรงเรียน แล้วนำมาปรับปรุงใช้ให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนและโรงเรียน และเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์กับครูอาจารย์

5.2 ส่งเสริมให้มีการสัมมนาอบรมเชิงปฏิบัติด้านสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษา ในแต่ละกลุ่มสาระเพื่อจะได้คิด สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ ๆ เสมอ และควรตรวจสอบว่าโรงเรียนเขา กลุ่มสาระใดยังขาด สื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษาตัวไหน ก็จัดหาเพิ่มให้ครบทุกกลุ่มสาระ

6. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

6.1 ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และ นิเทศ กำกับติดตาม ประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

6.2 จัดระบบข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ของผู้เรียน ของสถานศึกษา ของตนเอง เช่น จัดเส้นทาง/แผนที่และระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดสถาบันการศึกษา พิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ

7. ด้านการนิเทศการศึกษา

7.1 ควบคุมดูแลการนิเทศ ให้เป็นไปตามข้อกำหนด เป็นระบบ และควรจัด การนิเทศอย่างต่อเนื่องโดยสังเกตบรรยากาศให้เป็นแบบกันเองไม่เคร่งเครียดเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน

7.2 จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างครูผู้สอนและศึกษานิเทศก์ โดยนำผลการนิเทศมาวิเคราะห์ร่วมกัน และ นำผลที่ได้มาปรับแก้ สำหรับปัญหาที่พบในการเรียนการสอน

8. ด้านการแนะแนวการศึกษา

8.1 จัดทำแบบสอบถามหรือจัดประชุมเรื่องมุ่งหวังหรือความต้องการด้านการศึกษา เพื่อให้ทราบว่าเด็กนักเรียน ผู้ปกครอง และ คนในชุมชน มีความต้องการให้เด็กศึกษาต่อด้านใด และ เพื่อให้ผู้ปกครองและเด็กนักเรียนทราบความต้องการของกันและกัน เพื่อลดปัญหาที่ผู้ปกครองมักจะเป็นผู้เลือกให้นักเรียนเอง

8.2 จัดแนะแนวการศึกษาต่อซึ่งต้องการผู้จบสายอาชีพมากกว่าสายสามัญ และคำนึงถึงความต้องการในอนาคต และจัดวิทยากรมาให้ความรู้ให้ครบทุกสายอาชีพ ทุกสายงาน

9. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

9.1 จัดประชุมครูอาจารย์เพื่อชี้แจงข้อมูลให้ได้รับทราบทำความเข้าใจถึงความจำเป็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาแก่ครูอาจารย์ทุกคนให้ รับทราบและเข้าใจตรงกัน ตระหนักเห็นถึงความสำคัญ โดยแบ่งงาน แบ่งหน้าที่ กำหนดฝ่ายพร้อมผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน

9.2 กำหนดโครงสร้าง เป้าหมายความสำเร็จ เกณฑ์การประเมิน ตัวชี้วัดอย่างชัดเจน ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ จัดประเมินสถานศึกษาปีละ 2 ครั้ง หรือ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

10. ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

10.1 ควรใช้กิจกรรมในการถ่ายทอดความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ให้เด็กในชุมชน ผู้ปกครอง ได้เข้ามามีส่วนร่วมเสมอ เช่น งานนิทรรศการด้านวิชาการ

10.2 โรงเรียนจัดกิจกรรมอบรมเผยแพร่ให้ความรู้แก่ชุมชน ให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แลกเปลี่ยนความรู้ในชุมชน นำความรู้ในชุมชนที่มีประโยชน์สอดคล้องกับหลักสูตรนำมาจัดการเรียนการสอนเพิ่มทักษะ ประสบการณ์ให้กับนักเรียน อย่างหลากหลาย

11. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

11.1 จัดให้มีโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการของครูอาจารย์และนักเรียน ต่างโรงเรียน ต่างสถาบัน ทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ เพื่อความสัมพันธ์ที่ดีและความก้าวหน้าทางด้านวิชาการ

11.2 จัดกิจกรรมด้านวิชาการเพื่อเป็นการสานความสัมพันธ์กับองค์กรอื่น และ ส่งนักเรียนเข้าไปร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ตามสถาบันอื่น องค์กรอื่น ทั้งภาครัฐ และเอกชน ที่ได้จัดขึ้นเสมอ

12. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

12.1 จัดให้ผู้ปกครอง บุคคลในชุมชน มาแลกเปลี่ยนความรู้ และทำการสำรวจความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ทั้งภาครัฐ และ เอกชน

12.2 ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาการและการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา โดยส่งครูอาจารย์เข้ารับการอบรม กับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

จากผลการวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 มีประเด็นที่น่าสนใจที่ผู้วิจัยขอนำมาสรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ซึ่งได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ และ จังหวัดอุทัยธานี นั้น มีผู้อำนวยการเขตที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัด กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่ชัดเจนปฏิบัติได้ง่าย มีการบริหารจัดการภายในโรงเรียนในรูปแบบทีมเวิร์ค พร้อมกับผู้ผู้อำนวยการเขตคอยดูแลอย่างใกล้ชิด มีนโยบายพัฒนาการเรียนการสอนด้านวิชาการแบบเชิงรุก

ตลอดเวลา มีการแบ่งฝ่ายงานความรับผิดชอบกันอย่างชัดเจน ทำให้การติดต่อประสานงานมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว คล่องตัว มีการติดตามผลประเมินผลงานด้านวิชาการ พัฒนาปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งครูและผู้บริหารโรงเรียนต่าง ๆ ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการที่จะสนองนโยบายของเขต และ ตระหนักเห็นถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ที่มีคุณภาพ จะส่งผลให้นักเรียนและโรงเรียนมีชื่อเสียง ซึ่งเป็นงานหลักของสถานศึกษา เพราะการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญต่อคุณภาพของสถานศึกษา โดยเฉพาะคุณภาพของผู้เรียนและส่งผลถึงคุณภาพในทุกด้านของการบริหารโรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) และจากผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องกระบวนการบริหาร ส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของครู เอาใจใส่ในการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ จึงได้รับความร่วมมือจากครูผู้สอน ดังที่ สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545) กล่าวถึงการบริหารสถานศึกษา สรุปได้ว่าการบริหารโรงเรียนนั้น ผู้บริหารต้องยึดหลักการบริหารให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยอาศัยหลักการบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไปตามโครงสร้างการบริหารของโรงเรียน หรือกระทรวงศึกษาธิการกำหนดตามกฎหมาย และการใช้ภาวะผู้นำมาใช้ในการบริหารโรงเรียน และสอดคล้องกับ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546) ซึ่งได้อธิบายไว้ว่า ในสถานศึกษางานวิชาการอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหาร รวมทั้งผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนครูอาจารย์ โดยผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการร่วมกับครูผู้สอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีชา หมดโนต (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง สมรรถนะด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่าสมรรถนะด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก งานวิจัยของ พิมพ์ประวีณา บุญเอี่ยม (2553) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์ เพื่อรองรับสู่การเป็นสถาบันอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 พบว่าระดับการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดของครู พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก งานวิจัยของ สงคราม วันแย้ม (2554) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง การศึกษาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเจตคติของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่าระดับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก งานวิจัยของณรงค์ ดิษดี (2554) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง สมรรถนะการบริหารงานวิชาการโรงเรียนกีฬาในเขตภาคเหนือ พบว่า สมรรถนะการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก งานวิจัยของ วันดี โชติศรีพันธุ์พร (2554) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร พบว่า

โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยผลการวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมด จะเห็นได้ว่า สภาพการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายด้าน ทั้ง 12 ด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์และบุคลากร นั้นมีความรู้ความสามารถ ร่วมกันวางแผน จัดทำแผนการเรียนรู้ ผลิตรายวิชาหรือหน่วยการเรียนรู้ที่ทันสมัยเหมาะสมกับนักเรียน ส่วนการบริหารงานวิชาการด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นและ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ แม้จะมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้เพราะครูอาจารย์มีภาระหน้าที่หลายด้านจึงเข้าร่วมงานหรือกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ที่โรงเรียน หรือ สถาบันอื่นจัดขึ้นได้น้อย ทั้งค่าใช้จ่ายและระยะทางก็เป็นอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และในรายด้านทุกด้านพบว่ามีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน จึงแสดงให้เห็นว่าผู้บริหาร ครูผู้สอน ทุกท่านให้ความสำคัญในงานวิชาการ ซึ่งงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา ซึ่งผลสำเร็จที่เกิดขึ้นได้นั้น ก็ขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการบริหารงานวิชาการ ในด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นและ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ แม้จะมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้เพราะครูอาจารย์มีภาระหน้าที่หลายด้านจึงเข้าร่วมงานหรือกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ที่โรงเรียน หรือ สถาบันอื่นจัดขึ้นได้น้อย ทั้งค่าใช้จ่ายและระยะทางก็เป็นอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรม เมื่อทราบปัญหา ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ก็นำไปคิดหาหนทางแก้ไขปัญหาเพื่อเป็นการพัฒนางานวิชาการในด้านนี้ให้มีคุณภาพ โดยการสร้างเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก โรงเรียนนั้น เพื่อสร้างความเข้มแข็ง ความร่วมมือกัน เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษา ครูอาจารย์ได้เรียนรู้เทคนิคใหม่ ๆ ในการนำหลักสูตรไปใช้ได้ สนับสนุน ส่งเสริม ให้ครูมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการต่าง ๆ จัดหาสื่อ นวัตกรรม หรือ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และ สิ่งที่สำคัญคือ การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถ ที่ใช้ในการเลี้ยงดูตัวเองได้ และใช้ทฤษฎีการบริหารงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการที่จะพัฒนางานด้านวิชาการทุกด้านให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลได้มาตรฐาน โดยเฉพาะด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ต้องมีวงจร (Cycle) เข้าไปเป็นตัวดำเนินการตามขั้นตอน 4 ขั้น PDCA คือ วางแผน (Plan) ปฏิบัติ (Do) ตรวจสอบ (Check) และนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข (Act)

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้เห็นถึงสภาพและปัญหาของการบริหารโดยภาพรวม เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลในการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นหนึ่งในหลักการบริหารสถานศึกษาที่ดี
2. ควรที่จะมีการศึกษากระบวนการจัดการบริหารด้านเครือข่ายและกิจกรรม ที่ให้คณาจารย์มีส่วนร่วมเพื่อสร้างความสามัคคีกันภายในเครือข่าย ที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ขวณี ทองโรจน์. (2557, 30 กันยายน). สถานการณ์ศึกษาชีวิตวิถีปฏิรูปการเรียนรู้ของไทยให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ. มติชน, 16.
- ณรงค์ ดิษดี. (2554). สมรรถนะการบริหารงานวิชาการโรงเรียนกีฬาในเขตภาคเหนือ (สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- ประเวศ วะสี. (2550). ระบบการศึกษาที่คณาจารย์นำความรู้. นนทบุรี: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.
- ปรีชา หมดโนต. (2550). สมรรถนะด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน อำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. (การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช).
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพมหานคร.
- พิมพ์ประวีณา บุญเยี่ยม. (2553). แนวทางการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุดรธานี เพื่อรองรับสู่การเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3. (การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร).

- มิตรสัน ดวงธรรม. (2555). แนวทางการพัฒนางานวิชาการตามทัศนะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40. (การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- วันดี โชติศรีพันธุ์พร. (2554). การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร. (สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- สงคราม วันแย้ม. (2554). การศึกษาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเจตคติของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. (การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42. (2556). เอกสารรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET). นครสวรรค์: ม.ป.พ.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2557). เอกสารรายงานสรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: สหાયบล็อกลและการพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2554). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 -2561). กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สุกฤตา เกตานนท์. (2555). ปัญหาและแนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอโคกเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 กรณีศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก. (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา).

อำนาจศาลในกฎหมายการชุมนุมสาธารณะของประเทศไทย THE LEGISLATION RELATING TO THAI PUBLIC ASSEMBLY

ญาณวัฒน์ พลอยเทศ *

บทคัดย่อ

กฎหมายการชุมนุมสาธารณะของประเทศไทย มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2558 ซึ่งเมื่อมีการประกาศใช้บังคับแล้ว การชุมนุมสาธารณะที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคตต้องอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายดังกล่าว เนื่องจากประเทศไทยยังไม่เคยมีกฎหมายการชุมนุมสาธารณะ จึงมีปัญหาบางประการที่เป็นประเด็นที่น่าสนใจ กล่าวคือ ในเนื้อหาของกฎหมายฉบับนี้มีประเด็นที่มีการถกเถียงกันมากนับตั้งแต่เริ่มต้นการร่างกฎหมาย แต่เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับ แนวคิดในเรื่องดังกล่าวก็ยังเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันอยู่ ประเด็นดังกล่าวคือ ประเด็นที่เกี่ยวกับอำนาจศาลในกฎหมายการชุมนุมสาธารณะ ซึ่งในกฎหมายกำหนดให้อำนาจการพิจารณาคดีที่เกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะเป็นอำนาจของศาลยุติธรรม แต่โดยหลักการอำนาจศาลที่เกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะควรเป็นอำนาจของศาลปกครองที่จะพิจารณาคดี หรือมีคำสั่งอย่างใดเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะ ดังเช่นในกฎหมายการชุมนุมสาธารณะของสหพันธรัฐเยอรมนี ทั้งนี้เพราะคำสั่งหรือคำวินิจฉัยของศาลเป็นผลกระทบต่อการใช้สิทธิของประชาชน ซึ่งควรถือเป็นคำสั่งทางปกครอง บทความฉบับนี้จึงเป็นข้อเสนอแนะในการพิจารณาเพื่อปรับปรุงกฎหมายการชุมนุมสาธารณะต่อไปในอนาคต

คำสำคัญ : การชุมนุมสาธารณะ กฎหมาย อำนาจศาล

* คณบดีคณะนิติศาสตร์ วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

Abstract

Public gatherings of international law effective on August 9, 2015. This was announced force. Public gatherings will take place in the future under the provisions of such laws. Since Thailand has never had legal public gatherings. So there are some problems that are interesting issues. Namely the content of this law are issues that have been debated since the start of the legislative body. However when the law comes into force, such concept has still been criticized. Such issues are Issues relating to jurisdiction in the public assembly law. The law empowers the ruling on public assembly is the power of the judiciary. But in principle, jurisdiction on public gatherings should be the jurisdiction of the Court. To trial or have any queries regarding public gatherings. The aim, as in the law of the Federal Republic of Germany Nook the order or decision of the court as affecting the rights of individuals. This should be considered an administrative order. This article is the suggestion to consider legislation to improve public gatherings in the future.

Keywords : Public assembly, The legislative, Law empowers

บทนำ

เป็นเวลากว่า 10 ปี ที่ปัญหาการชุมนุมสาธารณะในประเทศไทยเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง สาเหตุของการชุมนุมสาธารณะที่เกิดขึ้น อาทิ การคัดค้านการดำเนินงาน ตามโครงการของรัฐบาล เช่น คัดค้านการสร้างเขื่อน คัดค้านการวางท่อก๊าซ คัดค้านการสร้างโรงงานไฟฟ้านิวเคลียร์ หรือ การชุมนุมของกลุ่มเกษตรกรเพื่อเรียกร้องราคาผลผลิตทางการเกษตร หรือ การชุมนุมเพื่อเรียกร้องความเป็นประชาธิปไตยหรือต่อต้านการไม่เป็นประชาธิปไตย หรือ การชุมนุมเพื่อเรียกร้องทางการเมือง เช่น เรียกร้องให้มีการยุบสภาหรือให้รัฐบาลลาออก เหล่านี้ล้วนเป็นที่มาของการชุมนุมสาธารณะ ตลอดหลายปีที่ผ่านมาเมื่อมีการชุมนุมสาธารณะโดยเฉพาะการชุมนุมสาธารณะที่เกิดจากเหตุผลทางการเมือง มักจะนำมาซึ่งความสูญเสียในทุกด้านจนเป็นที่ประจักษ์ และนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 เป็นต้นมา มีความพยายามในทุกรัฐบาลที่จะให้มีการออกกฎหมายการชุมนุมสาธารณะ แต่ไม่ประสบความสำเร็จ จนในที่สุดเมื่อมีการรัฐประหาร ในปี พ.ศ. 2557 จึงมีการหยิบยกร่างกฎหมายการชุมนุมสาธารณะขึ้นมาพิจารณาเป็นรูปธรรมอีกครั้ง จนในที่สุดประเทศไทยจึงมีพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาวันที่ 9 กรกฎาคม 2558 โดยในบทความนี้ ผู้เขียนได้หยิบยกเฉพาะประเด็นเรื่อง อำนาจศาลในกฎหมายการชุมนุมสาธารณะ เพื่อเป็นประเด็นในทางวิชาการต่อไป

หลักการสำคัญทางกฎหมาย

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในระบบศาลอันจะนำไปสู่การพิจารณาในประเด็นเรื่อง หลักเกี่ยวกับอำนาจศาลในกฎหมายการชุมนุมสาธารณะของประเทศไทยซึ่งหลักการที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

1. หลักกฎหมายปกครอง จากหลักนิติรัฐ เป็นหลักที่ว่าด้วย การปกครองต้องเป็นการปกครองด้วยกฎหมายถือเป็นหลักการจำกัดอำนาจรัฐ ที่มีความสำคัญอันนำไปสู่ หลักกฎหมายปกครอง ซึ่งมีจุดมุ่งหมาย คือ การคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ¹ โดยผู้เขียนจะได้นำเสนอหลักกฎหมายปกครองที่สำคัญ เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจในประเด็นปัญหาต่อไป หลักการดังกล่าวประกอบด้วย

1.1 หลักการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ (Public Interest) ความหมายของคำว่า “ประโยชน์สาธารณะ” มีปรากฏอยู่ในเอกสารหลายแห่งที่อาจมีการใช้ชื่อที่แตกต่างกัน อาทิ ประโยชน์ของรัฐ ประโยชน์แห่งรัฐ ประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติหรือประชาชน ประโยชน์ของแผ่นดิน ประโยชน์ต่อ

¹ วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2553). “เกณฑ์การแบ่งแยกกฎหมายมหาชนออกจากกฎหมายเอกชน การจำแนกสาขาและลักษณะทั่วไปของกฎหมายมหาชน บ่อเกิดกฎหมาย”, เอกสารประกอบการบรรยาย คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สาธารณะ ประโยชน์ร่วมกันของสาธารณะ ประโยชน์แก่ส่วนรวม ประโยชน์มหาชนของรัฐ คือประโยชน์ที่คนส่วนใหญ่มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกัน ประโยชน์ของประเทศชาติ หรือประชาชน ประโยชน์สุขของประชาชน เหล่านี้ เป็นต้น

ศาสตราจารย์ ดร. นันทวัฒน์ บรมานันท์ อธิบายเกี่ยวกับความหมายของคำว่า ประโยชน์สาธารณะ (Interest General) หมายถึง ข้อพิสูจน์ข้อแรกของกิจกรรมของฝ่ายปกครอง เป็นหน้าที่หลักของฝ่ายปกครอง คือ การจัดทำกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อ "ประโยชน์สาธารณะ" มิใช่เพื่อประโยชน์ของเอกชนรายหนึ่งรายใด กิจกรรมเหล่านี้เรียกว่า บริการสาธารณะ โดยเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะถือเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งของกฎหมายปกครองและเป็นสิ่งที่น่าสนใจในการวางกรอบอำนาจหน้าที่ของฝ่ายปกครอง กล่าวคือกิจกรรมที่ได้ดำเนินการโดยเอกชนไม่สามารถจัดได้ว่าเป็น "บริการสาธารณะ" (Service Public) หากมิได้จัดทำขึ้นเพื่อสาธารณชนทั่วไป เมื่อกิจกรรมใดเป็นเรื่องประโยชน์สาธารณะ ก็จะอยู่ภายใต้การบังคับใช้กฎหมายที่มีลักษณะพิเศษที่เป็นสิ่งที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของฝ่ายปกครอง นั่นคือ อำนาจฝ่ายเดียวของฝ่ายปกครองในการใช้นิติกรรมฝ่ายเดียวที่มีผลบังคับกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือบุคคลทั่วไป รวมทั้งอำนาจในการแก้ไขสัญญาฝ่ายเดียว หรือ การเวนคืน เป็นต้น

2. หลักการกระทำทางปกครองต้องชอบด้วยกฎหมาย หลักการดังกล่าว ประกอบด้วย

2.1 การกระทำทางปกครองถือเป็นเอกสิทธิ์ทางฝ่ายปกครอง (Prerogatives De L'administration) หรืออาจเรียกว่าเป็น อำนาจพิเศษของฝ่ายปกครอง เป็นหลักการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจของฝ่ายปกครอง เป็นหลักการของกฎหมายมหาชน ที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับหลักการกระทำทางปกครองต้องชอบด้วยกฎหมาย และหลักดุลยพินิจของ ฝ่ายปกครอง ถือเป็นอำนาจฝ่ายเดียวของฝ่ายปกครอง (เอกสิทธิ์ฝ่ายปกครอง)² ที่มีเหนือเอกชน ใช้เพื่อประโยชน์ในการจัดทำบริการสาธารณะอำนาจดังกล่าวเป็น ลักษณะหนึ่งที่เรียกว่าเป็นความไม่เสมอภาค โดยฝ่ายปกครองเท่านั้นที่จะมีการใช้อำนาจนี้ได้ ที่ให้อำนาจองค์กรฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจรัฐแทนรัฐในการดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยมีสถานะอยู่เหนือเอกชนซึ่งในการดำเนินกิจการของรัฐ ที่มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการเพื่อ "ประโยชน์สาธารณะ"

2.2 เอกสิทธิ์ของฝ่ายปกครอง หลักกฎหมายมหาชนมีจุดมุ่งหมายในการดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ เอกสิทธิ์ของฝ่ายปกครองที่แสดงออกมาน้อยมี 4 ระดับ ดังนี้

- ระดับที่ 1 กิจกรรมที่ฝ่ายปกครองดำเนินการ (Activite) ต้องเป็นบริการสาธารณะ (Service Public) หรือเป็นการรักษาความสงบเรียบร้อยทางการปกครอง (Police Administrative)

² นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2556). สัญญาทางปกครอง (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.

- ระดับที่ 2 วิธีการที่ใช้ในการทำกิจกรรมที่ฝ่ายปกครองใช้ อาจเป็นนิติกรรมฝ่ายเดียว ที่ก่อนนิติสัมพันธ์ขึ้น โดยที่เอกชนไม่ได้สมัครใจเรียกว่า “นิติกรรมทางปกครอง” (Acte Administrative)

- ระดับที่ 3 ผลทางกฎหมาย มีลักษณะพิเศษที่เป็นผลของกิจกรรมที่ฝ่ายปกครอง ดำเนินการ และที่เป็นผลของวิธีการ

- ระดับที่ 4 การบังคับตามสิทธิหน้าที่หรือการพิจารณาที่ดี ที่เป็นการโต้แย้งกันระหว่าง ฝ่ายปกครองกับเอกชนนั้น ถือว่า จะต้องพิจารณาโดยศาลพิเศษ ด้วยวิธีพิจารณาพิเศษและด้วย กฎหมายพิเศษจากหลักกฎหมายมหาชน

หลักการตรวจสอบการกระทำของฝ่ายปกครองโดยระบบศาล

การตรวจสอบ และควบคุมการกระทำของฝ่ายปกครองต้องอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย โดยองค์กรศาลเป็นองค์กรที่ตรวจสอบและควบคุมการกระทำของฝ่ายปกครอง โดยหลักการที่เป็นสากลในระบบองค์กรศาลมีสองระบบที่สำคัญ ประกอบด้วย ระบบศาลเดียว มี ศาลยุติธรรมเพียงศาลเดียว มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาทั้ง คดีแพ่ง คดีอาญา รวมถึงคดีทางปกครอง เช่น ประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกา และ ระบบศาลคู่ มีศาลสองศาลซึ่งศาลในระบบศาลคู่จะทำหน้าที่แตกต่างกัน โดยศาลยุติธรรม มีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีแพ่ง คดีอาญาและคดีประเภทอื่นเช่น คดีแรงงานคดีภาษีอากร ส่วนศาลปกครอง มีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีทางปกครองที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ของรัฐเป็นระบบการควบคุมการกระทำของฝ่ายปกครอง และมีศาลรัฐธรรมนูญ ในการพิจารณาข้อขัดแย้งของบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญตามหลักการความเป็นกฎหมายสูงสุด โดยการตรวจสอบอาจพิจารณาแบ่งได้ดังนี้

1. การตรวจสอบและควบคุมการใช้อำนาจโดยศาลยุติธรรม แนวความคิดในการตรวจสอบการกระทำของฝ่ายปกครองโดยศาลยุติธรรม เป็นแนวคิดของกลุ่มประเทศแองโกล-แซกซอน (Anglo-Saxon) ซึ่งไม่ให้ความสำคัญกับการแบ่งแยกกฎหมายมหาชนกับกฎหมายเอกชน ถือหลักกฎหมายเดียวที่ใช้บังคับได้ทั้งฝ่ายปกครองและเอกชน ซึ่งศาลยุติธรรมเป็นผู้พิจารณาพิพากษาคดีทุกประเภท เป็นองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมาย เป็นผู้ควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจขององค์กรฝ่ายปกครอง แนวคิดที่แสดงให้เห็นว่า ฝ่ายปกครองถูกควบคุมตรวจสอบโดยฝ่ายตุลาการ ซึ่งได้แก่ ศาลยุติธรรมที่เป็นองค์กรภายนอก โดยอำนาจควบคุมตรวจสอบองค์กรฝ่ายปกครองมีได้มาน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับระบบการเมืองการปกครองของประเทศ ในระบบดังกล่าวมีประเทศอังกฤษ และสหรัฐอเมริกา มีรายละเอียดพอสังเขป ดังนี้

1.1 ประเทศอังกฤษ อดีตที่ผ่านมาศาลประเทศอังกฤษมีอำนาจในการพิจารณาคดีสินคดีอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้เพราะถือว่าศาลกระทำในนามพระมหากษัตริย์ (Prerogative) ศาลและผู้พิพากษาได้รับการสถาปนาและแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ให้อยู่ในฐานะเป็นตัวแทนพระองค์ในการ

อำนาจความยุติธรรม ดังนั้น การที่ศาลจะพิจารณาและพิพากษาคดีใด ย่อมจะต้องกระทำไปในขอบเขตที่พระมหากษัตริย์ทรงกำหนดจะใช้อำนาจไปในทางที่ฝ่าพระราชประสงค์ไม่ได้ ด้วยเหตุนี้จึงมีข้อจำกัดอำนาจการพิจารณาคดีของศาลหลายประการ โดยเฉพาะในการกระทำทางบริหารและทางปกครองที่เกี่ยวกับการใช้พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ กฎเกณฑ์ทางกฎหมายและหลักกฎหมายต่าง ๆ จึงพัฒนามาเป็น “ระบบวิธีพิจารณาคดี” ที่ศาลยุติธรรมจะต้องยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

หลักกฎหมายที่จำกัดอำนาจของศาลยุติธรรมของอังกฤษอาจพิจารณาได้จากหลักที่ว่า “กษัตริย์ทรงกระทำผิดมิได้” (The King can do no wrong) ฉะนั้น ผู้ใดจะฟ้องร้องกษัตริย์ต่อศาลมิได้ ต่อมามีความหมายขยายไปถึงราชการส่วนกลางซึ่งรวมถึงข้าราชการผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในขอบเขตอำนาจที่กำหนดไว้แทนองค์พระมหากษัตริย์ด้วย อันเป็นเหตุให้ผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ไม่อาจฟ้องร้องราชการส่วนกลางเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายเพื่อการทดแทนได้ทั้งที่เป็นกรณีความผิดทางละเมิดและสัญญา

ปัจจุบันหลักกฎหมายดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงไป การพิจารณาบรรทัดเป็นไปตามหลัก Common law การแต่งตั้งผู้พิพากษาต้องได้รับคำแนะนำของนายกรัฐมนตรี และ Lord Chancellor หรือ รัฐมนตรียุติธรรม ผลจากการเปลี่ยนแปลงส่งผลกระทบต่อเอกสิทธิ์และความคุ้มกันของราชการบริหารส่วนกลาง โดยมีการตรากฎหมายว่าด้วยการให้สิทธิแก่เอกชนฟ้องรัฐต่อศาลได้ (The Crown Proceeding Act 1947) ซึ่งรวมถึงการฟ้องเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยบทบัญญัติของกฎหมายได้ให้อำนาจแก่ผู้เสียหายในอันที่จะฟ้องส่วนราชการ (Crown) เกี่ยวกับความรับผิดชอบเพราะละเมิด และความรับผิดชอบของสัญญาในกรณีการกระทำทางปกครอง แม้ไม่มีศาลปกครองแต่ศาลยุติธรรมของอังกฤษ วางหลักเกณฑ์การพิจารณาและตัดสินคดีที่เกิดจากการกระทำของฝ่ายปกครองโดยระบบ Common law เพื่อชดเชยกับอำนาจที่เพิ่มขึ้นของฝ่ายปกครอง หลักเกณฑ์ความรับผิดชอบของฝ่ายปกครองที่ศาลยุติธรรมอังกฤษวางหลักไว้ดังนี้

- หลักการกระทำในทางปกครองจะต้องอยู่ในขอบเขตของกฎหมาย (Ultra vires)
- หลักการกระทำในการปกครองจะต้องไม่เป็นการใช้อำนาจในทางที่มีขอบ (Abuse of Power)
- หลักการกระทำในทางปกครองจะต้องชอบด้วยเหตุผล (Unreasonable Use of Power)
- หลักความยุติธรรมตามธรรมชาติ (Principle of Natural Justice)
- หลักความเป็นธรรม (Fairness)
- หลักกฎหมายปิดปาก (Estoppel)

ในระบบกฎหมายอังกฤษไม่มีการจัดตั้งศาลปกครอง การฟ้องร้องเพื่อขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำของฝ่ายปกครองราษฎรอาจฟ้องได้ในศาลยุติธรรม ส่วนหลักนิติรัฐ ในระบบกฎหมายเยอรมนีมีระบบศาลแยกออกจากกัน แนวคิดที่แตกต่างกันในเรื่อง

ดังกล่าว ส่งผลต่อการออกแบบระบบวิธีพิจารณาคดีตลอดจนการนำพยานหลักฐานเข้าสืบในชั้นศาล โดยในระบบกฎหมายอังกฤษ ศาลอังกฤษจะทำหน้าที่เป็นคนกลางรับฟังพยานหลักฐานของคู่ความ แต่ในระบบกฎหมายเยอรมนี คดีทางกฎหมายมหาชน ศาลเยอรมนีมีอำนาจในการค้นหาความจริงในคดีโดยไม่จำเป็นต้องผูกพันอยู่กับพยานหลักฐานที่คู่ความได้นำมาเท่านั้น ผู้พิพากษาเยอรมนีจึงเปรียบเสมือนเป็นแขนของกฎหมายที่ยื่นออกไปมีลักษณะเป็นผู้แทนของรัฐ ที่ถือดาบและตราชูไว้ ในมือวินิจฉัยคดีไปตามกฎหมายและความยุติธรรมและบังคับใช้กฎหมายให้บรรลุผล³

1.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา ใช้ระบบการควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจโดย ศาลยุติธรรม ซึ่งได้รับอิทธิพลจากระบบ Common law ของ อังกฤษ แต่ ระบบศาลเดียวของประเทศทั้งสอง มีขอบเขตแห่งอำนาจที่แตกต่างกัน ซึ่งระบบศาลเดียว ของอังกฤษ มาจากหลักเรื่อง “อำนาจสูงสุดของรัฐสภา” (Supremacy of Parliament) ซึ่งทำให้ศาลอังกฤษจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามเจตนารมณ์ของรัฐสภาเท่านั้น เป็นเหตุให้ศาลอังกฤษถูกจำกัดขอบเขตแห่งอำนาจต่างจากระบบศาลเดียวของสหรัฐอเมริกา ซึ่งอาศัยอำนาจแห่งบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเป็นข้อพิจารณาสูงสุดยิ่งไปกว่า กฎหมายใดที่ออกโดยฝ่ายนิติบัญญัติ ศาลสหรัฐอเมริกาจึงมีขอบเขตอำนาจกว้างขวาง โดยระบบการควบคุมตรวจสอบการกระทำของฝ่ายปกครอง แยกเป็นสองกรณี คือ

1) อำนาจในการตรวจสอบและทบทวนการกระทำของฝ่ายปกครอง โดยศาลจะตรวจสอบว่าฝ่ายปกครองได้ใช้อำนาจเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดให้อำนาจไว้หรือไม่ หรือฝ่ายปกครองใช้อำนาจไปในทางที่มีขอบอย่างไร (Abuse of Power) หรือให้เป็นธรรมตามกฎหมายแก่คู่กรณีที่มีข้อขัดแย้งกันหรือไม่ (Due Process of Law) หากฝ่ายปกครองกระทำไปพอเหมาะแก่อำนาจที่มีอยู่ หรือมิได้กระทำตามอำเภอใจ หรือมิได้ปฏิบัติฝ่าฝืนหลักการให้เป็นธรรมดังกล่าว เช่นนี้ ศาลย่อมจะไม่เข้าไปควบคุมตรวจสอบฝ่ายปกครองหลักการที่ศาลยุติธรรมของสหรัฐอเมริกาคงจะตรวจสอบทบทวนการกระทำในทางปกครองตาม หลัก Ultra Vires เฉพาะแต่กรณีดังต่อไปนี้

- การกระทำที่เป็นไปโดยตามอำเภอใจ หรือการวินิจฉัยสั่งการโดยมิชอบ หรือเป็นการกระทำที่ไม่สอดคล้องกับกฎหมาย
- การกระทำที่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญในส่วนที่ให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและความคุ้มกันแก่บุคคล
- การกระทำที่เกินขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายหรือกฎข้อบังคับ
- การกระทำที่ฝ่าฝืนขั้นตอนของกฎหมาย เช่น กฎข้อบังคับจะมีผลใช้บังคับก็ต่อเมื่อกระบวนการออกกฎข้อบังคับได้ประกาศไว้ใน Federal Register ต่อจากนั้นต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกฎข้อบังคับมีโอกาสเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นต่อกฎข้อบังคับเสียก่อน และต้องมีการประกาศล่วงหน้า 30 วัน เป็นต้น

³ Th.Fleiner / L. Basta Fleiner, Allgemeine Staatslehre Berlin-Heidelberg (อ้างใน วรพจน์ วิศวพิชญ์).

- การกระทำที่ปราศจากพยานหลักฐานอย่างเพียงพอ (Substantial Evidence) โดยเฉพาะในการพิจารณาไต่สวนข้อขัดแย้งหรือข้อพิพาท ระหว่างฝ่ายปกครองกับเอกชนผู้เสียหาย โดยฝ่ายปกครองด้วยตนเอง

2) ข้อจำกัดอำนาจการตรวจสอบ ศาลยุติธรรมของสหรัฐอเมริกาจะไม่เข้าไปตรวจสอบทบทวนการกระทำของฝ่ายปกครอง โดยจะถูกจำกัดอำนาจการตรวจสอบทบทวนการกระทำของฝ่ายปกครองเช่นเดียวกับศาลยุติธรรมของประเทศที่ใช้ระบบศาลเดี่ยวอื่น ๆ ทั่วไป ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้ศาลเข้าไปแทรกแซงก้าวก่ายการปฏิบัติหน้าที่ในทางปกครอง อันเป็นอำนาจอิสระของฝ่ายบริหารตามหลักแบ่งแยกอำนาจ⁴

ฉะนั้นการตรวจสอบทบทวนของศาลในสหรัฐอเมริกาจึงถูกจำกัดอยู่แต่เฉพาะปัญหาการกระทำของฝ่ายปกครองที่เป็นปัญหาข้อเท็จจริงบางประการเท่านั้น ทั้งนี้เพราะในการตรวจสอบปัญหาข้อเท็จจริงทางปกครองเป็นบทบาทที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญและความชำนาญเฉพาะด้านของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองนั่นเอง

2. การตรวจสอบและควบคุมการใช้อำนาจโดยศาลปกครอง ก่อนที่จะมีการจัดตั้งศาลปกครอง จะใช้กลไกทางศาลยุติธรรมเพื่อพิจารณาพิพากษาคดีปกครอง การมีแต่เฉพาะศาลยุติธรรมทำหน้าที่ควบคุมตรวจสอบการกระทำขององค์กรฝ่ายปกครองแต่เพียงศาลเดียว อาจก่อให้เกิดผลต่อวิธีการแก้ไขเยียวยาปัญหาในคดีปกครอง ทั้งนี้เป็นเพราะในระบบศาลเดี่ยว ศาลจะถูกจำกัดบทบาทและอำนาจในการแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานด้วยบทบัญญัติของกฎหมายวิธีพิจารณาความคดี ซึ่งศาลจะต้องยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ซึ่งเป็นข้อที่แตกต่างจากศาลปกครองจะไม่ถูกจำกัดอำนาจในการพิจารณาคดี ด้วยกฎหมายวิธีพิจารณาความคดีในศาลปกครองจะให้อำนาจแก่ศาลในการแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานมากกว่าศาลยุติธรรม ซึ่งประเทศที่ใช้ระบบศาลปกครองที่สำคัญ ได้แก่ สาธารณรัฐฝรั่งเศส สหพันธรัฐเยอรมนี เป็นต้น

2.1 สาธารณรัฐฝรั่งเศส ศาลปกครองทำหน้าที่ตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง ได้วางหลักเกณฑ์การตรวจสอบฝ่ายปกครอง โดยใช้ระบบ Case-Law หรือการวินิจฉัยคดีต่าง ๆ และสร้างหลักกฎหมายขึ้นมาใช้แก่คดีนั้น จึงเป็นผลให้ขอบเขตการพิจารณาว่าการกระทำของฝ่ายปกครองชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ของฝรั่งเศส ครอบคลุมการกระทำทางปกครองได้มากกว่าหลัก *Ultra Vires* หรือ หลักการกระทำต้องไม่เกินขอบอำนาจของกฎหมายของอังกฤษ หลักเกณฑ์การตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครองแบบเดิมของศาลปกครองฝรั่งเศส มี 4 ประการ คือ

⁴ ศิริพล กุศลศิลป์บุตติ. (2550). หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมของประเทศสหรัฐอเมริกา. เอกสารเผยแพร่ สำนักงานกองกฎหมายและคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.

ประการที่ 1 การกระทำที่บกพร่องในเรื่องความสามารถของผู้ใช้อำนาจ (Incom Petence) เทียบได้กับการกระทำโดยปราศจากอำนาจตามหลักกฎหมายของอังกฤษ (Ultra Vires) ความปราศจากอำนาจมีผลให้การกระทำนั้นไม่สมบูรณ์

ประการที่ 2 การกระทำที่บกพร่องในรูปแบบขั้นตอนวิธีการของกฎหมาย ถือการกระทำที่เป็น Ultra vires ประการหนึ่งในหลักกฎหมายอังกฤษ แต่จะต้องเป็นรูปแบบขั้นตอนวิธีการที่เป็นสาระสำคัญของการกระทำนั้น (Substantial Formality) เท่านั้น รูปแบบขั้นตอนวิธีการของกฎหมาย หมายถึงกระบวนการที่เป็นขั้นตอนของการกระทำ ก่อนที่จะทำให้การกระทำนั้นมีผลบังคับ หรือเป็นขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญก่อนที่จะมีการกระทำทางปกครองนั่นเอง

ประการที่ 3 การกระทำที่ฝ่ายปกครองได้กระทำไป โดยมีความมุ่งหมายที่นอกเหนือหรือแตกต่างไปจากวัตถุประสงค์ของกฎหมาย ซึ่งเป็นขอบเขตจำกัดการใช้อำนาจของฝ่ายปกครอง เพื่อป้องกันมิให้การใช้อำนาจทางปกครองนอกเหนือวัตถุประสงค์ของบทบัญญัติกฎหมาย ไม่ว่าจะโดยการบริหารงานทั่วไปหรือการวินิจฉัยสั่งการใด ๆ ก็ตาม ศาลปกครองฝรั่งเศสตีความการใช้อำนาจที่ผิดไปจากวัตถุประสงค์ของกฎหมายเกินความไปถึงการใช้อำนาจผิดไปจากสิ่งที่ฝ่ายนิติบัญญัติแสดงเจตนารมณ์ไว้ในรัฐสภาด้วย

ประการที่ 4 การกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนต่อกฎเกณฑ์ทางกฎหมายอย่างอื่น ๆ หมายความว่า การกระทำของฝ่ายปกครองนั้นแม้จะถูกต้องสมบูรณ์ในเรื่องความสามารถของใช้อำนาจและกระทำตามรูปแบบขั้นตอนวิธีการของกฎหมาย แต่การกระทำนั้นก็ต้องไม่ฝ่าฝืนหรือละเมิดต่อกฎเกณฑ์หรือข้อกำหนดของกฎหมายอย่างอื่น ๆ ที่กำหนดให้ต้องปฏิบัติ

2.2 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ศาลปกครองของเยอรมนีมีอำนาจพิจารณาบรรทัดีทางมหาชนทั้งปวง ที่ไม่เป็นคดีพิพาททางรัฐธรรมนูญ และคดีพิพาทดังกล่าวไม่อยู่ในอำนาจศาลอื่นอย่างชัดเจน สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมีกฎหมายระดับพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันภัยอันตรายอันเกิดจากการชุมนุมสาธารณะเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งถือเป็นการดำเนินการกระทำทางปกครอง

2.3 ข้อแตกต่างระหว่างศาลปกครองของฝรั่งเศส กับ ศาลปกครองของเยอรมนี กล่าวคือ ฝรั่งเศสใช้หลักกฎหมายที่เกี่ยวกับอำนาจของผู้พิพากษาในการตรวจสอบดุลพินิจทางปกครองเป็นหลักกฎหมายที่เกิดจากคำพิพากษาของศาลปกครอง ส่วนเยอรมนีเป็นหลักกฎหมายที่พัฒนาโดยฝ่ายตุลาการหรือฝ่ายวิชาการ โดยหลักแล้วอำนาจในการตรวจสอบดุลพินิจทางปกครองของผู้พิพากษาทั้งในฝรั่งเศสและเยอรมนีคล้ายคลึงกัน ในบางกรณีโดย ศาลปกครองฝรั่งเศสและเยอรมนีจะเพิกถอนวินิจฉัยทางปกครอง ถ้าปรากฏว่าการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงที่ผิดพลาด แต่หากปรากฏว่าฝ่ายปกครองใช้ดุลพินิจวินิจฉัยข้อกฎหมายบนพื้นฐานข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง ศาลปกครองทั้งของฝรั่งเศสและเยอรมนีจะไม่ก้าวล่วงเข้าไปตรวจสอบ

การใช้ดุลพินิจของฝ่ายปกครอง เว้นแต่การใช้ดุลพินิจนั้นผิดพลาดอย่างชัดเจน หรือฝ่ายปกครองใช้ดุลพินิจตามอำเภอใจหรืออย่างบิดเบือน อย่างไรก็ตามศาลปกครองเยอรมนีจะตรวจสอบการใช้ดุลพินิจของฝ่ายปกครองเข้มงวดกว่าศาลปกครองฝรั่งเศส เนื่องจากในเยอรมนีศาลปกครองจะใช้หลักความพอสมควรแก่เหตุ ซึ่งเป็นการชี้แนะนักมาตรการทางปกครองในแง่ความจำเป็น ความเหมาะสมและความพอสมควรแก่เหตุในทุกกรณี แต่ศาลปกครองฝรั่งเศสจะใช้หลักแห่งความได้สัดส่วน⁵ ในบางกรณีเท่านั้น นอกจากนี้ศาลปกครองเยอรมนียังยึดถือหลักความเสมอภาคซึ่งถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานในการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจทางปกครองอย่างเคร่งครัดอีกด้วย

อำนาจศาลตามกฎหมายการชุมนุมสาธารณะของต่างประเทศ

ประเทศที่มีกฎหมายการชุมนุมสาธารณะในหลายประเทศได้บัญญัติให้อำนาจศาลในคดีเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะเป็นอำนาจของศาลปกครอง หรือศาลรัฐธรรมนูญ โดยมีประเทศดังต่อไปนี้

1. ราชอาณาจักรสเปน กฎหมายว่าด้วยสิทธิในการชุมนุม ค.ศ. 1983 (Ley Orgánica 9/1983 de 15 de Julio, Reguladora del Derecho de Reunion) ได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการชุมนุมในที่สาธารณะ โดยที่การชุมนุมหรือเดินขบวนเพื่อแสดงความเห็นในทางการเมืองจะต้องทำหนังสือขออนุญาตจากผู้มีอำนาจของรัฐ โดยจะต้องยื่นคำขอล่วงหน้าอย่างน้อยที่สุด 10 วัน และอย่างช้าที่สุด 30 วัน แต่ในสถานการณ์พิเศษ หรือในสถานการณ์อื่นใดที่จะต้องมีการชุมนุมโดยเร่งด่วนในที่สาธารณะ หรือในกรณีที่มีการชุมนุมหรือเดินขบวนเพื่อแสดงความเห็นในทางการเมืองสามารถแจ้งล่วงหน้าอย่างน้อยที่สุดภายใน 24 ชั่วโมง โดยรัฐบาลท้องถิ่นจะแจ้งไปยังเทศบาลใน

⁵ **หลักแห่งความได้สัดส่วน** ถือเป็นหลักการสำคัญพื้นฐานแห่งความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้อำนาจกับผู้ถูกใช้อำนาจ หลักแห่งความได้สัดส่วน เป็นหลักการที่ศาลนำมาใช้เพื่อให้เกิดความยุติธรรมสำหรับประชาชน ประกอบด้วยหลักการย่อยดังต่อไปนี้

-หลักแห่งความเหมาะสมหรือหลักพอสมควรแก่เหตุ เป็นหลักการที่ให้องค์กรของฝ่ายปกครองใช้พิจารณาเลือกออกคำสั่ง ที่สามารถดำเนินการให้ความมุ่งหมายของกฎหมายที่ให้อำนาจสำเร็จตามความประสงค์

-หลักแห่งความจำเป็น เป็นหลักการที่จำกัดอำนาจของรัฐ ในการที่จะออกคำสั่งหรือกระทำการใด ๆ ต้องพิจารณาถึงเหตุแห่งความจำเป็น เหตุแห่งความจำเป็น ต้องพิจารณาถึงความจำเป็นที่เป็นสาระประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนรวม

-หลักแห่งความได้สัดส่วนในความหมายอย่างแคบโดยหลักการดังกล่าวมุ่งเน้นในเรื่อง ประโยชน์ที่สูญเสียของประชาชนกับประโยชน์ที่จะได้รับ เป็นหลักการที่ห้ามมิให้องค์กรของรัฐใช้อำนาจออกคำสั่งที่เห็นได้ว่า หากลงมือปฏิบัติแล้วจะก่อให้เกิดประโยชน์กับมหาชนไม่คุ้มกับความเสียหายที่จะเกิดประโยชน์กับคนส่วนมาก

ท้องถิ่นที่มีการชุมนุมต่อไป แต่เจ้าหน้าที่รัฐมีอำนาจสั่งห้ามหรือยกเลิกการชุมนุมหรือการเดินขบวน ได้⁶ โดยจะต้องแจ้งอธิบายถึงเหตุผลภายในเวลา 72 ชั่วโมงเป็นอย่างช้า

ในกรณีที่มีการสั่งห้ามการชุมนุม ผู้ชุมนุมสามารถยื่นฟ้องเป็นคดีปกครองต่อศาล ที่แผนกคดีปกครองของศาลอุทธรณ์ภาคแห่งแคว้นอิสระนั้น ๆ ซึ่งเป็นศาลที่มีเขตอำนาจในเรื่องดังกล่าวนี้ ภายใน 48 ชั่วโมง โดยภายหลังจากยื่นคำขอต่อศาลแล้วให้ส่งสำเนาหนังสือขอไปยังผู้มีอำนาจของรัฐบาลท้องถิ่นนั้น ๆ

อำนาจในการพิจารณาคดีปกครองของศาลแห่งราชอาณาจักรสเปน ได้รวมไปถึงการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ อันเกิดจากคำสั่งของรัฐบาลหรือรัฐบาลท้องถิ่นของแคว้นอิสระด้วย โดยที่การฟ้องร้องคดีปกครองประเภทต้องยื่นฟ้องภายใน 10 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งหรือข้อกำหนดเกี่ยวกับการห้ามการชุมนุม รวมถึงการเปลี่ยนแปลงการชุมนุมให้เป็นไปตามที่กฎหมายว่าด้วยสิทธิในการชุมนุมกำหนด โดยต้องยื่นฟ้องโดยตรงต่อแผนกคดีปกครองของศาลอุทธรณ์ภาคแห่งแคว้นอิสระ

2. สหพันธรัฐเยอรมนี⁷ มีกฎหมายระดับพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันภัยอันตรายอันเกิดจากการชุมนุมสาธารณะ เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งถือเป็นการดำเนินการทางปกครองอยู่ สองฉบับคือ

ฉบับแรก กฎหมายรักษาความสงบเรียบร้อยหรือกฎหมายตำรวจการดำเนินการของตำรวจในเยอรมนีสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ⁸

ประเภทที่หนึ่ง การดำเนินการเพื่อปราบปรามติดตามตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ซึ่งเป็นลักษณะของการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (อยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลยุติธรรม) แต่กรณีที่เป็นดำเนินการเพื่อป้องกันอันตราย และเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยจะเป็นการ

⁶ กฎหมายว่าด้วยสิทธิในการชุมนุม ค.ศ. 1983 แห่งราชอาณาจักรสเปน ระบุว่าเหตุที่สามารถสั่งห้ามหรือยกเลิกการชุมนุมคือการชุมนุมที่กระทำผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 513 กล่าวคือบุคคลได้มีการพกพาอาวุธระเบิด หรือวัตถุที่จะทำให้เกิดบาดเจ็บได้ การชุมนุมก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยในบ้านเมือง อันจะก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลหรือทรัพย์สินการชุมนุมที่ ผู้ชุมนุมใช้รูปแบบที่คล้ายคลึงทหาร

⁷ กฎหมายวิธีพิจารณาคดีปกครองของสหพันธรัฐเยอรมนี มาตรา 40 บัญญัติว่า “ ศาลปกครองที่มีอำนาจพิจารณาอรรถคดีทางมหาชนทั้งปวงที่เป็นคดีพิพาททางรัฐธรรมนูญ และคดีพิพาทดังกล่าวไม่ได้มีกฎหมายระดับสหพันธรัฐบัญญัติให้อยู่ในอำนาจศาลอย่างชัดเจน ”

⁸ วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2548). แนวคิดเกี่ยวกับเสรีภาพในการชุมนุมตามกฎหมายเยอรมันและสภาพการณ์การชุมนุมในประเทศไทย การจัดเสวนามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ข้อมูลสารสนเทศ. สืบค้น 15 มีนาคม 2558, จาก

ดำเนินการของตำรวจในทางปกครองซึ่งมีกฎหมายฉบับนี้ กำหนดกระบวนการและขั้นตอนของการดำเนินการต่าง ๆ ไว้ ซึ่งบัญญัติเป็นการทั่วไปในการป้องกันภัยอันตรายและรักษาความสงบเรียบร้อย

ประเภทที่สอง กฎหมายการชุมนุมสาธารณะ มีการตรากฎหมายเพื่อป้องกันภัยอันตราย และรักษาความสงบเรียบร้อยเป็นการเฉพาะขึ้น ข้อพิพาทที่เกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายดังกล่าวจึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง

ฉบับที่สอง เป็นกฎหมายการชุมนุมสาธารณะ เพื่อจำกัดขอบเขตการใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมมิให้เป็นการละเมิดต่อความสงบเรียบร้อย อันจะเป็นภัยและอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคลอื่น กฎหมายฉบับนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับกระบวนการออกคำสั่งอันเป็นความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ชุมนุม เป็นส่วนที่หากมีกรณีพิพาทก็จะอยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลปกครอง

นอกจากนี้ยังมีบางประเทศ เช่น ประเทศอิตาลี ข้อพิพาทอันเกิดจากการจำกัดสิทธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการชุมนุมในที่สาธารณะ โดยฝ่ายปกครองอยู่ในอำนาจของศาลปกครองชั้นต้น โดยผู้ฟ้องคดีอาจขอให้ศาลกำหนดมาตรการชั่วคราวเพื่อทุเลาการบังคับตามคำสั่งของฝ่ายปกครองก่อนศาลรับคำฟ้องไว้พิจารณา

อำนาจศาลตามกฎหมายการชุมนุมสาธารณะของประเทศไทย

เดิมก่อนที่จะมีกฎหมายการชุมนุมสาธารณะ บทบาทและอำนาจหน้าที่ของศาลแต่ละศาลในคดีที่เกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะจะมีแตกต่างกัน โดยอาจพิจารณาได้จากเนื้อหาของกรณีที่เกิดขึ้น

1. อำนาจศาลก่อนมีกฎหมายการชุมนุมสาธารณะของประเทศไทย

กรณี ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำวินิจฉัย ว่า การชุมนุมสาธารณะที่เกิดขึ้นเมื่อ เดือนธันวาคม 2556 เป็นการชุมนุมโดยชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้เป็นการพิจารณาเนื้อหาจากสิทธิและเสรีภาพของประชาชนภายใต้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 มาตรา 63 และ พฤติการณ์ของการชุมนุมที่เกิดขึ้น⁹

กรณี ศาลปกครอง คดีการสลายชุมนุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ชอบด้วยกฎหมายโดยพิจารณาว่า การกระทำของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นการกระทำทางปกครอง เมื่อกรณีเป็นเช่นนี้ ศาลปกครอง จึงมีอำนาจหน้าที่กรณีการชุมนุมสาธารณะที่เกิดขึ้น¹⁰ ซึ่งเป็นการพิจารณาในเนื้อหาของหลักการเกี่ยวกับการใช้อำนาจทางปกครอง

กรณี ศาลแพ่ง กรณีการชุมนุมสาธารณะโดยผู้นำการชุมนุม การขอให้ศาลแพ่งเพิกถอนประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง และห้ามใช้กำลังสลายการชุมนุม พร้อมยื่นคำร้องขอศาลไต่สวนฉุกเฉิน เพื่อขอคุ้มครองชั่วคราวในข้อหาละเมิด โดยในคดีนี้จำเลยได้คัดค้านว่า คดีนี้อยู่ใน

⁹ คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ 73/2556

¹⁰ คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีดำที่ 1605/2551

อำนาจศาลปกครองซึ่งศาลแพ่งไม่มีอำนาจพิจารณาคดี แต่ศาลแพ่งพิจารณาว่าศาลแพ่งมีอำนาจในการพิจารณาคดี โดยมีมูลจากการละเมิด ซึ่งถือว่าการพิจารณาในเนื้อหาในหลักกฎหมายเอกชนโดยอาศัยมูลละเมิด¹¹

กรณีศาลอาญา พิจารณาคดีที่มีกระทำความผิดทางกฎหมายอาญา ซึ่งแม้การชุมนุมสาธารณะจะเป็นสิทธิเสรีภาพที่ประชาชนสามารถกระทำได้ แต่หากการชุมนุมสาธารณะนั้นมีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้น ศาลอาญาจึงมีอำนาจในการพิจารณาคดี เช่น เมื่อตำรวจเข้าจับกุม ผู้ชุมนุม การเข้าจับกุมผู้ชุมนุมอาจไม่ได้เป็นการสลายการชุมนุมอย่างเดียว ซึ่งอาจมีทั้ง การสลายการชุมนุม และจับกุมผู้กระทำความผิดตามกฎหมายอาญา

ดังนั้นก่อนมีกฎหมายการชุมนุมสาธารณะจะเห็นได้ว่า ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง และศาลยุติธรรม แต่ละศาลมีอำนาจหน้าที่ แตกต่างกัน และมีการใช้ดุลยพินิจที่แตกต่างกัน

2. อำนาจศาลในกฎหมายการชุมนุมสาธารณะ เมื่อมีกฎหมายการชุมนุมสาธารณะในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจศาล มาตรา 21 และมาตรา 25 บัญญัติให้ ศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือสถานที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ...¹² แสดงให้เห็นว่า อำนาจในการพิจารณาเกี่ยวกับคดีการชุมนุมสาธารณะ ซึ่งเดิมไม่มีกฎหมายการชุมนุมสาธารณะอำนาจ การพิจารณาคดีเป็นไปตามขอบเขตของแต่ละศาลตามที่ได้นำเสนอมา ซึ่งในประเด็นอำนาจศาลนี้มีข้อวิพากษ์วิจารณ์ว่า ควรจะเป็นอำนาจของศาลปกครอง เนื่องจากคำสั่งของเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายถือเป็นคำสั่งทางปกครอง โดยหลักการที่ผ่านมา กำหนดให้ ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีพิพาทระหว่าง รัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกับเอกชน หรือระหว่างรัฐกับเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกันอันเนื่องมาจากการใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมาย หรือเนื่องมาจากการดำเนินการทางปกครอง โดยศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวงที่ไม่ได้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 บัญญัติประเภทคดีปกครองไว้ในมาตรา 9 นอกจากนี้คณะกรรมการวินิจฉัย ขัดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลได้ยืนยันและรับรองหลักการเรื่องเขตอำนาจศาลตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญไว้

แต่โดยเหตุผลของ ผู้เสนอร่างกฎหมายที่ให้อำนาจศาลยุติธรรม ในกฎหมายการชุมนุมสาธารณะชี้แจงต่อสภา ระบุว่า เนื่องจากระบบศาลยุติธรรมมีอยู่ทั่วประเทศ กรณีเกิดการชุมนุม

¹¹ ฎรายละเอียด คดีหมายเลขดำที่ 275/2557

¹² มาตรา 21 ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะร้องขอต่อศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือสถานที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะเพื่อมีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะ ... การดำเนินการของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรานี้ ไม่ตัดสิทธิของผู้อื่น ซึ่งได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการชุมนุมสาธารณะนั้นที่จะร้องขอต่อศาลแพ่งหรือ ศาลจังหวัด ที่มีเขตอำนาจเหนือสถานที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะเพื่อมีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุม

สาธารณะและต้องใช้กฎหมายฉบับนี้บังคับใช้ จึงควรให้ศาลที่มีเขตอำนาจเหนือสถานที่ที่ชุมนุมเป็นผู้พิจารณาเพราะจะสามารถเข้าใจสภาพของการชุมนุมที่เกิดขึ้นได้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

คำวินิจฉัยศาลปกครองก่อนมีกฎหมายการชุมนุมสาธารณะ

ในอดีตที่ผ่านมาเมื่อการชุมนุมสาธารณะเกิดขึ้น กรณีที่ไม่มีการกระทำความผิดในกฎหมายอื่น อำนาจหน้าที่การพิจารณาคดีการชุมนุมสาธารณะถือเป็นอำนาจหน้าที่ของศาลปกครองโดยศาลปกครองได้เคยมีคำวินิจฉัยในคดีการชุมนุมสาธารณะที่สำคัญ ดังนี้

1. คดีหมายเลขแดงที่ 51/2549 กรณีการคัดค้านโครงการก่อสร้างท่อส่งก๊าซ และโรงแยกก๊าซธรรมชาติ ไทย-มาเลเซีย เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2545 โดยผู้ชุมนุมได้ยื่นฟ้อง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรณี เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดอันเนื่องจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย ในการสลายการชุมนุม คำวินิจฉัยศาลปกครองแม้หน่วยงานของรัฐ อันประกอบด้วยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกระทรวงมหาดไทย จะมีอำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยตามแผนที่วางไว้ในช่วงการประชุมคณะรัฐมนตรีสัญจร แต่เหตุการณ์ดังกล่าว กลุ่มผู้ชุมนุมได้กระทำในที่ที่เป็นสาธารณะ และแม้ว่าหน่วยงานของรัฐจะอ้างว่ากลุ่มผู้ชุมนุมมีการนำอาวุธเข้ามาในที่ชุมนุมด้วยนั้น แต่จากการที่ศาลได้ดูหลักฐานเป็นคดีบันทึกภาพและรายงานผลการสอบสวนจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พบว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ทำการสลายการชุมนุม ในขณะที่กลุ่มผู้ชุมนุมอยู่ในอาการสงบ โดยส่วนหนึ่งกำลังทำพิธีละหมาด และไม่ได้มีการนำอาวุธเข้ามาก่อความวุ่นวายแต่อย่างใด ถึงแม้เจ้าหน้าที่รัฐจะมีอำนาจกีดขวางการชุมนุมได้ตามกฎหมาย แต่ต้องเป็นช่วงที่บ้านเมืองอยู่ในสภาวะสงคราม หรือมีการประกาศกฎอัยการศึก แต่ในช่วงที่มีการสลายการชุมนุมที่บ้านเมืองไม่ได้อยู่ในสภาวะดังกล่าว การสลายการชุมนุมของเจ้าหน้าที่จึงถือเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพการชุมนุมโดยสงบของประชาชนตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด คำพิพากษาศาลปกครองให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ชดเชยค่าเสียหายให้กับกลุ่มผู้ชุมนุมที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐ

จากคำพิพากษาของศาลปกครองในคดีดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการพิจารณาพิพากษาคดีศาลปกครอง ที่ให้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติชดเชยค่าเสียหายให้กับประชาชนในการเข้าร่วมชุมนุมและได้รับความเสียหายจากการสลายการชุมนุมในครั้งนี้ เป็นการยืนยันในหลักเสรีภาพการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ ซึ่งมีสาระสำคัญของผู้ฟ้องที่พิสูจน์ได้ว่าการชุมนุมเป็นไปโดยสงบและปราศจากอาวุธ ไม่ก่อให้เกิดความรุนแรงอย่างที่ถูกลกล่าวหา จึงถือได้เป็นขอบเขตของการชุมนุมสาธารณะที่เป็นกรณีศึกษา

2. คำสั่งที่ ร.399/2553 และ คำร้องที่ ร.469/2553 กรณีศาลปกครองวินิจฉัยว่า คดีไม่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง กรณีการยกเลิกประกาศตามกฎหมาย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 (นายกรัฐมนตรี) ในฐานะ

หัวหน้ารัฐบาลเป็นผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (ผอ.รมน.) รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ตามมาตรา 5 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 และ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (คณะรัฐมนตรี) มติมอบหมายให้ กอ.รมน. เป็นผู้รับผิดชอบในการป้องกันปราบปราม ระวังยับยั้ง และแก้ไขหรือบรรเทาเหตุการณ์ ที่กระทบต่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักรภายในพื้นที่และระยะเวลาที่กำหนด ตามมาตรา 15 วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ออกประกาศตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 เพื่อประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน เรื่องพื้นที่ปรากฏเหตุการณ์อันกระทบต่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักรในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และ จังหวัดอื่นตามที่กำหนด จึงเป็นการมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้กับ กอ.รมน. ให้มีอำนาจหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 ส่วนการห้ามใช้พื้นที่เข้าไปชุมนุมในบริเวณทำเนียบรัฐบาล บริเวณบ้าน สี่เสาเทเวศร์และบริเวณโรงพยาบาลศิริราช นั้น เป็นกรณีที่มีเมื่อมีประกาศดังกล่าวแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 โดยความเห็นชอบของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ออกข้อกำหนดเพื่อประโยชน์ในการป้องกัน ปราบปราม ระวังยับยั้ง และแก้ไขหรือบรรเทาเหตุการณ์ภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และ เมื่อ พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 มาตรา 23 วรรคสองบัญญัติให้การดำเนินคดีใด ๆ อันเนื่องมาจากข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตามหมวด 2 ว่าด้วยการกักการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ให้อยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรม ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องขอให้ศาลปกครองพิพากษาหรือมีคำสั่งเพิกถอนประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เรื่อง พื้นที่ปรากฏเหตุการณ์อันกระทบต่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักรในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดอื่นตามที่กำหนด ซึ่งเป็นการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 จึงอยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรม

3. คำสั่งที่ ร.264/2553 และ คำร้องที่ ร.642/2552 ศาลปกครองได้ว่าหลักเกี่ยวกับคดีการชุมนุมสาธารณะไว้ในคดีของศาลปกครอง กรณีการวินิจฉัยเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของศาลปกครองสืบเนื่องจากเกิดการชุมนุมสาธารณะเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 โดย คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) ซึ่งมีความผิดต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (ผบ.ตร.) ว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ กรณีมีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสลายการชุมนุม โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ใช้อาวุธร้ายแรงปราบปรามประชาชน เป็นเหตุให้ถึงแก่ความตายและได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ซึ่งต่อมาผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (ผบ.ตร.) ผู้ฟ้องคดี ได้ยื่นฟ้องคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) ผู้ถูกฟ้องคดีเป็นคดีปกครอง เพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีเพิกถอนการซึ่งมีความผิดที่เกิดขึ้น คำวินิจฉัยศาลปกครองในกรณีดังกล่าว มีดังนี้ มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ซึ่งมีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้ฟ้องคดีและส่งรายงานความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชา

ของผู้ฟ้องคดี เพื่อพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ฟ้องคดี หากจะมีผลทางกฎหมายก็จะมีผลเฉพาะในความสัมพันธ์ภายในระหว่าง ผู้ฟ้องคดีกับผู้บังคับบัญชาของผู้ฟ้องคดี ที่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ฟ้องคดีเท่านั้น หากมีผลทางกฎหมายกระทบกระเทือนต่อสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีหรือก่อความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยตรงแก่ผู้ฟ้องคดีไม่ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิฟ้องขอให้ศาลปกครองเพิกถอนคำวินิจฉัยและการชี้มูลความผิดผู้ฟ้องคดี และมติของผู้ถูกฟ้อง คดีดังกล่าวได้ ตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่ง พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ ส่วนกรณีที่ถูกฟ้องคดี ชี้มูลว่าผู้ฟ้องคดี มีความผิดอาญาฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบนั้น การดำเนินการดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นขั้นตอนหนึ่งในการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่นที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการนำผู้กระทำความผิดทางอาญามาลงโทษ ข้อพิพาทที่เกิดขึ้นอันเนื่องจากการกระทำดังกล่าวจึงไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ

4. คดีหมายเลขดำที่ 1605/2551 คำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราว การดำเนินการสลายการชุมนุมได้กำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวหรือกำหนดวิธีการคุ้มครองเพื่อประโยชน์ โดยเป็นการวินิจฉัยเขตอำนาจของศาลปกครองในการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการสลายการชุมนุมในการสลายการชุมนุม เจ้าหน้าที่ตำรวจมิได้มีการจับกุมแจ้งข้อหา หรือดำเนินการใดๆตามประมวลกฎหมายอาญา จึงมิได้เป็นการกระทำตามกฎหมายของตน (วิธีพิจารณาความอาญา การกระทำของเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงเป็นการกระทำที่มีใช้กระบวนการทางยุติธรรม แต่ถือเป็นการกระทำทางปกครอง โดยได้กำหนดแนวทางในการสลายการชุมนุมว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องกระทำการเพื่อสลายการชุมนุมกระทำเท่าที่จำเป็นโดยคำนึงถึงความเหมาะสม เป็นกรณีศึกษา ในสองประเด็นสำคัญ ดังนี้ ประเด็นที่หนึ่ง การชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเกินขอบเขตของการชุมนุมตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ (ฉบับพ.ศ.2550) ซึ่งพฤติกรรมของผู้ชุมนุมเป็นการกระทำที่ทำให้ผู้อื่นกลัวว่าจะเกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย มีการปิดล้อมอาคารรัฐสภา ใช้รั้วลวดหนามปิดกั้น ศาลวินิจฉัยว่า การชุมนุมดังกล่าวเป็นการชุมนุมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะเป็นการกระทบต่อสิทธิของผู้อื่นการชุมนุมดังกล่าวไม่ได้รับการคุ้มครองตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ หรืออาจกล่าวได้ว่าผู้เข้าร่วมการชุมนุมกระทำเกินขอบเขตของการชุมนุม ประเด็นที่สอง เมื่อการชุมนุมไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือใช้สิทธิเกินขอบเขตของการชุมนุม อันเป็นการกระทบต่อสิทธิของผู้อื่น เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถสลายการชุมนุมได้แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจสลายการชุมนุมได้ แต่ต้องกระทำการเท่าที่จำเป็น คดีนี้ศาลปกครองกลางมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวต่อการกระทำของเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งระบุในคำสั่งว่า ..ศาลกำหนดมาตรการหรือ วิธีคุ้มครองให้ผู้ฟ้องคดีโดยมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ) หากจะกระทำการใด ๆ

ต่อผู้เข้าร่วมชุมนุมต้องดำเนินการเท่าที่จำเป็นโดยคำนึงถึงความเหมาะสม มีลำดับขั้นตอนตามหลักสากลที่ใช้ในการสลายการชุมนุมของประชาชนจากการที่ผู้วิจัยได้นำเสนอ คดีตัวอย่างที่เกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะ จึงมีผลเท่ากับศาลปกครองมีบทบาทในการกำกับดูแลการใช้อำนาจรัฐของฝ่ายปกครอง

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากหลักการเกี่ยวกับ หลักกฎหมายที่สำคัญ ระบบศาล และกฎหมายการชุมนุมสาธารณะของต่างประเทศบางส่วน ที่ได้นำเสนอ อาจพิจารณาได้ว่า พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 ที่ได้มีการประกาศใช้ไปแล้วนั้น เมื่อพิจารณาหลักการและเหตุผลในการตรากฎหมายดังกล่าว และเนื้อหาของกฎหมายนั้นทั้งฉบับแล้วเห็นได้ว่า พระราชบัญญัตินี้กำหนดเรื่องการใช้สิทธิชุมนุมของประชาชน โดยกำหนดอำนาจหน้าที่และดุลพินิจของหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ของรัฐให้เป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย เพื่อคุ้มครองการใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุม และคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ซึ่งถือเป็นการกระทำทางปกครอง และโดยหลักการ การพิจารณาคดีการชุมนุมสาธารณะเป็นเรื่องการใช้สิทธิตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ แต่จากกฎหมายการชุมนุมสาธารณะกำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่เป็นของศาลยุติธรรม กรณีดังกล่าวย่อมขัดต่อหลักการตามที่ได้นำเสนอมาแล้ว ทั้งปรากฏข้อเท็จจริงในคำวินิจฉัยของศาลปกครองที่ได้วางหลักการเกี่ยวกับ การชุมนุมสาธารณะไว้อย่างเป็นระบบ ดังนั้นในอนาคตควรมีการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายการชุมนุมสาธารณะ ในประเด็นเกี่ยวกับอำนาจศาลต่อไปเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการตามที่ได้นำเสนอมาแล้ว

เอกสารอ้างอิง

- กิจบดี ชินเบญจกุล. (2555). *หลักกฎหมายมหาชน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์รามคำแหง.
- เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์. (2550). *หลักความเสมอภาค* [เอกสารประกอบการสอน]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาญชัย แสวงศักดิ์. (2552). *กฎหมายรัฐธรรมนูญ แนวคิดและประสบการณ์ของต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- นันท์วัฒน์ บรมานันท์. (2556). *สัญญาทางปกครอง* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- บรรเจิด สิงคะเนติ. (2556). *หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ปกรณ์ นิลประพันธ์. (2553). กฎหมายว่าด้วยการชุมนุมในที่สาธารณะของต่างประเทศ. *วารสารกฎหมายปกครอง*, 27(1), 3-68.

- ปกิตตา นิภาวรรณ. (2553). กฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะของประเทศฝรั่งเศส. *วารสารกฎหมายปกครอง*, 27(1), 98-105.
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2548). แนวคิดเกี่ยวกับเสรีภาพในการชุมนุมตามกฎหมายเยอรมันและสภาพการณ์การชุมนุมในประเทศไทย. สืบค้น 15 มีนาคม 2558, จาก <http://www.Thaingo.org>.
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2557). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายปกครอง: หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครองและการกระทำทางปกครอง (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- วรนาří สิงห์โต. (2553). กฎหมายเกี่ยวกับการชุมนุมและเดินขบวนและการบังคับทางปกครองตามคำสั่งสลายการชุมนุมและการเดินขบวนในระบบกฎหมายเยอรมัน. *วารสารกฎหมายปกครองสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา*, 27(1), 106-129.
- วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. (2538). *หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครอง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริพล กุศลศิลป์วุฒิ. (2550). *หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมของประเทศสหรัฐอเมริกา* [จุลสาร]. กรุงเทพฯ: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.
- สุชาติ เวโรจน์. (2552ก). *พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.2558*. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลปกครอง.
- สุชาติ เวโรจน์. (2552ข). *หลักความเสมอภาคและการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลปกครอง.
- อังกร วัฒนรุ่ง. (2550). *หลักแห่งความได้สัดส่วน (Principle of Proportionality)* [จุลสาร]. กรุงเทพฯ: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.

Book Review :

ความลับของสมอง ทำงานอย่างไรให้สมองมีความสุข

วรสิริ ธรรมประดิษฐ์*

หนังสือเรื่อง ความลับของสมอง ทำงานอย่างไรให้สมองมีความสุข

เขียนโดย Kenichiro MOGI

ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 5

แปลโดย ดร.บัณฑิต ไรจน์อารยานนท์

สำนักพิมพ์ ส.ส.ท

พ.ศ. 2553

จำนวน 232 หน้าราคา 165 บาท

ISBN 978-974-443-400-5

* อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก, email : worasiri@southeast.ac.th

หนังสือเรื่อง “**ความลับของสมอง ทำงานอย่างไรให้สมองมีความสุข**” เป็นหนังสือแปลจากภาษาญี่ปุ่นที่เปิดเผยกลไกการทำงานอันน่ามหัศจรรย์ของสมองโดยเน้นวิธีเชื่อมโยงข้อมูลในสมองเพื่อให้อ่านสามารถสร้างผลงานดี ๆ และแนะนำวิธีการกระตุ้นการทำงานของสมอง มียอดขายสูงมากทั้งฉบับภาษาญี่ปุ่นและภาษาไทย เป็นผลงานต่อเนื่องจากหนังสือ “**ความลับของสมอง เรียนอย่างไรให้สมองมีความสุข**” เนื่องจากเนื้อหาแต่ละเล่มจบโดยตัวเอง ผู้อ่านที่สนใจในเรื่อง “**การทำงาน**” ให้สมองมีความสุขจึงไม่จำเป็นต้องย้อนกลับไปอ่านเล่มเดิม

เสน่ห์ของหนังสือเล่มนี้อยู่ที่การอธิบายเรื่องที่ยาก ให้กลายเป็นเรื่องที่เข้าใจง่าย ผู้เขียนได้แนะนำทั้งการฝึกสมองส่วนที่ควบคุมประสาทสัมผัส และฝึกพัฒนาการใช้สมองส่วนที่เรียนรู้เพื่อควบคุมการเคลื่อนไหว การฝึกฝนให้สมองทั้งสองส่วนนี้มีการพัฒนาที่สมดุลกันและทำงานประสานกันอย่างราบรื่นช่วยให้สามารถสร้างผลงานของตัวเองออกมาได้ตามที่ต้องการ คือเปลี่ยนจากเข้าใจเป็นทำได้จนเกิดความเชี่ยวชาญในงานนั้น จึงมีประโยชน์อย่างมากต่อผู้อ่าน และผู้เขียนยังได้แนะนำวิธีสร้างโอกาสในการทำงานเพื่อให้ได้ผลงานที่โดดเด่นโดยที่สมองก็มีความสุขด้วย

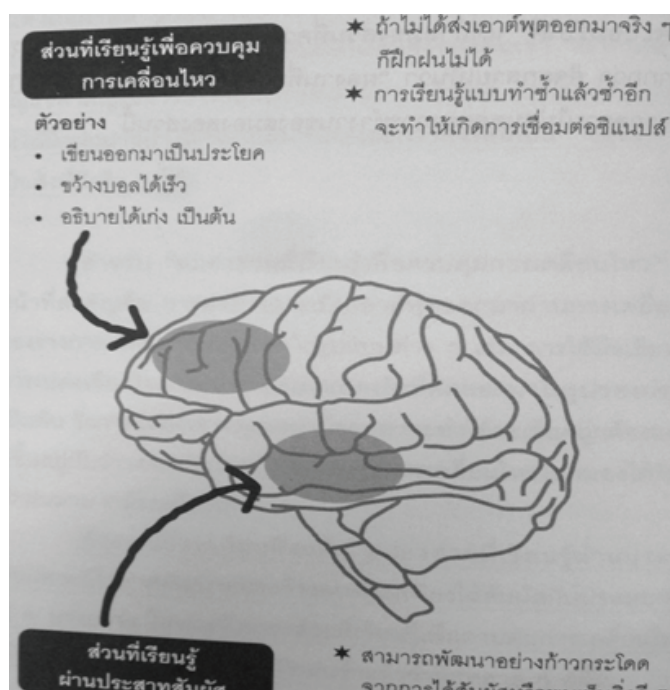
ผู้เขียนคือเคนอิจิโร โมจิ (Kenichiro MOGI) เป็นนักวิทยาศาสตร์ด้านสมองและระบบประสาทชื่อดังชาวญี่ปุ่น จบปริญญาเอกสาขาฟิสิกส์จากมหาวิทยาลัยโตเกียว ทำงานเป็นนักวิจัยที่ RIKEN จากนั้นไปต่อที่มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ และกลับมาทำงานเป็นนักวิทยาศาสตร์ด้านสมอง มีงานเขียนมากกว่า 50 เล่ม ส่วนใหญ่เป็นภาษาญี่ปุ่น หนังสือภาษาญี่ปุ่นหลายเล่มได้รับรางวัล เช่น “Brain and Imagination” “From here to everywhere” ผู้แปลคือ รศ.ดร.บัณฑิต ไรจน์อารยานนท์ ได้รับทุนรัฐบาลญี่ปุ่นไปศึกษาที่ประเทศญี่ปุ่น 10 ปี เคยเป็นผู้อำนวยการสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ได้แปลงานเขียนที่มีคุณค่าจากประเทศญี่ปุ่นจำนวนมาก ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น เนื่องจากผู้แปลเป็นผู้มีความรู้ด้านภาษาญี่ปุ่นอย่างแท้จริง จึงสามารถถ่ายทอดเนื้อหาให้ผู้อ่านเข้าใจได้เป็นอย่างดี ข้อดีของหนังสือเรื่องนี้คือ เป็นหนังสือเล่มเล็ก ๆ ที่บอกเล่าประสบการณ์ของผู้เขียนโดยแทรกความรู้สมัยใหม่ด้านสมองและระบบประสาทไว้ตลอดทั้งเล่ม มีศัพท์วิชาการน้อย ภาพประกอบในเรื่องของสมองช่วยให้เข้าใจเนื้อหาง่ายขึ้น การใช้ตัวพิมพ์หนาตรงคำหรือข้อความที่ต้องการเน้นย้ำ รวมทั้งการเน้นเนื้อหาสำคัญด้วยจุดจาง ๆ ขนาดใหญ่และเส้นประบาง ๆ ช่วยให้ผู้อ่านเห็นภาพและสรุปประเด็นสำคัญได้อย่างชัดเจน

ผู้เขียนได้แนะนำองค์ประกอบที่สำคัญของการทำงานให้สมองมีความสุขดังต่อไปนี้

1. การหมุนวนรอบของอินพุตและเอาต์พุตของสมอง

ผู้เขียนแนะนำว่าสมองของคนเรามีทั้งส่วนที่ทำหน้าที่เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัส (Input) และส่วนที่เรียนรู้เพื่อควบคุมการเคลื่อนไหว (Output) ทั้ง 2 ส่วนนี้ไม่ได้เชื่อมโยงถึงกัน ดังนั้นสิ่งที่เข้าใจกับสิ่งที่ทำได้จึงเป็นคนละเรื่องกัน การที่จะสร้างสมดุลระหว่างสมองทั้ง 2 ส่วนจำเป็นต้องสร้างผลงานของตัวเองออกมา โดยเริ่มฝึกฝนจากการพูดคุยหรือสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อให้สมองมีการวิเคราะห์

และจัดระเบียบความคิด จากนั้นต้องลองสร้างผลงานออกมาสักครั้ง โดยเริ่มจากงานเล็ก ๆ ก่อน แล้วนำเสนอให้เร็วที่สุด ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลงานของตัวเองอย่างเข้มงวดและต่อเนื่องด้วยสายตาที่เป็นกลางจริง ๆ ขั้นตอนนี้ผู้เขียนเปรียบเทียบเหมือนเป็นกระจกเงา ๆ ที่มีไว้ตรวจสอบคุณภาพของงาน และต้องเปรียบเทียบงานของตัวเองกับผลงานขั้นครูเพื่อกระตุ้นให้สมองเอาจริงเอาจังและมีความกระตือรือร้นที่จะหาทางปรับปรุงหรือใช้ประโยชน์ให้เต็มที่ต่อไป

รูปที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างสมองส่วนที่เรียนรู้เพื่อควบคุมการเคลื่อนไหวและส่วนที่เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัส

2. เทคนิคการจัดระเบียบข่าวสารในสมอง แบบโมจิ

โมจินำเสนอว่าควรทิ้งการจัดระเบียบข้อมูลแบบอนาล็อก (analog) ปล่อยให้ทำหน้าที่ของคอมพิวเตอร์ในการจัดระเบียบข้อมูล แต่ควรใช้ความสามารถของสมองในการแยกแยะข้อมูลข่าวสารแล้วนำความรู้มาคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ที่มีเอกลักษณ์ ทั้งนี้ต้องฝึกใช้ภาษาอังกฤษให้คล่อง รู้เทคนิคการบริหารเวลา รู้จักใช้ประโยชน์จากคอมพิวเตอร์และเครื่องมือประเภทเดียวกัน และต้องฝึกฝนตนเองด้วยการทำในสิ่งที่เกินความสามารถบ้าง

3. การใช้ร่างกายขับเคลื่อนให้สมองทำงาน สรุปประเด็นสำคัญของวิธีทำงานแบบโมจิ คือ

3.1 วงจรการเรียนรู้ของสมองส่วนที่ควบคุมการเคลื่อนไหวไม่อาจฝึกฝนได้ด้วยการดูเพียงอย่างเดียว จำเป็นต้องมีการลงมือทำจริง ๆ แล้วปล่อยให้หน้าที่ของร่างกายในการค้นพบและจดจำรูปแบบที่ดีในการทำงานนั้น (Muscle Memory)

3.2 การตั้งสมาธิทำงานในช่วงเวลาสั้น ๆ ปล่อยให้ผ่อนคลายเป็นหน้าที่ของร่างกาย โดยใช้การเคลื่อนไหวง่าย ๆ ที่เคยชิน ในการตั้งสมาธิกลับมา เช่น เดินในเส้นทางเรียบคลองหรือสวนดอกไม้ที่ชอบและคุ้นเคย

3.3 ควบคุมสมาธิอย่างง่าย ๆ ด้วยการเปลี่ยนอิริยาบถหรือทำกิจกรรมเล็ก ๆ น้อย ๆ โดยจะต้องไม่หยุดใช้ความคิดในเรื่องที่ทำอยู่

3.4 ใช้การกดดันด้วยเวลา คือ กำหนดเวลาที่จำกัดให้กับงานที่ทำ ควรกำหนดระยะเวลาที่ต้องทำงานให้เสร็จอย่างมากไม่เกิน 1-2 ชั่วโมง ถ้าเป็นงานชิ้นใหญ่ต้องแบ่งงานออกเป็นส่วนย่อย ๆ แล้วทำให้เสร็จทีละส่วน ฝึกยกระดับความยากให้มากขึ้นทีละน้อย เมื่อสามารถทำได้ดีหรือบรรลุภาวะนั้นไปได้ สมอจะรู้สึกพอใจและมีความสุข

3.5 ค้นหารูปแบบที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของตัวเอง

4. ความคิดสร้างสรรค์เกิดจาก ประสบการณ์ x ความมุ่งมั่น x การเตรียมความพร้อม

5. การพบโดยบังเอิญ (Serendipity) ทำให้ไอเดียเป็นรูปเป็นร่าง

การค้นพบที่ยิ่งใหญ่หลายเรื่องก็เกิดขึ้นเพราะความบังเอิญ การพบโดยบังเอิญนี้ อาจเป็นความบังเอิญในการพบกับผู้คน เหตุการณ์ หรือโอกาสทางการงาน เกิดขึ้นได้จาก การทำ การสังเกตเห็น และการรับเข้ามา และมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงชีวิตของตัวเอง

6. สมอที่มองโลกในแง่ดี เป็นสิ่งดี ถ้าไม่มองโลกในแง่ดี คนเราก็จะไม่ก้าวหน้า

7. การเพิ่มไดนามิกเรนจ์ (ความสามารถในการรับรู้ข่าวสารในขอบเขตที่กว้าง)

เป็นการเพิ่มความกว้างของชีวิตผู้เขียนเน้นว่าต้องไม่เป็นคนจืดจาง ยึดงานที่ทำเป็นหลัก และทำอย่างดีที่สุด ขณะเดียวกันก็มีความยืดหยุ่นในเรื่องอื่น ๆ และสะท้อนความคิดเชิงคุณค่าของตัวเองออกมา การมีความรู้ในสาขาใดสาขาหนึ่งอย่างแตกฉานนับเป็นจุดแข็งในการทำงาน ทั้งนี้ต้องพยายามสัมผัสของจริงให้ได้มากที่สุดเพื่อให้สมออยู่ในสภาพเอาจริง ผู้เขียนมีความเห็นว่าคนเป็นมืออาชีพจริงจะมีไดนามิกเรนจ์ที่กว้าง

8. การทำงานคือการสร้างถนนไปยังที่ที่ไม่มีถนน

ในการทำงานนั้นจะต้องมีความรักและความต้องการซึ่งกันและกันระหว่างสังคมกับตัวเรา แม้ผลงานที่ทำจะไม่ได้รับการยอมรับก็ต้องไม่ย่อท้อสิ่งสำคัญคือต้องใช้ “ความหลงใหล” และ “ความศรัทธา” ในการฝ่าความยากลำบาก ทำให้เต็มความสามารถและเต็มใจ มองเห็นว่าการทำส่วนใหญเป็นการเรียนรู้แบบไม่มีครู

หนังสือเล่มนี้ยังนำเสนอข้อคิดต่าง ๆ อีกมาก จึงเป็นหนังสือที่น่าอ่าน และผู้อ่านสามารถนำความรู้ที่ได้ไปฝึกฝนเพื่อเป็นแนวทางในการทำงานอย่างมีความสุข การฝึกตามข้อ 1-3 เป็นการฝึกวิธีการเชื่อมสมอส่วนที่ควบคุมการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัส และสมอส่วนที่ควบคุมการเคลื่อนไหวเพื่อให้สามารถสร้างผลงานของตัวเองออกมาได้ตามที่ต้องการ ส่วนการฝึกตามข้อ 4-8 เป็นการฝึกความคิด

สร้างสรรค์ฝึกสังเกตและรับเอาความคิดดี ๆ ที่แวบขึ้นมา ฝึกการมองโลกในแง่ดีเพื่อให้สมองตื่นตัว ฝึกการเพิ่มไดนามิกเรนจ์และฝึกการเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ วิธีการที่ผู้เขียนแนะนำไว้สามารถช่วยให้ผู้ลงมือทำมีชีวิตการทำงานที่โดดเด่นและสมองก็มีความสุขด้วยจึงเป็นการเติมเต็มคุณค่าให้ชีวิตได้อย่างสมบูรณ์

รูปแบบการนำเสนอบทความเพื่อตีพิมพ์ใน วารสารวิชาการเซาร์อีสท์บางกอก

การเตรียมต้นฉบับ

1. ความยาวของบทความ 10 - 20 หน้า รวมเอกสารอ้างอิง
2. ใช้กระดาษขนาด A4 (พิเศษ) (8 X 11.5 นิ้ว) พิมพ์หน้าเดียว พิมพ์ด้วย Microsoft word for windows เวอร์ชันที่นิยมใช้ในปัจจุบัน การตั้งค่าหน้ากระดาษระยะขอบบน 1.25 นิ้ว หรือ 3.17 ซม. ขอบซ้าย 1.5 นิ้ว หรือ 3.81 ซม. ขอบล่างและขอบขวา 1 นิ้ว หรือ 2.54 ซม.
3. เนื้อหาทั้งหมดพิมพ์ 1 คอลัมน์
4. พิมพ์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยใช้อักษรแบบ “TH Sarabun New”

ข้อความ	ขนาด	ชนิด
ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย)	18 (CT)	ตัวหนา
ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ-ตัวพิมพ์ใหญ่)	16 (CT)	ตัวหนา
ชื่อผู้เขียน	14 (RJ)	ตัวหนา
ตำแหน่ง หน่วยงานที่สังกัด และอีเมลล์ของผู้เขียน (เชิงอรรถ)	14 (LJ)	ตัวธรรมดา
หัวข้อบทคัดย่อ/Abstract	16 (LJ)	ตัวหนา
เนื้อหาบทคัดย่อ/Abstract	16 (LRJ)	ตัวธรรมดา
คำสำคัญ/Keywords	16 (LJ)	ตัวธรรมดา
หัวข้อเรื่อง	16 (LJ)	ตัวหนา
หัวข้อย่อย	16 (LJ)	ตัวหนา
เนื้อเรื่อง	16 (LRJ)	ตัวธรรมดา
หัวข้อเอกสารอ้างอิง	16 (CT)	ตัวหนา
เนื้อหาเอกสารอ้างอิง	16 (LJ)	ตัวธรรมดา
ตารางที่ (ระบุไว้บนตาราง)	16 (LJ)	ตัวหนา
ชื่อรูป ชื่อแผนภูมิ (ระบุชื่อไว้ใต้รูป แผนภูมิ)	14 (CT)	ตัวหนา
เชิงอรรถ	14 (LJ)	ตัวธรรมดา

CT = Centre Text, LJ = Left Justified, RJ = Right Justified, LRJ = Left & Right Justified

5. การใช้ภาษาไทยให้ยึดหลักการใช้คำศัพท์และการเขียนทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ตามหลักของราชบัณฑิตยสถาน ให้หลีกเลี่ยงการเขียนภาษาอังกฤษปนไทยในข้อความ ยกเว้นกรณีจำเป็น เช่น คำศัพท์ทางวิชาการที่ไม่มีคำแปล หรือคำที่ใช้แล้วทำให้เข้าใจง่ายขึ้น คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เขียนปนภาษาไทยให้ใช้ตัวเล็กทั้งหมด ยกเว้นชื่อเฉพาะ

การเรียงลำดับเนื้อหา (บทความวิจัย)

1. ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ต้นฉบับที่เป็นภาษาไทยให้พิมพ์ชื่อเรื่องภาษาไทยก่อนแล้วตามด้วยภาษาอังกฤษ
2. ชื่อผู้เขียน (Author) ให้ระบุชื่อเต็ม นามสกุลเต็ม ของผู้เขียนทุกคน ตำแหน่งทางวิชาการ หน่วยงานต้นสังกัด ถ้าผู้เขียนเป็นนักศึกษา ให้ระบุสถานภาพเป็นนักศึกษา
3. บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ความยาวไม่เกินอย่างละ 20 บรรทัด
4. คำสำคัญ (Keywords) กำหนดคำสำคัญที่เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ทำคำค้นในระบบฐานข้อมูลที่คิดว่าผู้ที่จะค้นหาคำความนี้ควรใช้ ให้ระบุทั้งคำภาษาไทยและภาษาอังกฤษไว้ท้ายบทคัดย่อของแต่ละภาษาอย่างละไม่เกิน 5 คำ
5. บทนำ (Introduction) อธิบายถึงที่มาและความสำคัญของปัญหาและเหตุผลที่นำไปสู่การศึกษาวิจัย ให้ข้อมูลทางวิชาการที่มีการตรวจเอกสาร (Literature review) รวมทั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย
6. วิธีการวิจัยหรือระเบียบวิธีวิจัย (Research methodology) อธิบายกระบวนการการดำเนินการวิจัย โดยบอกรายละเอียดของวิธีการศึกษา จำนวน ลักษณะเฉพาะของตัวอย่างที่ศึกษา ตลอดจนเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา อธิบายแบบแผนการวิจัย การเลือกตัวอย่าง วิธีการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้
7. ผลการวิจัย (Results) เสนอผลการวิจัยอย่างชัดเจนตรงประเด็นตามลำดับขั้นตอนของการวิจัย ถ้าผลไม่ซับซ้อนและตัวเลขไม่มาก ควรใช้คำบรรยาย แต่ถ้ามีตัวเลขหรือตัวแปรมากควรใช้ตารางหรือแผนภูมิแทน โดยไม่ควรมีเกิน 5 ตารางหรือแผนภูมิ โดยต้องมีการแปลความหมายและวิเคราะห์ผลที่ค้นพบและสรุปเทียบกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ (ถ้ามี)
8. การอภิปรายผลและสรุป (Discussion and conclusion) เป็นการชี้แจงผลการวิจัยว่าตรงกับวัตถุประสงค์/สมมุติฐานของการวิจัย สอดคล้องหรือขัดแย้งกับผลการวิจัยของผู้อื่นที่มีอยู่ก่อนหรือไม่ อย่างไร เหตุผลใดจึงเป็นเช่นนั้น และให้จบด้วยข้อเสนอแนะที่จะนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์หรือทั้งประเด็นคำถามการวิจัย ซึ่งเป็นแนวทางสำหรับการวิจัยต่อไป
9. เอกสารอ้างอิง (Reference)

การเรียงลำดับเนื้อหา (บทความวิชาการ)

1. ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ต้นฉบับที่เป็นภาษาไทยให้พิมพ์ชื่อเรื่องภาษาไทยก่อนแล้วตามด้วยภาษาอังกฤษ
2. ชื่อผู้เขียน (Author) ให้ระบุชื่อเต็ม นามสกุลเต็ม ของผู้เขียนทุกคน ตำแหน่งทางวิชาการ และหน่วยงานต้นสังกัด

3. บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ความยาวไม่เกิน อย่างละ 20 บรรทัด
4. คำสำคัญ (Keywords) กำหนดคำสำคัญที่เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ทำคำค้นในระบบฐานข้อมูลที่คิดว่าผู้ที่จะค้นหาบทความนี้ควรใช้ ให้ระบุทั้งคำภาษาไทยและภาษาอังกฤษไว้ท้ายบทคัดย่อของแต่ละภาษา อย่างละไม่เกิน 5 คำ
5. เนื้อเรื่อง (Content) ประกอบด้วย ส่วนนำหรือบทนำ เนื้อหา และส่วนสรุป
6. เอกสารอ้างอิง (Reference)

การอ้างอิง

1. การอ้างอิงในเนื้อหา

ใช้การอ้างอิงแบบนาม-ปี (author-date in-text citation) โดยเอกสารภาษาไทยให้ใช้ชื่อตัว ชื่อสกุล, ปีพ.ศ.ที่พิมพ์ เช่น (อมร รักษาสัตย์, 2540) กรณีผู้เขียนมากกว่า 2 คน ใช้คณะต่อจากผู้เขียนคนแรก เช่น (อมร รักษาสัตย์ และคณะ, 2541) การอ้างอิงเอกสารภาษาอังกฤษให้ใช้ชื่อสกุล, ปีค.ศ.ที่พิมพ์ เช่น (Chandler, 2001) กรณีผู้เขียนมากกว่า 2 คน ใช้ et al. เช่น (Chandler et al., 2001)

2. การอ้างอิงท้ายบทความ ใช้รูปแบบการเขียนเช่นเดียวกับการเขียนบรรณานุกรม ดังนี้

2.1 บรรณานุกรม แยกเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (เรียงตามลำดับตัวอักษร)

2.2 รูปแบบการเขียนบรรณานุกรมแบบ APA ดังต่อไปนี้

หนังสือ

รูปแบบ	ผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)/ชื่อเรื่อง/ครั้งที่พิมพ์ (พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป)/ สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์.
ผู้แต่ง 1 คน	กิริติ บุญเจือ. (2547). <i>ตรรกวิทยาทั่วไป</i> (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
ผู้แต่ง 2 คน	ถัสนา ศิริเจริญ และสุมาลี นิมานภาพ. (2540). <i>ความรู้ทั่วไปทางภาษาไทย</i> (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
ผู้แต่ง 3-6 คน	ฉัตรตรา บุณนา, สุวรรณ อุดมผล และวรรณ พุทธเจริญทอง. (2547). <i>ศิลปการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันและทางธุรกิจ</i> (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ประกายพริก.
ผู้แต่ง 7 คนขึ้นไป	จริญญา ตีบุญมี และคนอื่น ๆ. (2540). <i>ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร</i> . กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
ผู้รวบรวมหรือบรรณาธิการ	คะนิง จันทรศิริ. (ผู้รวบรวม). (2547). <i>ประดิษฐ์เศษวัสดุ</i> . กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
หนังสือแปล	ปาร์กเกอร์, อาร์. บี. (2552). <i>ศพคนดัง</i> [High profile] (อิสริยา ชมภูผล, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: นกฮูก พับลิชชิง.

ผู้แต่งเป็นสถาบัน เช่น หน่วยราชการ สถาบันการศึกษา	สำนักนายกรัฐมนตรี. กรมประชาสัมพันธ์. (2547). <i>นามสงเคราะห์ส่วน ราชการ</i> . กรุงเทพฯ: กรมประชาสัมพันธ์.
ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง	ข้อขัดแย้งเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทย. (2547). กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
ไม่ปรากฏเมืองที่พิมพ์ / สำนักพิมพ์ หรือไม่ปรากฏ ปีที่พิมพ์	เมืองให้ใส่ (ม.ป.ท.) สำนักพิมพ์ให้ใส่ (ม.ป.พ.) สำหรับเอกสารภาษาไทย และ (n.p.) สำหรับภาษาต่างประเทศ ปีให้ใส่ (ม.ป.ป.) สำหรับเอกสารภาษาไทย และ (n.d.) สำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศ <i>ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร</i> . (พิมพ์ครั้งที่ 3). (ม.ป.ป.). ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

วารสาร

รูปแบบ	ผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)/ ชื่อบทความ./ ชื่อวารสาร./ ปีที่(ฉบับที่)/ เลขหน้า.
	ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2545). เด็กกับสังคม. <i>มติชนสุดสัปดาห์</i> , 10(125), 25-28.

หนังสือพิมพ์

รูปแบบ	ผู้แต่ง./ (ปี, วันที่ เดือน)/ ชื่อบทความ./ ชื่อหนังสือพิมพ์./ เลขหน้า.
	เกษม สิริสัมพันธ์. (2541, 3 เมษายน). อย่าทำเรื่องเล็กให้เป็นเรื่องใหญ่. <i>สยามรัฐ</i> , 5-6, 14.

วิทยานิพนธ์

รูปแบบ	ชื่อผู้เขียนวิทยานิพนธ์./ (ปีที่พิมพ์)/ ชื่อวิทยานิพนธ์./ (ระดับวิทยานิพนธ์./ ชื่อมหาวิทยาลัย).
	วรุณี อุดมศิลป์. (2543). <i>ศิลปการประพันธ์เรื่องภายในนวนิยายของ มาร์เกอริตยูรเซอร์นาร์</i> . (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

บทความในหนังสือ

รูปแบบ	ชื่อผู้เขียนบทความ./ (ปีที่พิมพ์)/ ชื่อบทความ./ ใน หรือ In/ ชื่อบรรณาธิการ/ (บรรณาธิการ หรือ Ed. หรือ Eds.)/ ชื่อหนังสือ/ (ครั้งที่พิมพ์)/ (เลข หน้าปรากฏบทความจากหน้าใดถึงหน้าใด)/ สถานที่พิมพ์./ สำนักพิมพ์.
	เสาวณีย์ จำเดิมแผ่จติก. (2534). การรักษาภาวะจับหืดเฉียบพลันในเด็ก. ใน สมศักดิ์ โล่ห์เลขา, ชลรัตน์ ดิเรกวัฒนชัย และมนตรี ตู๊จันดา (บรรณาธิการ), <i>อิมมูโนวิทยาทางคลินิกและโรคภูมิแพ้</i> (น.99-103). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย และสมาคมกุมาร แพทย์แห่งประเทศไทย.

บทความจากวารสารอิเล็กทรอนิกส์

รูปแบบ	ผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./ปีที่(ฉบับที่)./เลขหน้า-เลขหน้า./ URLของวารสาร
	William, J. (2008). The victim of crime. <i>Sociology Review</i> , 17(4), 30-32. Retrieved from http://www.philipalan.co.uk/sociologyreview/index.html

อินเทอร์เน็ต : เว็บไซต์

รูปแบบ	ผู้แต่ง./ (ปี)./ชื่อบทความ./สืบค้น/วัน/เดือน/ปี./จาก/URLของเว็บไซต์
	จอมจักร จันทรสกุล. (2546). โรคสะกดเงิน. สืบค้น 28 ตุลาคม 2547, จาก http://www.thaihealth.net/h/article239.html

การส่งบทความ

1. ผู้สนใจตีพิมพ์บทความสามารถส่งบทความ ที่ประกอบด้วย แบบฟอร์มการส่งบทความ และ บทความที่มีหัวข้อตามแบบฟอร์มของบทความซึ่งสามารถ download ได้จาก http://www.southeast.ac.th/southeastbbk/SBC_Journal/index.html ถึงกองบรรณาธิการวารสารได้ โดยช่องทาง ดังนี้

- 1.1 จัดส่งผ่านระบบ “Paper Submission” ได้ที่เว็บไซต์ <http://journal.southeast.ac.th>
- 1.2 จัดส่งทางอีเมลมาที่ virat2500@gmail.com หรือ SBJournal@southeast.ac.th
- 1.3 จัดส่งทางไปรษณีย์ถึง

กองบรรณาธิการ วารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก

สำนักวิจัยและพัฒนา วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

298 ถนนสรรพาวุธ แขวง/เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260

- 1.4 ติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่ อาจารย์นเรนทร์ แก้วใหญ่ โทร. 0-2744-7356 ถึง 65 ต่อ 203

2. กองบรรณาธิการจะนำบทความที่ท่านส่งมาเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 ท่าน เพื่อประเมินความเหมาะสมสำหรับตีพิมพ์ในวารสารฯ ในกรณีผลการประเมินระบุให้ต้องปรับปรุงหรือแก้ไข ผู้เขียนจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 15 วัน นับจากวันที่ได้รับผลการประเมินบทความ

3. หากบทความวิจัยหรือบทความวิชาการของท่านได้รับการตีพิมพ์ ผู้เขียนบทความจะได้รับการแจ้งตีพิมพ์และรับวารสารวิชาการฉบับนั้น จำนวน 2 เล่ม

แบบฟอร์มการส่งบทความวิชาการและบทความวิจัย
เพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1. ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....

2. ระดับการศึกษาสูงสุด.....ตำแหน่งทางวิชาการ.....

3. ชื่อบทความ

(ภาษาไทย)

.....

(ภาษาอังกฤษ)

.....

4. ผู้เขียนร่วม

1.

2.

3.

4.

5. หน่วยงานและที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้สะดวก

.....

.....

โทรศัพท์e-mail

ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม (ถ้ามี) ขอรับรองว่า บทความเรื่องที่น่าเสนอนี้ไม่เคยลงตีพิมพ์ในวารสารเล่มใดมาก่อน และขอให้ความยินยอมในบทความเรื่องดังกล่าวที่จะตีพิมพ์ในวารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก ซึ่งหากมีการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับภาพ กราฟ ข้อความส่วนใดส่วนหนึ่ง และ/หรือข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วมยินยอมรับผิดชอบเพียงฝ่ายเดียว โดยบทความเรื่องที่น่าส่งนี้จะต้องได้รับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 ท่าน ตามหลักเกณฑ์ที่กองบรรณาธิการกำหนดและในกรณีที่ข้าพเจ้าถอนบทความที่น่าเสนอก่อนจะได้รับการตีพิมพ์ ข้าพเจ้ายินยอมเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการประเมินบทความดังกล่าว

ลงชื่อ

(.....)